GEMEENTE
Reusel-De Mierden

Begroting 2027-2030

Gebaseerd op Collegeprogramma 2026-2030

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Leeswijzer 4
Uitgangspunten opstellen begroting 2027-2030 5
Financieel beeld meerjarenbegroting 2027-2030 7
1. Paragrafen 10
1.1. Bedrijfsvoering 11
1.2. Lokale heffingen 15
1.3. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 19
1.4. Financiering 27
1.5. Verbonden Partijen 31
1.6. Onderhoud kapitaalgoederen 37
1.7. Grondbeleid 42
1.8. Openbaarheidsparagraaf 45
1.9. Bezuinigingen 47
1.10. Participatie 58
2. Programma's 60
Programma 0. Bestuur en ondersteuning 61
Programma 1. Veiligheid 67
Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat 69
Programma 3. Economie 72
Programma 4. Onderwijs 74
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie 76
Programma 6. Sociaal Domein 80
Programma 7. Volksgezondheid en milieu 86
Programma 8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing 91
Bijlage 1: Verschillenanalyse 94
Bijlage 2: Nieuwe kredieten wettelijke taken/vervanging 97
Bijlage 3: Nieuw Beleid Wensen en ambities 98
Bijlage 4: Subsidiejaarprogramma 2027 100
Bijlage 5: Totaal lasten en baten per programma 101
Bijlage 6: Staat van incidentele lasten en baten 102
Bijlage 7: Overzicht van stelposten 104
Bijlage 8: Meerjarenstaat reserves en voorzieningen 106

Inleiding

Na de gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart 2026 is een nieuwe gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders geïnstalleerd. Het college is samengesteld op basis van een coalitie tussen de fracties Samenwerking Reusel-De Mierden en CDA Reusel-de Mierden. Deze partijen hebben hun ambities voor de jaren 2026-2030 vastgelegd in het coalitieakkoord dat op 26 mei 2026 is aangeboden aan de gemeenteraad.

Op basis van dat coalitieakkoord is door het college een meerjarig uitvoeringsprogramma opgesteld in de vorm van een collegeprogramma. Het collegeprogramma bevat de nadere uitwerking van het coalitieakkoord op de aspecten te bereiken resultaten, inhoud en planning.

De komende vier jaar zetten we in op een betrouwbare en toegankelijke gemeente met een sterke, toekomstbestendige organisatie. We zorgen voor goede dienstverlening, duidelijke processen en een veilige werkomgeving voor onze medewerkers, die elke dag het verschil maken voor onze inwoners. Tegelijkertijd werken we aan een financieel gezonde huishouding, waarin we zorgvuldig omgaan met middelen en prioriteiten stellen. Als we alle ambities uit het coalitieakkoord willen uitvoeren, dan kost dit extra geld. Dit betekent ook dat er keuzes gemaakt moeten worden.

De financiële uitwerking is terug te vinden in deze programmabegroting. Om die reden is in dit collegeprogramma, zoveel mogelijk, de programma-indeling van de begroting gevolgd. In het collegeprogramma is niet al het eerder vastgestelde of in ontwikkeling genomen beleid opgenomen. Als er onderdelen niet specifiek beschreven zijn in het coalitieakkoord, dan komen deze ook niet terug in dit collegeprogramma.

Het collegeprogramma is in juli 2026 opgesteld en richtinggevend op hoofdlijnen met de informatie die op dat moment bekend is. Ontwikkelingen in en buiten onze gemeente kunnen leiden tot een tussentijdse bijstelling van doelen en plannen. Dit komt dan tot uitdrukking in de jaarlijkse programmabegroting. Op enkele onderdelen zijn kengetallen toegevoegd die betrekking hebben op het genoemde onderwerp. Door deze cijfers inzichtelijk te maken, is het mogelijk om na verloop van tijd te zien wat de resultaten zijn van de gekozen doelstellingen.

Voor het college is het programma sturend voor de meerjarenplanning. In die zin vormt het gedeeltelijk de basis voor het opstellen van de jaarlijkse programmabegrotingen. Daarin komen naast de onderwerpen uit dit collegeprogramma, ook andere onderwerpen aan bod die specifiek voor dat jaar qua begroting aan de orde zijn.

Leeswijzer

In deze begroting wordt eerst stilgestaan bij de uitgangspunten die gehanteerd zijn voor de samenstelling van de begroting 2027-2030. Vervolgens wordt het financieel begrotingsbeeld meerjarig weergegeven. De uitgangspunten worden met een korte opsomming toegelicht.

Hoofdstuk 1 bevat de paragrafen. De gemeente dient op basis van het Bbv (Besluit begroting en verantwoording) 7 verplichte paragrafen op te nemen in de begroting. In de paragrafen wordt als een soort van dwarsdoorsnede over alle programma's heen informatie gegeven over een aantal belangrijke thema's. In deze begroting is er voor gekozen om drie extra paragrafen op te nemen vanwege de onderwerpen die extra aandacht vragen: Openbaarheidsparagraaf; Bezuinigingen en participatie.

De programma's komen in hoofdstuk 2 aan bod. Een programma is een geheel van activiteiten om beoogde maatschappelijke effecten te bereiken. In onze gemeente is ervoor gekozen om de programma-indeling gelijk te laten zijn aan de wettelijk voorgeschreven indeling in taakvelden. De programmabegroting bestaat uit 9 programma's, die in onze situatie overeenkomen met de taakvelden die vanuit het BBV zijn voorgeschreven. Ieder programma is onderverdeeld in producten en heeft een vaste indeling. Het blauwe blok geeft de ambities uit het coalitieprogramma weer. Deze ambities worden vervolgens vertaald naar wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen. Dit geeft het collegeprogramma weer. Ook wordt een overzicht gegeven van de beleidskaders. Een beleidskader is een document of set spelregels waarin een organisatie (zoals een gemeente) de strategische doelen, uitgangspunten en randvoorwaarden voor een specifiek onderwerp vastlegt. Tevens wordt er per programma een overzicht gegeven van de verbonden partijen met welke de gemeente samenwerkt. Binnen elk programma worden de mutaties op de meerjarenbegroting 2027-2030 toegelicht. De afkortingen die hiervoor worden gebruik zijn als volgt: (VV) Vervangingsinvesteringen, (NB) Nieuw beleid en (BB) Bestaand beleid. Bovenstaande wordt samengevat in een financiële tabel: *Wat mag het kosten?*
Ten slotte sluit elk programma af met een overzicht van de beleidsindicatoren. Voor de indicatoren wordt een beroep gedaan op bestaande cijfers, veelal vanuit de site waarstaatjegemeente.nl. Die indicatoren zijn niet altijd even actueel en daarom is het jaar vermeld waarop de indicator betrekking heeft. Naast de verplichte indicatoren voor Reusel-De Mierden zijn er ook niet verplichte indicatoren opgenomen om de effecten of voortgang van de ambities beter te kunnen monitoren.

Middels bijlagen worden enkele aspecten nog nader uitgediept of toegelicht. Een van de belangrijkste bijlagen is de bijlage 'Nieuw beleid en vervangingsinvesteringen'. De begroting gaat uit van bestaand beleid en in de 'lijst nieuw beleid en vervangingsinvesteringen' brengen we de consequenties in beeld van nieuwe beleidsvoornemens. Nieuw beleid kan noodzakelijk zijn vanuit Rijksbeleid, maar kan ook ingestoken worden vanuit prioriteiten of wensen vanuit de raad. Op de lijst nieuw beleid staan ook de vervangingsinvesteringen vermeld. Ofschoon vervanging van afgeschreven activa geen nieuw beleid is, brengen we ze toch op deze lijst in beeld omdat het vervangingsmoment vaak een goed moment is om na te denken of doelstellingen wellicht op een andere wijze beter zouden kunnen worden gerealiseerd.

De geprognosticeerde balans en het totaaloverzicht van baten en lasten met staat van incidentele baten en lasten zijn verplichte bijlagen. Daarnaast zijn er nog diverse andere bijlages toegevoegd.

Uitgangspunten opstellen begroting 2027-2030

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten geformuleerd, die bij de samenstelling van de begroting 2027-2030 worden gehanteerd.

1. Bestaand beleid uit de begroting 2026-2029 inclusief inflatie

Het vertrekpunt voor het opstellen van de begroting wordt gevormd door ongewijzigd beleid zoals opgenomen in de begroting 2026-2029. Bij het opstellen van de begroting wordt rekening gehouden met prijsontwikkelingen (inflatie). De meicirculaire houdt inflatiecijfers aan voor de berekening van de hoogte van de algemene uitkering. Het is dan ook voor de hand liggend om in de meerjarenbegroting dezelfde percentages te hanteren. In deze begroting is uitgegaan van een indexering van 2,5% voor materiële zaken, 2,1% voor overheidsuitgaven en 4,2% voor lonen gebaseerd op de prijsindexen CPB die ook gebruikt worden voor de meicirculaire.

2. Personeelsbudget

In de begroting 2027-2030 zal de formatieomvang van 2026 het uitgangspunt zijn voor de raming van de personeelsbudgetten, dit is exclusief nieuw beleid. De loonkostenontwikkeling op basis van de CAR/UWO zal gevolgd moeten worden. Ook zijn de algemene salariskostenontwikkelingen van invloed op de personeelskosten. Bij de meerjarige berekeningen van de loonkosten gaan wij uit van het stijgingspercentage zoals hierboven is beschreven. Ten tijde van het opstellen van de begroting is de impact van het besluit over de toekomstige organisatie nog niet bekend. Vanaf 2028 dient echter rekening te worden gehouden met verhoging van personeelskosten en verlaging van de bijdrage aan GRSK in verband met de decentralisatie van VTH-taken.

3. Rente

Omslagrente (= rente die aan taakvelden toegerekend wordt)

De omslagrente dient te worden berekend aan de hand van de geraamde rentelasten en de geraamde boekwaarden van investeringen, afgerond op een veelvoud van 0,5%. Wij gaan uit van 0,5%. Dat is hetzelfde percentage als in 2026. Voor nieuw beleid is uitgegaan van een verhoging van 0,5% naar 1,5% omdat de rente op nieuwe leningen tussen de 2,5% en 3% bedraagt. 1,5% is gekozen omdat er ook inkomsten zijn van onder andere Kleine Hoeven II waardoor niet het volledige bedrag geleend hoeft te worden maar zal er wel een stijging zijn van de rentekosten.

4. Algemene uitkering

In de begroting 2027-2030 zal de algemene uitkering in eerste aanleg opgenomen worden op basis van de meicirculaire 2026. Tevens zal de onderbesteding van het BTW-compensatiefonds geactualiseerd worden. Indien het BTW compensatiefonds niet volledig wordt benut, wordt het overschot (achteraf) teruggestort in de algemene uitkering. Dit mag structureel meegenomen worden.

5. Belastingen en heffingen

Ten aanzien van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing wordt een kostendekkende tariefstelling aangehouden. In het voorjaar van 2026 is er een financiële update uitgevoerd op het bestaande Plan Water en Riolering. Op dit plan zijn zowel de exploitatielasten als de investeringen gebaseerd.

Voor de OZB-opbrengst gaan wij in eerste instantie uit van een indexering van 2,1%.
Behalve de inflatieaanpassing vindt zoals altijd aanpassing plaats op basis van de waardeontwikkeling. Om te kunnen komen tot een gelijkblijvende opbrengst zal bij dalende waardes sprake zijn van hogere tarieven en bij stijgende waardes zal sprake zijn van een daling van de tarieven.

6. Basisgegevens

Voor de aantallen inwoners en woningen vormen de werkelijke aantallen per 1 januari 2026 het uitgangspunt. Ramingen voor aantallen inwoners en woningen worden gebaseerd op globale inschattingen vanuit ervaringsgegevens. Bovendien wordt voor iedere begrotingscyclus de uitgangssituatie bepaald op de laatst bekende werkelijke aantallen. Er wordt voor het aantal woningen niet gekeken naar bijvoorbeeld concrete woningbouwplannen en de status van die plannen. De financiële impact van dit soort relatief geringe inschattingsafwijkingen zijn dermate klein, dat het niet lonend is om veel tijd te steken in een verdere nauwkeurigheid van de schattingen.

7. Sluitende begroting

Omdat in de begroting van 2026-2029 enkel 2029 sluitend was is het van belang om in de begroting van 2027 ervoor te zorgen dat 2029 en 2030 ook sluitend zijn. Een opschuivend meerjarenperspectief is immers ongewenst, zoals ook beschreven in de toezichtskaders van de provincie (GTK Gemeenten 2026).

Financieel beeld meerjarenbegroting 2027-2030

Structureel Begrotingssaldo *bedragen x € 1.000,-*	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten exclusief mutaties reserves	-48.620	-54.230	-54.850	-54.735
Baten exclusief mutaties reserves	46.691	53.362	54.757	54.671
Geraamd saldo van baten en lasten	**-1.929**	**-868**	**-93**	**-64**
Toevoegingen reserves	-50	0	0	0
Onttrekkingen reserves	560	561	801	788
Geraamd resultaat	**-1.419**	**-307**	**708**	**724**
Incidentele lasten (excl. Reservestortingen)	-1.410	-296	-164	-494
Incidentele baten (excl. Reserveonttrekkingen)	324	0	0	0
Incidentele toevoegingen reserves	-50	0	0	0
Incidentele onttrekkingen reserves	82	84	334	480
Saldo van incidentele baten en lasten	**-1.054**	**-212**	**170**	**-15**
Structureel begrotingssaldo	**-365**	**-95**	**538**	**739**

Mutaties saldo 2027-2030

Als basis voor deze begroting geldt het saldo gepresenteerd van het bestaande beleid zoals bekend uit de eerste berap 2026. Daarbij komen nog de College- en Raadsbesluiten tot en met juli 2026.
Vervolgens worden onderstaande punten meegenomen.

1. Doorrekening meicirculaire

Voor 2027 zijn de CDOKE gelden, die tot 2026 vanuit een Spuk werden uitbetaald, naar de algemene uitkering gegaan. Hiervan is een deel (€ 375.000) gereserveerd voor uitvoering van de lokale energie strategie en het overige (ongeveer € 120.000) resteert als voordeel voor de begroting.

Vanaf 2028 is er een forse bezuiniging doorgevoerd op huishoudelijke hulp. Tegenover deze bezuiniging hebben we een stelpost opgenomen op advies van de VNG, zodat deze korting budgetneutraal blijft.

Kortingen op de algemene uitkering voor jeugdzorg in verband met te nemen maatregelen die de kosten weer beheersbaar moeten maken zijn ook budgetneutraal verwerkt door middel van stelposten. Meer informatie hierover is te vinden in Bijlage 7.

De onderuitputting van het BTW compensatiefonds is in 2025 lager gebleken dan in 2024. Dit levert een nadeel van € 151.000 op vanaf 2027.

2. Loon-/prijscompensatie

Wij ramen in onze begroting op basis van lopende prijzen. Dat betekent dat wij een begroting presenteren, waarin de ramingen in de verschillende jaarschijven worden geïndexeerd voor loon- en prijsstijgingen. Die indexering baseren we op de indexen die in de meicirculaire zijn opgenomen (zie ook de uitgangspunten in deze begroting).

3. Bijdragen verbonden partijen

Op basis van de (concept)begrotingen 2027-2030 van onze verbonden partijen zijn de bijdragen van onze gemeente aan deze gemeenschappelijke regelingen verwerkt. De begroting van de VRBZO neemt toe door de bestuurlijke opdracht voor het voldoen aan wet- en regelgeving. De toename bij de ODZOB wordt veroorzaakt doordat een deel van de aanvullende opdrachten die eerst niet opgenomen waren in de begroting, nu wel voor een deel geraamd worden. Wij merken hierbij op dat dit cijfers betreffen op basis van conceptbegrotingen van de verbonden partijen.

De begrotingswijzigingen op gebied van WMO en Jeugd (MD Samenwerking Kempengemeenten) en de Participatiewet (Kempenplus) zijn overgenomen uit de meest recente rapportages. De programmakosten van MD zijn op basis van de managementrapportage verhoogd met € 375.000,- in 2027, oplopend naar € 400.000,- in 2030. De oorzaak van deze continu oplopende kosten ligt met name in een aanhoudende groei van het zorggebruik, stijgende lonen en prijzen (indexatie) en een toenemende complexiteit van de zorgvraag. Dit is een landelijk probleem, waarop nog geen antwoord is gevonden.

4. Financiële update rioolplan

In het voorjaar van 2026 is een financiële update uitgevoerd op het plan water en riool omdat de voorziening leeg dreigde te raken. Uit deze update is gebleken dat de kosten de afgelopen jaren flink zijn gestegen waardoor de huidige tarieven niet kostendekkend zullen zijn bij de huidige uitgaven. Om de uitgaven te kunnen betalen zal het tarief in 2027 met 18% (52 cent) moeten stijgen. Vanaf 2029 zal het tarief jaarlijks met 2,1 % (7 cent) per jaar moeten stijgen. Dit is noodzakelijk om de voorziening weer op te bouwen. In deze begroting is uitgegaan van de uitgaven en inkomsten volgens de financiële update.

5. Wettelijke verplichtingen / vervangingsinvesteringen en wensen / ambities

In bijlage 2 is een lijst van benodigde investeringsbudgetten te vinden, waarvan de kapitaallasten vanaf 2028 meegenomen zijn in deze begroting.
In bijlage 3 is een lijst opgenomen van aanvullingen op bestaand beleid met een uitleg waarom het wenselijk is hiervoor budget te reserveren.

6. Stelpost onderuitputting kapitaallasten

Om realistischer te kunnen begroten heeft de commissie BBV een actualisatie gedaan van de Notitie Structurele en incidentele baten en lasten. Het is vanaf de begroting van 2027 mogelijk om een stelpost op te nemen voor de onderuitputting van loonkosten en kapitaallasten. In de stelpost voor kapitaallasten wordt uitgegaan dat 20% van de investeringen uit een jaar niet in datzelfde jaar zullen worden uitgevoerd en dat de afschrijving dus een jaar later in zal gaan. Dit geldt alleen voor kredieten die niet vallen onder de kostendekkende budgetten (riool) of waarvan de lasten worden gedekt uit een bestemmingsreserve.

7. Bestemmingsreserves jaarrekening 2025

In de jaarrekening 2025 is besloten om nieuwe bestemmingsreserves te vormen voor de bereikbaarheidsagenda, Clemensschool en onderhoud en inrichting van het gemeentehuis.
De bijbehorende stortingen en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves zijn verwerkt in deze begroting.

8. Sluitende begroting 2027-2030

Verwerking van bovenstaande mutaties gaf in eerste instantie negatieve saldi voor alle jaarschijven. Om tot een sluitende begroting te komen zijn er verschillende opties.

Verhogen OZB belasting

Afgelopen jaren lopen de inkomsten uit onroerende zaak belasting (OZB) in onze gemeente achter op het landelijk gemiddelde. In 2025 is een extra verhoging geweest van 12% vastgesteld die verwerkt is in de programmabegroting 2026. Vorig jaar zijn de inkomsten alleen gestegen met de indexatie en de WOZ waardes.
Het collegeprogramma is alleen realiseerbaar bij voldoende inkomsten.
Om een financieel gezonde gemeente te blijven stellen we voor in 2027 opnieuw een stijging boven de inflatie mee te nemen. In de paragraaf “Lokale heffingen” is dit verder uitgewerkt.

Inzetten vrij beschikbare reserves

Het is mogelijk om maximaal 10% van het vrij beschikbaar eigen vermogen in te zetten voor structurele dekking. Het risico hiervan is dat de mogelijkheid om tegenvallers op te vallen daardoor jaarlijks kleiner wordt. Zoals te zien is in onderstaande tabel, is deze inzet voor onze gemeente niet problematisch mits de solvabiliteit voldoende blijft.

Inzet vrij beschikbare algemene reserve In Euro	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Structureel saldo jaar	-365.000	-95.000	538.000	739.000
Max. 10% vrije algemene reserve	1.514.877	1.372.967	1.342.281	1.413.086
Resterende vrije algemene reserve na aftrek incidenteel en stuctureel saldo*	**13.729.674**	**13.422.810**	**14.130.858**	**14.855.053**

* bij gelijkblijvende risico's

In de paragraaf "Bezuinigingen" is beschreven dat uw raad deze inzet van middelen om de begroting structureel sluitend te maken, in juli 2025 met de maatregelen in Spoor 2 heeft goedgekeurd.

Bezuinigen

In spoor 1 en 2 zijn al keuzes gemaakt voor diverse bezuinigingen. Het is mogelijk om nog verder te bezuinigen maar hiervoor zullen nog moeilijkere keuzes gemaakt moeten worden waarvan de gevolgen niet duidelijk zijn. Deze optie is in deze begroting niet verder uitgewerkt.

GEMEENTE
Reusel-De Mierden

1. Paragrafen

1.1. Bedrijfsvoering

1.1.1. Inleiding

De afdeling Bedrijfsvoering heeft een belangrijke rol in het ondersteunen van de organisatie in de realisatie van de beleidsdoelen van de gemeente. Het ondersteunt de primaire processen, dienstverlening aan burgers en beleids- en bestuurlijke processen. Daarbij hanteren we twee uitgangspunten:
Een betrouwbare, transparante en toegankelijke gemeente zijn, die dicht bij haar inwoners staat;
Een organisatieontwikkeling die zorgt voor een robuuste, toekomstbestendige en veilige gemeentelijke organisatie, die haar ambities kan waarmaken.
We streven naar een bedrijfsvoering die zodanig is ingericht, dat de uitvoering van de programmabegroting door de ambtelijke organisatie op een zo efficiënt mogelijke wijze kan gebeuren. In deze paragraaf geven we inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen en ambities in 2027 op het gebied van bedrijfsvoering.

1.1.2. Dienstverlening: betrouwbaarheid, transparantie en toegankelijkheid

De mens zien en waarde toevoegen is de essentie van onze dienstverlening. Dit betekent dat we kiezen voor een mensgerichte dienstverlening waarbij de behoeften van de inwoners centraal staan.
In 2027 vertaalt dat zich in:

- De organisatievisie “Samen Doen!” blijft de basis voor het handelen van de organisatie. We geven uitvoering aan de kernwaarden van ‘Samen Doen!’ en hebben en houden hiervoor aandacht in het dagelijkse werk.
- We schaffen een participatieplatform aan en richten deze in zodat we onze inwoners en ondernemers beter kunnen informeren over onze projecten.
- We stellen een participatieaanjager aan die onze medewerkers ondersteunt met het inrichten van goede participatietrajecten, het gebruik van het participatieplatform en participatie verder inbedt binnen de organisatie.
- Als het gaat om bereikbaarheid verbeteren we onze digitale mogelijkheden, maar persoonlijk contact blijft altijd mogelijk.
- We zetten in op meer visuele, lokale communicatie in de vorm van bijvoorbeeld animatie, explainers (uitlegvideo’s), foto en film en gerichte communicatie aan doelgroepen.
- We benutten bij voorkeur samen met andere gemeenten de kansen om nieuwe digitale middelen toe te passen die de dienstverlening ten goede komen.
- We organiseren een open dag in het gemeentehuis om inwoners en potentiële medewerkers inzicht te geven in wat we doen en hoe we als organisatie zijn georganiseerd.
- We gaan vergaderingen van de raad en commissies, indien mogelijk, meer op locatie organiseren.

1.1.3. Ambtelijke organisatie: Een robuuste, toekomstbestendige en veilige organisatie die haar ambities kan waarmaken

Het managementteam heeft prioriteringswerkzaamheden benoemd, wat inhoudt dat zij sturen op de volgende onderwerpen, die voorrang hebben:

- *Woningbouwopgave*

Vanuit de schaalsprong moeten we voor 2040 ca. 1500 woningen bouwen in alle kernen. Dat is een stevige opgave voor een groot deel van de organisatie.

- *Omgevingsvisie*

De Omgevingswet vereist dat we voor 1 januari 2027 een omgevingsvisie hebben opgesteld. Deze zal op die datum in ontwerp klaar zijn en ligt dan omwille van brede participatie voor zienswijze ter inzage, waarna deze visie in 2027 definitief wordt vastgesteld.

- *Urgente doelgroepen*

Dit betreft het zoeken naar en realiseren van tijdelijke en structurele opvangmogelijkheden, waarmee we in opdracht van de gemeenteraad kunnen voldoen aan de eisen van het Rijk.

- *Netcongestie*

De overbelasting van het elektriciteitsnet vraagt dat we enerzijds weloverwogen keuzes maken over nieuwe stroomaansluitingen en anderzijds kijken naar alternatieven voor energievoorziening. Tot slot ontwikkelen we een continuïteitsplan voor langdurige stroomuitval.

- *Integrale toegang sociaal domein en versterken lokaal sociaal team*

Een herkenbare, laagdrempelige ingang voor inwoners is een belangrijke ambitie in het coalitieakkoord. Daarnaast hebben we vanuit de hervormingsagenda Jeugd de opdracht om lokaal de sociale teams te versterken.

- *Procesmanagement*

Om minder ad hoc en meer koersvast te werken worden processen op basis van Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI’s) in beeld gebracht en gerealiseerd.

We sturen om te zorgen dat de capaciteit in gezonde overeenstemming is met onze ambities. Dit doen we door het steeds beter plannen en programmeren van de werkzaamheden in teamplannen en projectplannen. Het vraagt ook om extra formatie om enerzijds het toenemende aantal Wet open overheid (Woo)-verzoeken te kunnen behandelen en anderzijds om bij ontwikkelingen op het gebied van digitale dienstverlening aan te sluiten en deze binnen de organisatie verder te implementeren. Het (verantwoorde) gebruik van kunstmatige intelligentie (AI) is hiervan een voorbeeld, wat op termijn kan leiden tot een capaciteitsbesparing.

We investeren in de ontwikkeling van onze organisatie en onze medewerkers, zowel individueel als op teamniveau. Dit zal zich vertalen in:

- Het zetten van concrete stappen gebaseerd op het in 2026 opgestelde advies over de best passende organisatievorm voor onze gemeente en welke taken binnen de huidige samenwerkingen kunnen worden herzien, aangepast of beëindigd.
- Het implementeren van een programma dat de teamontwikkeling versterkt zowel op inhoud, als qua proces en integraliteit.
- Een verplichte training AI geletterdheid voor de organisatie in het kader van de Europese AI-verordening.
- Het zorgen voor een veilige werkomgeving voor onze medewerkers (maatregelen, training) en het kenbaar maken van onze omgangsregels aan het publiek.
- Een plan voor het geven van een eigentijdse uitstraling aan het gemeentehuis, zodat het voor de inwoners vertrouwd en toegankelijk is en voor de medewerkers naast een veilige ook een inspirerende en flexibele werkplek vormt.

1.1.4. Verbeteren van de informatiepositie

‘Informatiehuishouding op orde’ is een begrip wat vaak genoemd wordt maar uitleg behoeft om te kunnen aantonen wat het kan betekenen voor de gemeentelijke organisatie. Informatiehuishouding wordt nog te vaak gezien als een administratieve verplichting, terwijl een goede informatiepositie een strategische asset is die cruciaal is voor het behalen van lange termijn doelstellingen. Bestuurders en medewerkers moeten op het juiste moment over de juiste informatie kunnen beschikken om hun werk goed te kunnen doen. Het voornemen is om de informatiehuishouding in 2027 meer te positioneren als ‘informatiepositie’ en de focus te verleggen naar de waarde die kwalitatief goede informatie kan hebben in het bestuurlijke proces. Voor alle gemeentelijke processen is informatie nodig, maar we sturen tot nu toe minder op de kwaliteit van de informatie. Er is veel (landelijke) aandacht voor transparantie en openheid middels de Wet open overheid (Woo), Het efficiënt uitvoeren van de Woo is niet mogelijk zonder kwalitatief goede informatie. De opkomst van AI maakt het sturen op de kwaliteit van de informatie alleen maar urgenter: Garbage in is garbage out. De kwaliteit van het eindresultaat (de output) hangt namelijk volledig af van de kwaliteit van de invoer (de input). Processen zijn nu nog veel ingericht op een papieren situatie. Om deze te laten aansluiten bij de Archiefwet 2026 die op 1 januari 2027 in werking treedt, moeten processen opnieuw worden vormgegeven op basis van ‘archiving by design’. Alleen als vooraf bij het inrichten van processen en systemen wordt gekeken naar wat er nodig is om informatie kwalitatief zo goed mogelijk te beheren, kunnen we zorgen voor een zo goed mogelijke informatiepositie voor bestuur en organisatie nu en in de toekomst.

1.1.5. Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging betreft het totale pakket aan maatregelen om de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de gemeentelijke informatiesystemen te waarborgen. Op 15 augustus 2026 is de Cyberbeveiligingswet (Cbw) in werking getreden. De Cyberbeveiligingswet is de Nederlandse uitvoering van de NIS2-richtlijn die de Europese Unie heeft vastgesteld en vormt een stevige wettelijke basis voor de implementatie van het normenkader BIO2 (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Met de inwerkingtreding gelden voor gemeenten direct nieuwe wettelijke verplichtingen op het gebied van digitale weerbaarheid. De wet kent geen overgangstermijn. Voor collegeleden geldt een opleidingsplicht binnen twee jaar na inwerkingtreding van de wet. In 2026 zijn al voorbereidingen getroffen om het informatiebeveiligingsbeleid aan te laten sluiten bij de nieuwe wetgeving.

De gemeente verantwoordt zich jaarlijks aan de gemeenteraad en betrokken ministeries over informatiebeveiliging via het verantwoordingsstelsel ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Omdat een van de belangrijkste factoren van invloed op de mate van informatieveiligheid de factor ‘mens’ is, wordt er veel tijd gestoken in bewustwording onder medewerkers. Dit is een continu proces en behoeft regelmatig aandacht. Als organisatie moeten we rekening houden met de mogelijkheid dat medewerkers misleid worden. Periodiek worden er verplichte trainingen aangeboden waarvan deelname gemonitord wordt. Ook vinden er phishingtests plaats waarbij het handelen van medewerkers gemonitord en opgevolgd wordt. Bij deze trainingen wordt ook aandacht besteed aan het veilig toepassen van AI.

In het dreigingsbeeld informatiebeveiliging 2025-2026 van de informatiebeveiligingsdienst (IBD) wordt ransomware wederom genoemd als de grootste dreiging voor gemeenten. De impact van een ransomware aanval is aanzienlijk: Naast hoge reparatie en herstelkosten leidt een ransomware aanval ook tot schending van privacy van inwoners en medewerkers, imagoschade voor de gemeente en verlies van vertrouwen in de overheid.

1.1.6. Financiële huishouding

In de meerjarenbegroting zagen we in de afgelopen jaren oplopende tekorten door stijgende kosten en dalende inkomsten van het Rijk. Om vanaf het jaar 2025 de begroting sluitend te krijgen is toen een 2 sporen aanpak ingezet, waarbij in Spoor 1 is gekeken naar de budgetten, investeringen en reserves waar geen tot een beperkte beleidskeuze voor gemaakt hoeft te worden. Ook is een begin gemaakt met het inhalen van de inkomsten-achterstand op leges en het landelijk gemiddelde deels in te lopen op de Onroerende Zaak Belasting (OZB).

Daarna is in Spoor 2 voor de jaren na 2025 gekeken naar beperking van lasten en waar mogelijk verhoging van inkomsten. In de paragraaf Bezuinigingen wordt de actuele status van de diverse maatregelen uit Spoor 2 toegelicht. Omdat we hiermee tijdig aan de slag zijn gegaan, is het mogelijk nu een meerjarig structureel sluitende begroting voor te leggen.

Structureel sluitend houdt in dat de begroting structureel in evenwicht is: jaarlijks terugkerende lasten zijn gedekt door jaarlijks terugkerende baten. Hierop wordt de begroting beoordeeld door het toezichthoudend orgaan, provincie Noord-Brabant.
De provincie bekijkt in hoeverre de raming (de schets van de begroting) realistisch is.

- Een raming moet gebaseerd zijn op beleidskeuzes. Wanneer een gemeente de begroting aanpast, dan moet ook beschreven worden welke taken of functies daarmee wijzigen.
- Wanneer een gemeente bezuinigingen of taakstellingen in de begroting opneemt, moet de gemeente laten zien dat bezuinigingen en taakstellingen realistisch en haalbaar zijn.
- Een gemeente mag niet jaar op jaar een begroting vaststellen met een meerjarenraming waarvan alleen de laatste jaarschijf sluit.

1.1.7. Personeel & Organisatie

Ook in 2027 blijft het aantrekken van gekwalificeerde medewerkers een prioriteit. Daarnaast blijft er aandacht voor een zorgvuldig onboarding-proces en voor het binden en boeien van medewerkers, met als doel de uitstroom te beperken en kennis, continuïteit en betrokkenheid binnen de organisatie te behouden. Op het gebied van personeel en organisatie zijn de afgelopen jaren diverse projecten gerealiseerd. Tegelijkertijd blijven verschillende thema's structurele aandacht vragen. Binnen het thema in- en externe veiligheid wordt een interventieteam opgericht om de organisatie verder te versterken.
De landelijke functieprofielen (HR21) blijven actueel door jaarlijks onderhoud en actualisatie. Daarnaast krijgt het competentiemanagement in 2027 een vervolg door de op organisatieniveau vastgestelde competenties verder uit te werken en toe te passen op team- en medewerkersniveau. Ook de verdere ontwikkeling en uitvoering van het strategisch HR-beleid blijft een belangrijk aandachtspunt.
Tenslotte vormen de uitkomsten van het in 2026 uitgevoerde onderzoek naar de toekomstige organisatiestructuur een belangrijk onderdeel op de P&O-agenda, waarbij de personele en organisatorische consequenties van de best passende organisatievorm nader worden uitgewerkt.

1.1.8. Personeelsbudget

Onderstaand een overzicht van het begrote personeelsbudget per 1 januari 2027, zoals dat in deze meerjarenbegroting is opgenomen:

Organisatieonderdeel / team:	Loonkosten inclusief sociale lasten			
Bedragen in €	2027	2028	2029	2030
Gemeenteraad	€ 298.000	€ 310.000	€ 324.000	€ 337.000
Burgemeester en wethouders	€ 473.000	€ 493.000	€ 513.000	€ 535.000
Griffie	€ 176.000	€ 183.000	€ 191.000	€ 199.000
Gemeentesecretaris	€ 157.600	€ 164.200	€ 171.100	€ 178.300
Afdeling Ontwikkeling en Dienstverlening	€ 5.837.000	€ 6.082.000	€ 6.338.000	€ 6.604.000
Afdeling Bedrijfsvoering	€ 3.163.000	€ 3.296.000	€ 3.434.000	€ 3.578.000
Totale loonkosten inclusief sociale lasten:	**€ 10.104.600**	**€ 10.528.200**	**€ 10.971.100**	**€ 11.431.300**

1.1.9. Gebruik gemeentehuis

Op basis van de definitieve terugkoppeling vanuit de GRSK dat MD niet naar Reusel komt wordt gewerkt aan een nieuwe plan voor toekomstige huisvesting en invulling van de plint.

In het tweede kwartaal van 2026 is een intern onderzoek gedaan naar mogelijke alternatieven voor verhuur van de plint. Dit onderzoek was gebaseerd op de gedachte van leegstand. Deze situatie is ondertussen ingehaald door de uitkomst van het onderzoek naar toekomstige organisatiestructuur, waardoor een substantiële toename in werkplekken voor eigen organisatie verwacht wordt.

Voortschrijdend inzicht op basis van de uitkomst van het onderzoek naar de toekomstige organisatiestructuur en het onderzoek naar mogelijke alternatieven voor verhuur van de plint werpt een nieuw licht op een totaal huisvestingsplan en herbestemming van de plint.

Er wordt gewerkt aan een nieuw plan voor toekomstige huisvesting, specifiek gericht op de plint en rekening houdend met een totaal huisvestingsplan met daarin meegenomen een verwachte groei van 25% in aantal werkplekken en bijbehorende faciliteiten, op basis van het scenario waarin VTH uit Eersel teruggehaald wordt en integrale toegang in het voorliggend veld binnen het sociaal domein gerealiseerd moeten worden.
Deze groei mag niet ten koste gaan van werkcomfort en beschikbaarheid van faciliteiten. Aantrekkelijk werkgeverschap is een cruciaal element om medewerkers te kunnen binden in de huidige arbeidsmarkt. In het eerste kwartaal van 2027 zal dit plan worden uitgewerkt en een investeringskrediet worden aangevraagd.

In het verleden is steeds gesproken over een huisvestingsvraagstuk van de plint als separate vleugel, echter is duidelijk geworden dat een integrale toekomstvisie op huisvesting wenselijk is, voordat een andere bestemming aan de plint gegeven wordt. Externe verhuur van de plint gaat gepaard met langdurige contracten, substantiële verbouwingskosten en minder netto-inkomsten dan eerder ingeschat. Het verhuren van de Plint op korte termijn, zonder toekomstvisie, kan op lange termijn een nadelig effect hebben op de organisatie. In andere gemeenten zien we al vergelijkbare situaties met een ruimtetekort voor de eigen organisatie. Doel is, en blijft, het hebben en houden van een toegankelijk gemeentehuis voor onze inwoners en een goede werkomgeving voor onze medewerkers.

1.2. Lokale heffingen

1.2.1. Algemeen

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. De uitvoering van gemeentelijk beleid raakt daarmee elke burger, bedrijf of instelling direct in zijn/haar portemonnee. Zij wensen -terecht- waar voor hun geld. Lokale belastingen en heffingen staan dan ook sterk in de belangstelling. Het doel van deze paragraaf is om integraal informatie te geven over alles wat met lokale heffingen te maken heeft.

1.2.2. Geraamde opbrengsten

Een totaaloverzicht van de opbrengsten belastingen en heffingen:

Soort	Rekening	Begroot				
Bedragen in €	2025	2026*	2027	2028	2029	2030
Onroerende zaakbelasting	3.630.000	3.794.000	4.688.000	5.490.000	5.880.000	6.003.000
Toeristenbelasting	139.000	67.000	91.000	95.000	102.000	107.000
Woonforensenbelasting	37.000	37.000	42.000	43.000	44.000	45.000
Afvalstoffenheffing	1.030.000	1.137.000	1.165.000	1.196.000	1.228.000	1.258.000
Rioolheffing	1.868.000	1.989.000	2.432.000	2.494.000	2.545.000	2.595.000
Marktgelden	36.000	39.000	39.000	40.000	42.000	43.000
Precario	-	-	-	25.000	25.000	25.000
Leges burgerzaken (titel 1)	367.000	358.000	386.000	391.000	389.000	397.000
Leges wonen en bouwen (titel 2)	606.000	770.000	988.000	1.008.000	1.040.000	1.058.000
Leges openbare orde en veiligheid (titel 3)	11.000	10.000	15.000	16.000	16.000	16.000
Totaal	**7.724.000**	**8.201.000**	**9.846.000**	**10.798.000**	**11.311.000**	**11.547.000**

** Inclusief nieuw beleid en begrotingswijzigingen*

Doordat onderliggende aantallen in de loop van de tijd wijzigen, zijn de bedragen in bovenstaande tabel niet altijd te herleiden naar een bijstelling met het inflatiepercentage. De toename van de onroerende zaakbelasting en rioolstoffenheffing zullen in de volgende pagina's verder toegelicht worden.

1.2.3. Ontwikkelingen

Wet Waardering onroerende zaken (WOZ)

De WOZ-waarde wordt vastgesteld naar het waardepeil per 1 januari van het jaar voorafgaande aan het belastingjaar. In 2027 wordt de waarde dus vastgesteld naar het peil van 1 januari 2026. Volgens de voorlopige waarden 2027 is er nog steeds sprake van een waardestijging.
Het aantal bezwaar- en beroepsprocedures is in 2026 afgenomen met circa 35% ten opzichte van het jaar daarvoor. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door wetgeving waardoor het voor de no-cure-no-pay (ncnp) bureaus financieel minder interessant wordt om namens een client bezwaar en/of beroep aan te tekenen. Anderzijds is er sprake van een toename van de kwaliteit van het taxatieproces.

Invoeren precario op terrassen

Reusel-De Mierden rekent nu geen precario voor terrassen, terwijl de horecagelegenheden wel ruimte innemen van de openbare ruimte. Bij de bezuinigingen van spoor II is besloten om precariobelasting te gaan heffen. Eind 2026 wordt gestart met een onderzoek, in 2027 zal het onderzoek gereed zijn waardoor de implementatie kan worden gestart in 2028.

Leges

In artikel 229 b eerste lid van de gemeentewet is bepaald dat de legestarieven zodanig vastgesteld moeten worden dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten. Winst maken op het totaal van legesopbrengsten is dus niet toegestaan. Ook in deze begroting hanteren wij het uitgangspunt van kostendekkendheid. In 2026 en 2027 zijn een aantal legestarieven verhoogd in het kader van spoor 2 om de kostendekkendheid te verhogen. Desondanks zijn de inkomsten nog 25% lager dan de kosten. We zullen met de nieuwe legesverordening streven naar een kostendekkendheid van 90%. Deze nieuwe verordening zal in december 2026 worden vastgesteld met daarin de nieuwe tarieven voor 2027.

Berekening kostendekkendheid leges	*Bedragen in €*
Kosten burgerzaken (titel 1)	340.915
Kosten wonen en bouwen (titel 2)	848.109
Kosten openbare orde en veiligheid (titel 3)	15.616
Totaal lasten	1.204.639
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	644.763
BTW	5.794
Totale kosten	**1.855.197**
Opbrengst leges	**1.389.327**
Dekkingspercentage	**75%**

De legesverordening is verdeeld in 3 titels.
Titel 1, Algemene dienstverlening: denk hierbij met name aan paspoorten, rijbewijzen, burgerlijke stand, naturalisatie e.d.
Titel 2, Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning: denk hierbij met name aan de omgevingsvergunning
Titel 3, Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning. De naamgeving van deze titel is wellicht wat verwarrend, maar hieronder vallen de evenementenvergunningen, vergunningen in het kader van Drank- en Horecawet en gebruiksvergunningen.

1.2.4. Beleid en tariefstelling

Algemene uitgangspunten

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. De gemeentelijke belastingen en heffingen zijn de belangrijkste, door de gemeente te beïnvloeden, inkomstenbronnen. Bij de riool- en afvalstoffenheffing en de leges is 100% kostendekking het uitgangspunt. De tarieven worden dus bepaald door de raming van de kosten. De overige tarieven stijgen in beginsel met het inflatiepercentage van 2,1%, waarmee ook in de algemene uitkering wordt gerekend.

OZB-tarieven

Het OZB-tarief wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. De nieuwe WOZ-waardes voor 2027 zijn nog niet allemaal bekend. Bij de definitieve vaststelling van de verordeningen met de tarieven voor 2027 zullen de tarieven uiteraard aangepast worden aan de waardemutaties (lagere tarieven bij een waardestijging of hogere tarieven bij een waardedaling). Voor de OZB-opbrengst wordt in deze begroting uitgegaan van een jaarlijkse aanpassing met inflatiecorrectie (2,1%) en een extra toename van 20% in 2027, 15% in 2028 en 5% in 2029. Er wordt ook rekening gehouden met een toename van het areaal. Dit ten gevolge van bijvoorbeeld nieuwbouwprojecten en aan- en verbouwingen.
De verwachting is dat het tarief voor woningen zal stijgen van 0,0871% naar 0,0968% en voor niet-woningen (gebruikers en eigenarenbelasting tezamen) wordt een stijging verwacht van 0,4456% naar 0,5410%.

Tarief afvalstoffenheffing

Voor de afvalstoffenheffing 2027 worden de ervaringen van de afgelopen jaren meegenomen bij het vaststellen van de nieuwe tarieven. De tarieven voor 2027 worden zoals gebruikelijk in de raadsvergadering van december vastgesteld. Op basis van huidige inzichten gaan we uit van € 4,60 (was € 4,40) voor een tariefzak voor restafval en € 4,00 per lediging (was € 3,72) van een 140-liter GFT-container. Het vastrecht stijgt naar € 157,92 (was € 150,24).

Berekening kostendekkendheid	*Bedragen in €*
Afvalstoffenheffing	
Kosten taakveld incl. (omslag)rente	1.353.500
Inkomsten taakveld excl. heffingen	423.312
Netto kosten taakveld	930.188
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	43.403
BTW en Vpb	189.210
Totale kosten	**1.162.802**
Opbrengst heffingen	**1.165.162**
Dekkingspercentage	**100%**

Tarief rioolheffing

Voor de rioolheffing geldt als algemene regel dat de lasten worden gebaseerd op het Programma Water en Riolering 2024-2028. Het verschil tussen lasten en baten wordt geëgaliseerd via de egalisatievoorziening riolering. Zodoende worden grote pieken en dalen in de tarieven voorkomen.

In 2026 is een financiële actualisatie van het Kostendekkingsplan water en riolering uitgevoerd. Uit deze actualisatie is gebleken dat het rioolheffingstarief meer moet stijgen dan opgenomen in het vastgestelde beleidsplan. Om in de planperiode een positief saldo van de voorziening te behouden is voor 2027 een stijging van het tarief van € 2,88 naar € 3,40 per kubieke meter waterverbruik noodzakelijk. In de jaren vanaf 2028 zal het tarief elk jaar met 7 cent stijgen.

Berekening kostendekkendheid	*Bedragen in €*
Rioolheffing	
Kosten taakveld incl. (omslag)rente	1.725.136
Inkomsten taakveld excl. heffingen	-
Netto kosten taakveld	1.725.136
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	381.481
BTW	293.206
Totale kosten	**2.399.822**
Opbrengst heffingen	2.432.149
Toevoeging egalisatievoorziening riolering	-32.327
Totaal inkomsten	**2.399.822**
Dekkingspercentage	**100%**

Voorzieningen riolering en afvalstoffenheffing

Voor de rioolheffing en voor de afvalstoffenheffing bestaan egalisatievoorzieningen waaraan eventuele overschotten in de opbrengsten worden toegevoegd of waaruit eventuele tekorten worden gedekt. Kosten en opbrengsten worden dus verevend.
In de begroting lijken de opbrengsten de uitgaven te overstijgen. Dat komt doordat de BTW-component en de overhead wel worden doorberekend middels de tarieven, maar niet worden geraamd en verantwoord op deze producten. In bovenstaand overzicht wordt gerekend met overhead en BTW en komt na een onttrekking aan de egalisatievoorziening de dekking op 100%.

Toeristenbelasting en woonforensenbelasting

In de laatste raadsvergadering van het jaar 2026 zal aan de raad worden voorgesteld het tarief per 2027 te verhogen met 10% ofwel een verhoging van € 2,00 naar € 2,20. Dit conform de bezuinigingsvoorstellen van 3 juli 2025, ook wel Spoor 2 genoemd, zoals toegelicht in paragraaf Bezuinigingen onder maatregel 9.

Voor de forensenbelasting wordt een tweeledige tariefwijziging voorgesteld. Naast de reguliere inflatiecorrectie (indexatie) wordt een beleidsmatige verhoging van 10% doorgevoerd, zie ook hiervoor paragraaf Bezuinigingen onder maatregel 6. Omdat de waarde hier mede bepalend is voor het tarief, kunnen we het exacte tarief nu nog niet melden. Voor deze heffing geldt een maximum per woning van circa € 1.590,00.

1.2.5. Lokale lastendruk 2027 per huishouden

Uitgangspunten:

- OZB: op basis van gemiddelde woningwaarde € 524.000,- en tarief eigenaren verhoogd van 0,0871% naar 0,0968% (gecorrigeerd voor gemiddelde stijging woningwaarde, inflatiecorrectie van 2,1% en extra stijging van 20%)
- Afval: 7 GFT-ledigingen à € 3,72 + 2,2 restafvalzakken à € 4,00 + vastrecht
- Riool: 100 m³* waterverbruik à € 3,11 (tarief volgens vastgestelde Visie Water en Riolering)
  *(volgens Brabant Water 130, liter gebruik per persoon per dag 2026 – gemiddeld gezinssamenstelling 2,1 personen)

Op basis van de meest actuele gegevens is een inschatting gemaakt van de basisgegevens, zoals gemiddelde woningwaarde, aantal GFT-ledigingen en afvalzakken en gemiddeld waterverbruik. De gegeven uitgangspunten leiden tot het volgende beeld van de gemiddelde belastingdruk per huishouden:

Bedragen in €	**Werkelijk 2025**	**Raming 2026***	**Raming 2027**
Onroerende zaakbelastingen	€ 408,95	€ 406,76	€ 507,23
Afvalstoffenheffing	€ 175,90	€ 185,96	€ 196,04
Rioolheffing**	€ 336,96	€ 322,56	€ 340,00
Totaal per huishouden	**€ 921,81**	**€ 915,28**	**€ 1.043,27**

** Werkelijk 2025 en raming 2026 afkomstig uit respectievelijk jaarstukken 2025 en het raadsvoorstel belastingtarieven 2026 (RA 25.088).*
*** In 2027 is het verwachte verbruik bijgesteld van 112 naar 100m3 om beter aan te sluiten op de werkelijkheid.*

Het laatst bekende landelijk gemiddelde voor gemeentelijke woonlasten van een meerpersoonshuishouden bedraagt voor 2026 € 1.095,-. Daar zitten we in onze gemeente in 2027 nog onder.

Daarmee kan het kengetal “Belastingcapaciteit” voor onze gemeente berekend worden:
1.043/1.095 *100% = 95,3%

Het kengetal belastingcapaciteit wordt berekend door de woonlasten van een meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar te delen door het landelijk gemiddelde van die woonlasten in het voorafgaande jaar, uitgedrukt in een percentage. De kernformule, de meerjarige doorrekening en de gehanteerde componenten luiden als volgt: Pepperflow

Formule en Basisberekening

- **Formule:** $\frac{\text{Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar } t}{\text{Landelijk gemiddelde woonlasten in jaar } t-1} \times 100\%.$

1.3. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1.3.1. Algemeen

We geven in deze paragraaf inzicht in welke mate de gemeente Reusel-De Mierden in staat is financiële risico's op te vangen, zonder de uitvoering van haar taken in gevaar te brengen.

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de weerstandscapaciteit (de middelen waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en het totaal aan gekwantificeerde risico's, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen, verzekeringen zijn afgesloten of waar ook anderszins geen beheersmaatregelen tegenover staan.

Voor de raad is het weerstandsvermogen van belang omdat er nooit een situatie zal zijn, waarin geen risico's meer bestaan. De raad moet vanuit de kaderstellende en controlerende taak inzicht hebben in de ruimte die er is om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Als die ruimte onvoldoende groot is, moeten aanvullende maatregelen genomen worden.

1.3.2. Beleid

Bij raadsbesluit van 16 december 2025 is de nota 'Reserves, voorzieningen & afschrijvingsbeleid' vastgesteld. Hierin zijn onder andere regels opgenomen over hoe om te gaan met reserves en voorzieningen en op welke wijze afschrijving plaatsvindt op activa. In het kader van deze paragraaf is van belang dat in het beleid is bepaald dat de algemene reserve bestaat uit 2 delen:

- Een niet besteedbaar deel wat nodig is ter dekking van de gekwantificeerde risico's, vermenigvuldigd met de vastgestelde ratio (1,8);
- Een vrij besteedbaar deel.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende onderdelen:

a. Algemene reserve
b. Post onvoorzien
c. Onbenutte belastingcapaciteit
d. Begrotingsruimte

Ad a. Algemene reserve

De stand van de algemene reserve per 1 januari 2026 is afgerond € 23.570.000,-

- Niet besteedbaar ter afdekking van risico's (incl. ratio) € 4.514.000,-
- Vrij besteedbaar € 19.056.000,-

Voor de bepaling van het niet besteedbare deel van de algemene reserve zijn de regels toegepast uit het vastgestelde beleid op dit gebied. Daarom zijn de gekwantificeerde risico's vermenigvuldigd met een factor 1,8, hetgeen tot een bedrag leidt van afgerond € 4.514.000,- (zie paragraaf 3.3.4)

De bestemmingsreserves laten we buiten de berekening van de weerstandscapaciteit. Bestemmingsreserves moeten min of meer gezien worden als verplichtingen (er staat een bestedingsdoel tegenover). Daarom nemen we die niet mee in de berekening. De raad is overigens te allen tijde bevoegd om de bestemming van reserves aan te passen.

Ad b. Post onvoorzien

Jaarlijks wordt in de begroting een verplichte post onvoorzien opgenomen, bedoeld voor bijzondere, niet voorziene kosten. Deze post is al jarenlang niet nodig gebleken. In het kader van het structureel sluitend maken van de begroting (Spoor 2) is in juli 2025 besloten deze post voortaan voor slechts € 1,= op te nemen.

Ad c. Onbenutte belastingcapaciteit

De omvang van de belastingcapaciteit is de ruimte tussen de feitelijk te verwachten opbrengst en de opbrengst die de gemeente zou moeten realiseren wanneer zij een beroep doet op artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (de zogenaamde artikel 12-norm). Volgens die norm moet de afvalstoffenheffing en het rioolrecht kostendekkend zijn. Dat uitgangspunt hanteren wij ook. Dan blijft de onbenutte capaciteit van de onroerende zaakbelasting over. De meest recente factor daarvoor bedraagt 0,1595 % (afkomstig uit de Meicirculaire 2026) van de totale WOZ-waarde, hetgeen resulteert in een onbenutte belastingcapaciteit voor Reusel-De Mierden van afgerond € 1.910.000,-.

Ad d. Begrotingsruimte
Indien sprake is van een positief totaal begrotingssaldo wordt dit meegerekend in de weerstandscapaciteit.

Stille reserves
Stille reserves zijn activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd, maar die in principe direct verkoopbaar zijn. Van de omvang van de stille reserves is de volgende indicatie te geven (Jaarrekening 2025):

Object	Oppervlak	Boekwaarde	Aanduiding boekwaarde	Waarde	Basis waardeberekening	Verschil
Landbouwgrond, geliberaliseerde pacht	41,92 ha	€ -		€ 4.820.800	419.200m² x € 11,50	€ 4.820.800
Landbouwgrond, vaste pacht	84,7 ha	€ -		€ 5.082.000	847.000 m² x € 6,00	€ 5.082.000
Bossen, visvijver, landschapelementen	944 ha	€ -		€ 11.800.000	9.440.000 m² x 1,25	€ 11.800.000
Gemeentehuis		€ 1.162.022	Boekwaarde 1-1-2025	€ 2.990.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 1.827.978
Gemeentewerf		€ -	Boekwaarde 1-1-2025	€ 928.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 928.000
Sportzaal Den Houtert Lage Mierde		€ -	Boekwaarde 1-1-2025	€ 2.025.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 2.025.000
Sporthuis Reusel		€ 1.724.239	Boekwaarde 1-1-2025	€ 2.083.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 358.761
Brede School Plus Lage Mierde (Opstap+Ster)		€ 1.986.514	Boekwaarde 1-1-2025	€ 2.930.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 943.486
Basisschool De Akkerwinde Hooge Mierde		€ 398.495	Boekwaarde 1-1-2025	€ 1.417.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 1.018.505
Basisschool St. Clemens Hulsel		€ -	Boekwaarde 1-1-2025	€ 605.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 605.000
Basisschool De Torelaar Reusel		€ 172.092	Boekwaarde 1-1-2025	€ 1.279.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 1.106.908
Basisschool De Leilinde Reusel		€ 1.277.164	Boekwaarde 1-1-2025	€ 3.256.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 1.978.836
Basisschool De Klimop Reusel		€ 1.006.462	Boekwaarde 1-1-2025	€ 1.462.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 455.538
MFA De Kei Reusel		€ 8.031.024	Boekwaarde 1-1-2025	€ 6.389.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ -1.642.024
Brandweerkazerne Reusel		€ 88.262	Boekwaarde 1-1-2025	€ 380.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 291.738
Sportpark Den Hoek Reusel		€ 434.907	Boekwaarde 1-1-2025	€ 2.838.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 2.403.093
Sportpark De Leeuwerik Hooge Mierde		€ 156.046	Boekwaarde 1-1-2025	€ 362.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 205.954
Sportpark D'n Daalacker Lage Mierde		€ 12.404	Boekwaarde 1-1-2025	€ 673.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 660.596
Sportpark 't Kantje Hulsel		€ 56.818	Boekwaarde 1-1-2025	€ 113.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 56.182
Gildeterrein Broekkant Lage Mierde		€ -	Boekwaarde 1-1-2025	€ 209.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 209.000
Woning Sportpark 1 Reusel		€ -	Boekwaarde 1-1-2025	€ 460.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 460.000
Kinderdagverblijf Dooleg Reusel		€ 109.649	Boekwaarde 1-1-2025	€ 304.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 194.351
Terrein voormalige werf Denestraat		€ -	Boekwaarde 1-1-2025	€ 37.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 37.000
Willibrordlaan 13 Hulsel		€ 471.106	Boekwaarde 1-1-2025	€ 491.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ 19.894
Hamelendijk 12 Reusel		€ 323.923	Boekwaarde 1-1-2025	€ 312.000	WOZ-waarde 1-1-2025	€ -11.923
		€ 17.411.126		€ 53.245.800		€ 35.834.674

De stille reserves hebben dus een omvang van € 35,8 miljoen. Het is op basis van het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) niet toegestaan om een waarde aan stille reserves toe te kennen en die waarde vervolgens mee te rekenen in de reservepositie. De reservepositie kan vanuit de stille reserves dus alleen toenemen door deze stille reserves om te zetten in geld (te gelde maken middels verkoop).
Dat neemt niet weg dat in relatie tot de capaciteit om onverhoopte tegenvallers op te vangen de stille reserves wel een betekenis hebben.

1.3.3. Risico's
De samenloop van risico's is een ander aspect van het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te vangen (=weerstandsvermogen). Inventariseren van risico's, een inschatting maken van de kans op deze risico's en het beheersen en managen van risico's is hierbij van wezenlijk belang.

Hierna wordt een overzicht gegeven van de risico's in het licht van het weerstandsvermogen. De weerstandscapaciteit kan dan afgezet worden tegen de samenloop van de geïnventariseerde risico's, zodat 'beoordeeld' kan worden of het weerstandsvermogen afdoende is. De vertaling van deze risico's in bedragen is gebaseerd op inschattingen. Indien er sprake is van nauwkeurige berekeningen van concrete verplichtingen is vorming van voorzieningen nodig.
Deze paragraaf geeft dan ook geen raming van budgetten die worden aangehouden om tegenvallers op te vangen, maar slechts een indicatie van het vermogen om tegenvallers op te kunnen vangen. Dat vermogen zit dan vooral in de reserves.

De gemeente Reusel-De Mierden raamt altijd zo reëel mogelijk. Het blijven echter ramingen, zodat er altijd een risico is, dat de werkelijkheid anders is dan de ramingen. Wij achten dat risico niet dusdanig dat daarmee in de sfeer van weerstandsvermogen rekening moet worden gehouden.
Reëel ramen betekent echter ook dat er geen 'lucht' in de ramingen zit 'voor het geval dat'. Als bepaalde risico's, zoals bijvoorbeeld inbraakschade, verzekerd zijn, dan ramen wij geen kosten voor die schade, óók niet voor een eventueel (beperkt) eigen risico. Mochten zich dan onverhoopt toch schades voordoen, dan kunnen ramingen dus tekort schieten. Daarover wordt dan gerapporteerd via bestuursrapportages.
Hetzelfde geldt voor bijzondere omstandigheden. Zo kunnen extreme weersomstandigheden tot extra kosten leiden (extra gladheidbestrijding, stormschades enz.). Gelet op de ervaringen ter zake achten wij het niet nodig om op dit gebied in het kader van het weerstandsvermogen met bijzondere risico's rekening te houden.

Grondexploitatie / Bestemmingsplannen

De mogelijkheid bestaat dat onevenredige schade als gevolg van bestemmingswijziging moet worden vergoed. Hiervoor zijn geen specifieke middelen gereserveerd. In principe worden eventuele claims op de ontwikkelaars van een plan afgewenteld. Indien de gemeente de planschade moet vergoeden, wordt deze opgevangen binnen de grondexploitatie.
Daarnaast vormt de grondexploitatie zelf, als gemeentelijke activiteit, een voortdurend risico (economische ontwikkelingen, kredietbeleid van banken, stagnerende markten, veranderende wetgeving, fluctuerende rentes en dergelijke). Het feit dat deze activiteit in principe in vier kernen en op een kleinschalige wijze wordt uitgevoerd, versterkt dit risico. De markt is voor zowel woningbouwgrond als bedrijfsgrond op dit moment gunstig, hetgeen zich uit in een toegenomen vraag.
De grondexploitaties worden jaarlijks opnieuw berekend, waarbij ook een inventarisatie plaatsvindt van risico's dan wel te optimistische inschattingen. Op basis van de meest recente berekeningen zijn voorzieningen gevormd voor de gecalculeerde nadelige saldi.
In rapportages, zoals die voor alle grondexploitaties zijn opgesteld, is een risicoanalyse en risicoberekening opgenomen. Het gaat dan om risico's als extra hoge kostenstijgingen, grondprijsverlaging, rentestijgingen e.d..
Voor zover risico's binnen de (positieve) resultaten van de grondexploitatie kunnen worden opgevangen, is geen aanvullend weerstandsvermogen nodig.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:
De weerstandscapaciteit: de middelen en mogelijkheden waarover we beschikken of kunnen beschikken om niet begrote kosten te dekken.
Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

We moeten de mogelijke financiële gevolgen van de ruimtelijke ontwikkelingen opvangen. Dit doen we door de risico's af te dekken (post onvoorzien) binnen de grondexploitatie. Andere risico's nemen we op in de calculaties. Als de risico's groter zijn dan de te verwachten winst, houden we de weerstandscapaciteit aan. De (financiële) risico's van ruimtelijke ontwikkelingen moeten we in relatie brengen met de beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente. De relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's is bepalend voor het weerstandsvermogen van de gemeente. We moeten daarom een financieel weerstandsvermogen in stand houden. Daarmee dekken we de risico's van grondexploitatie. Het benodigde weerstandsvermogen is een minimaal noodzakelijke buffer binnen de bedrijfsvoering van de gemeente. De aanwezigheid van weerstandsvermogen maakt het voor ons mogelijk om in moeilijke tijden de geplande bedrijfsprocessen voort te zetten.

Zowel ten aanzien van het bedrag als ten aanzien van de kans op voordoen zijn inschattingen gemaakt voor:
- vertraging in de uitgifte;
- verlaging van de gronduitgifteprijs;
- verhoging van de inflatie.

Kleine risico's (tot € 50.000,-) zijn niet meegenomen, omdat deze wegvallen binnen normaal te achten schommelingen in het resultaat (zowel positief als negatief).
Op basis van deze inschattingen is het weerstandsvermogen bepaald dat deze risico's moet afdekken. De bedragen voor de geraamde risico's zijn in een aantal gevallen lager dan het resultaat van het plan. Bij het optreden van deze risico's kunnen deze binnen het resultaat van het project worden opgevangen.
Dat geldt niet voor de plannen De Leeuwerik, Hart van Reusel en Kleine Hoeven. Door de negatieve resultaten van deze plannen kunnen geen risico's binnen de exploitatie worden opgevangen.

Op grond van de *'Methode bepalen weerstandsvermogen grondexploitaties gemeente Reusel-De Mierden'*, moet een weerstandsvermogen worden aangehouden voor de grondexploitaties. De contante waarde van de risico's voor die plannen is op basis van de actuele calculaties bepaald op:

De Leeuwerik	€	3.000,-
Hart van Reusel	€	84.000,-
Kleine Hoeven	€	741.000,-
Totaal	€	828.000,-

Doordat jaarlijks een actualisatie van de grondexploitatieprojecten plaatsvindt, inclusief een analyse van risico's en kansen, zijn risico's goed in beeld en kan tijdig gestuurd worden op risicobeperking. De meeste grondexploitaties zijn ook zover gevorderd dat de risico's kleiner worden. Immers aan het begin van een

grondexploitatieproject moeten gronden nog verworven worden, kunnen planschades optreden, kunnen er tegenvallers zijn in kosten van bouwrijp maken enz. De risico's zijn dan groter. De nu actieve grondexploitaties zijn zover gevorderd dat daarin geen grondverwerving meer hoeft plaats te vinden, bouwrijp maken al achter de rug is en zelfs woonrijp maken deels al heeft plaatsgevonden. Daardoor zijn de risico's afgenomen. Bij het opstarten van nieuwe grondexploitatieprojecten kunnen de risico's weer toenemen.

Intergemeentelijke samenwerking

Onze gemeente neemt deel in een aantal verbonden partijen. Voor deze paragraaf zijn de belangrijkste:

- GGD Brabant-Zuidoost
- GRSK (Samenwerking Kempengemeenten)
- MRE (Metropoolregio Eindhoven)
- VRBZO (Veiligheidsregio Brabant Zuidoost)
- KempenPlus
- ODZOB (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant)
- Stichting Bizob (Bureau inkoop en aanbestedingen zuidoost Brabant)
- BGTS Euregio Benego (Belgisch Nederlands Grensoverleg)
- Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

In de paragraaf verbonden partijen treft u meer gegevens aan over de gemeenschappelijke regelingen.
Het betreft deels verplichte samenwerkingen (VRBZO, ODZOB), deels samenwerkingen die weliswaar vrijwillig zijn, maar waar nauwelijks een reëel alternatief voor bestaat (GGD, MRE), maar ook deels volledig vrijwillige samenwerkingsvormen (GRSK, KempenPlus enz.). Ook al zijn samenwerkingen vrijwillig, kunnen er wel ingrijpende gevolgen kleven aan uittreding uit de betreffende partij.
Samenwerking binnen gemeenschappelijke regelingen geeft een risico in de vorm van beheersbaarheid van de eigen organisatie. Door deelname in de verschillende bestuurslagen van gemeenschappelijke regelingen heeft onze gemeente invloed op die organen, maar de gemeente moet zich aansluiten bij besluiten die in gezamenlijkheid genomen worden. Minderheidsstandpunten kunnen, hoe belangrijk deze voor individuele gemeenten ook mogen zijn, in het grote geheel te licht bevonden worden. Samenwerken is daarmee altijd een stukje inleveren van invloed. Overigens leert de ervaring dat de 'winst' van het samen optrekken vooral zit in de toename van professionaliteit en kwaliteit die wordt bereikt en in het borgen van de continuïteit op vitale bedrijfsprocessen.

Net als bij gemeenten worden ook door besturen van Gemeenschappelijke Regelingen besluiten genomen inzake wijzigingen in ambitieniveaus op basis van allerlei ontwikkelingen. Daardoor bestaat het risico, dat gemeentelijke bijdragen aan Gemeenschappelijke Regelingen (GR) sterker dan trendmatig gaan stijgen. Voor zover die ontwikkelingen meelopen in het begrotingsproces van de betreffende GR zijn deze tijdig in beeld. In die gevallen moeten de financiële gevolgen worden opgenomen in de gemeentebegroting. Er is dan dus geen sprake meer van risico.
Daarnaast houden sommige verbonden partijen zelf een vorm van weerstandsvermogen aan. De vier grootste Gemeenschappelijke Regelingen (GGD, VRBZO, MRE en ODZOB) hebben samen afspraken gemaakt over het aan te houden weerstandsvermogen. Een verbonden partij als de GRSK houdt echter zelf helemaal geen weerstandsvermogen aan, maar KempenPlus doet dat wel. En de ene verbonden partij legt in haar stukken een relatie tussen (gekwantificeerde) risico's en de ander doet dat niet of slechts in beperkte mate. Dit is van belang voor de inschatting van de gemeentelijke risico's. Immers als een verbonden partij haar risico's zelf op kan vangen, is er geen risico voor de gemeente. Heeft een verbonden partij slechts deels of geen weerstandsvermogen, dan ontstaat er een risico voor de gemeente naar rato van haar deelname in die partij (bijvoorbeeld naar rato van inwonertal).
Het risicobedrag waarmee de gemeente rekening moet houden, is dus afhankelijk van de mate waarin verbonden partijen zelf weerstandsvermogen aanhouden. Dat is per partij verschillend. Om toch een inschatting te doen van risico's voor de gemeente, gaan we uit van de jaarbijdrage van onze gemeente aan de diverse verbonden partijen. De meest recente gegevens (begrotingen 2027 van de betreffende partijen), afgerond op € 1.000, wat dat betreft zijn:

Verbonden Partijen zonder weerstandsvermogen	Bijdrage 2027 *(Bedragen in €)*
GGD Brabant-zuidoost	€ 644.000
GRSK (Samenwerking Kempengemeenten)	€ 4.237.000
MRE (Metropoolregio Eindhoven)	€ 234.000
VRBZO (Veiligheidsregio Brabant Zuidoost)	€ 1.256.000
KempenPlus	€ 4.850.000
ODZOB (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant)	€ 593.000
Stichting Bizob (Bureau inkoop en aanbestedingen zuidoost Brabant	€ 148.000
BGTS Euregio Benego (Belgisch Nederlands Grensoverleg)	€ 3.000
Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	€ 5.000
TOTAAL	€ 11.970.000

We schatten het algemene risico in op kostenoverschrijdingen tot 10% met een kans op voordoen van 25%, hetgeen het risico bepaalt op 25% x 10% x € 11.970.000,- = € 300.000,- (afgerond).

Informatiebeveiliging en privacy

Informatiebeveiliging en privacy gaan, naast de bescherming van informatie en persoonsgegevens, ook over de weerbaarheid van de organisatie om na een aanval de dienstverlening zo snel mogelijk te kunnen hervatten. Gemeenten verwerken veel informatie van inwoners en bedrijven. Dit maakt een gemeentelijke organisatie een gewild doelwit van criminelen. Maar niet alleen cyberaanvallen vormen een risico voor de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de informatie die wij verwerken. De mens blijft vaak, ook onbedoeld, de zwakste schakel. Risico's voor informatiebeveiliging en privacy zijn niet volledig af te vangen met techniek. Een belangrijk risico en daarmee ook een kans op verbetering zit in de cultuur van de organisatie. Medewerkers moeten in staat zijn beveiligingsincidenten te herkennen en op de hoogte zijn van de interne meldprocedures. Op die manier kan in veel gevallen worden voorkomen dat de gemeentelijke dienstverlening uitvalt, of kan de impact van een aanval ingeperkt worden. In het BIO2-normenkader worden maatregelen voorgeschreven die helpen bij het mitigeren van het risico op beveiligingsincidenten. Het voldoen aan die maatregelen en het sturen op de werking ervan is niet vrijblijvend. Onder de nieuwe Cyberbeveiligingswet (Cbw) is het college verantwoordelijk voor de naleving van de wet, maar ook aansprakelijk mocht dit niet voldoende gebeuren. In het uiterste geval kan dit tot sancties leiden.

Een cyberaanval is nooit helemaal te voorkomen. De focus voor de komende jaren ligt daarom meer op risicomanagement en weerbaarheid. De afgelopen jaren zijn er bij verschillende gemeenten grote beveiligingsincidenten en/of datalekken voorgekomen. Dankzij de openheid van de gemeente Epe over de kosten die zij gemaakt hebben bij het afhandelen van een groot datalek in maart van 2026 is er wat meer inzicht in wat een dergelijk incident kan kosten: zo'n € 400.000,-. De imagoschade en politieke schade voor de gemeente en de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de inwoners vallen niet in geld uit te drukken.

Het afgelopen jaar zijn er binnen onze gemeente verschillende beveiligingsmaatregelen uitgevoerd. Omdat menselijk handelen een van de grootste risico's blijft, zijn naast technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen verschillende acties opgepakt om ook de bewustwording op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming te vergroten. Ook het laagdrempelig melden en bespreken van incidenten en datalekken wordt gestimuleerd. Dit onderwerp heeft voortdurend de aandacht binnen onze organisatie, door uitleg en training, nieuwsbrieven, berichten op intranet en het elkaar aanspreken op onveilig gedrag.
Medewerkers worden doorlopend getraind in het herkennen van beveiligingsincidenten, het signaleren ervan en het zorgen voor een juiste afhandeling. Deelname aan deze training is verplicht en wordt gemonitord en opgevolgd. Op deze manier proberen we enerzijds beveiligingsincidenten te voorkomen en anderzijds de schade van incidenten te beperken.

Gegarandeerde geldleningen

De gemeente staat garant voor de betaling van rente en aflossing over een aantal door derden aangegane geldleningen. Daarbij is een onderscheid te maken tussen garantstellingen aan woningcorporaties op basis van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en overige garantstellingen.
Voor geldleningen onder het regime van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw geldt dat bij problemen eerst het WSW aangesproken wordt en pas als deze niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, staan

Rijk en gemeenten ieder voor 50% garant. Het totaalbedrag waarvoor onze gemeente onder het regime van het WSW een afgeleide garantstelling heeft afgegeven bedroeg per 31 december 2025 € 26 miljoen.
De totale marktwaarde van de onroerende zaken waarop de garantie betrekking heeft, bedroeg in 2025 € 158,5 miljoen. Wij hebben geen signalen, die zouden kunnen duiden op een concreet risico dat wij binnen afzienbare termijn aangesproken worden op onze waarborgverplichtingen.
In het kader van het WSW is de verhouding tussen afgegeven garanties in relatie tot de waarde van het daar tegenover staande woningbezit nog dermate gunstig, dat de risico's in de praktijk erg klein zijn. Daarom is het niet nodig hiermee in de berekening van de weerstandscapaciteit rekening mee te houden.
Er is geen sprake meer van overige garantstellingen. De gemeente is terughoudend in het afgeven van garanties.

Sociaal domein

Binnen het sociaal domein is vrijwel altijd sprake van open-eind regelingen. De kosten voor de gemeente hangen enerzijds af van de prijs van zorgproducten en anderzijds van de vraag naar die producten. Getracht wordt om de ontwikkelingen in de vraagzijde zo goed mogelijk in te schatten en op basis daarvan zo realistisch mogelijk te ramen. Maar sommige zorgtrajecten zijn erg duur, soms wel € 100.000,- per persoon per jaar. Als een relatief kleine gemeente dan geconfronteerd wordt met een afwijkend vraagpatroon, is de impact op de ramingen meteen aanzienlijk.
Heel actueel is tegenwoordig de indexering van de kostprijs, welke door loon- en prijsontwikkelingen veel hoger is dan we gewend zijn. Ook hiervoor maken we gebruik van de reguliere methodieken om dit soort indexeringen in te schatten. Het is echter niet uit te sluiten dat kosten zich toch in korte tijd anders ontwikkelen dan was ingeschat (bijvoorbeeld als gevolg van CAO-afspraken). Gemeenten hebben de plicht om realistische tarieven te betalen voor afgenomen zorg. Het kan dan ook voorkomen dat zorgaanbieders een beroep doen op aanvullende indexering van tarieven omdat zij anders hun financiën niet meer rond krijgen en daardoor de noodzakelijke zorg niet meer kunnen verlenen. Zeker bij zeer specialistische zorg is er dan al snel een probleem, waarvan de zorgvrager de dupe wordt als gemeenten niet bijspringen. In hoeverre de reguliere en extra indexeringen gecompenseerd worden door hogere uitkeringen van het Rijk is op voorhand niet te zeggen. Er is dus sprake van een risico op kostenoverschrijdingen.
Wij ramen 50% kans op € 500.000,- aan extra kosten, hetgeen neerkomt op € 250.000,-.

Claims intensieve dierhouderij

Rondom de intensieve dierhouderij spelen ontwikkelingen, welke doorwerken in regelgeving vanuit de landelijke en provinciale overheid, maar ook in gemeentelijk beleid, zoals omgevingsvisie, bestemmingsplannen en dergelijke. Al deze ontwikkelingen kunnen wellicht beperkingen inhouden voor de ontwikkeling van een aantal bedrijven in die sector. Het is op dit moment geenszins in te schatten wat de slagingskans voor planschade-claims zal zijn. Desalniettemin moeten we rekening houden met de kosten van afhandeling van eventuele claims en bestaat altijd het risico dat claims toegewezen worden. We maken een inschatting van twee casussen per jaar. Op basis van min of meer vergelijkbare toegekende schadevergoedingen kan een gemiddelde schade van circa € 50.000,- per casus berekend worden, waarvoor ook € 20.000,- afhandelingskosten worden ingeschat. Wij houden daarom rekening met een risico van in totaal € 120.000,-.

Voorzieningen

De voorzieningen worden bij de opstelling van de jaarrekening herrekend op basis van de dan bekende, meest recente informatie. Dat zijn echter altijd momentopnamen, zodat er altijd een risico bestaat dat voorzieningen onvoldoende hoog zijn. De onzekerheid over het al dan niet toereikend zijn van voorzieningen kan toe- of afnemen door tijdsverloop of door de aard van de voorziening.
De voorzieningen voor wegen en gebouwen en riolering worden eens in de 4 à 5 jaar geactualiseerd. Voor wegen en riolering is dat recent gebeurd. De actualisering van de onderhoudsvoorziening gebouwen heeft in 2019 plaatsgevonden.
Voorzieningen voor wachtgeld- en Appa-verplichtingen worden jaarlijks geactualiseerd voorafgaand aan de samenstelling van de jaarrekening. De voorziening wachtgelden is gebaseerd op inschattingen ten aanzien van met name de duur van de wachtgeldverplichting. Die duur is meestal redelijk nauwkeurig te bepalen, maar kan onzeker worden als zich zaken voordoen als arbeidsongeschiktheid tijdens de wachtgeldperiode. Daardoor kan de wachtgeldverplichting langer doorlopen, terwijl de tijd dan moeilijk in te schatten is.
Momenteel loopt slechts één wachtgeldverplichting en is de omvang van de verplichting dus beperkt.
Omdat alle voorzieningen op basis van de meest recente gegevens zijn berekend, achten wij het niet nodig om hiervoor een aanvullend risicokapitaal aan te houden.

Krapte arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt blijft ook in 2027 merkbaar en heeft nog steeds invloed op onze organisatie. Medewerkers zijn relatief vaker bereid om van functie of werkgever te wisselen, waardoor vacatures ontstaan die niet altijd direct kunnen worden ingevuld. Dit leidt niet alleen tot verlies van kennis en ervaring, maar vraagt ook tijd en inspanning om lokale en organisatie specifieke kennis opnieuw op te bouwen. Daarnaast vormen langdurig openstaande vacatures een risico voor de continuïteit en voortgang van de werkzaamheden. Om de dienstverlening en uitvoering van taken op peil te houden, is het regelmatig noodzakelijk tijdelijke capaciteit in te huren. De hiermee samenhangende kosten blijven aanzienlijk.

De verwachting is dat de arbeidsmarkt ook in 2027 krap zal blijven. Daarom achten wij het verstandig om bij de bepaling van het weerstandsvermogen rekening te houden met extra lasten ter grootte van 10% van de totale salarissom, derhalve afgerond op € 1.010.000,-.

1.3.4. Resumé risicobedragen

Samenvatting beschreven risico	**Benodigde weerstand** *(Bedragen in €)*
Grondexploitaties	828.000
Intergemeentelijke samenwerking	300.000
Sociaal domein	250.000
Claims intensieve veehouderij	120.000
Krapte arbeidsmarkt	1.010.000
Totaal	**2.508.000**

Het geblokkeerde deel van de algemene reserve dient op basis van het in juli 2020 door uw raad vastgestelde beleid bepaald te worden op 1,8 maal de gekwantificeerde risico's, dus op 1,8 x € 2.508.000,- = € 4.514.000,- (afgerond).

1.3.5. Kengetallen

Op basis van artikel 11 van het Bbv moet de begroting en ook de jaarrekening in de risicoparagraaf een tabel met een aantal kengetallen bevatten. De volgende cijfers kunnen gegeven worden:

Kengetallen	*Begroting 2026*	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Solvabiliteit	*39,2%*	40,3%	39,1%	36,4%	31,2%
Netto schuldquote	*66,9%*	72,8%	68,0%	80,0%	102,2%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	*67,0%*	72,8%	68,0%	80,0%	102,2%
Grondexploitatie	*6,7%*	15,9%	11,2%	9,1%	9,1%
Structurele exploitatieruimte	*-2,2%*	-1,6%	0,0%	1,6%	2,2%
Belastingcapaciteit	*87,9%*	95,3%	95,3%	95,3%	95,3%

Als we de kengetallen bezien, dan zien we ten opzichte van de begroting 2026 dat de verslechtering van de ratio's voor solvabiliteit en schuldquotes een jaar is opgeschoven, hetgeen verklaarbaar is door de vertraging in de bouw van scholen met een jaar. Op langere termijn laten deze kengetallen nog acceptabele waarden zien, ondanks het hoge niveau van investeringen en de dalende reserveposities.

De netto schuldquote en de netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen, weerspiegelen het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie. Omdat onze gemeente nauwelijks gelden heeft uitgeleend, zijn de beide percentages nagenoeg gelijk. In beginsel is een zo laag mogelijke quote het meest gunstig.

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is haar financiële verplichtingen te voldoen. Een hoge schuld hoeft bijvoorbeeld geen probleem te zijn als er ook sprake is van veel eigen vermogen. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Hoe hoger deze quote, hoe beter de gemeente er voorstaat. Door de geplande investeringen in de tabel Nieuw

Beleid, die gefinancierd zullen moeten worden door leningen, stijgt de verwachte schuldenlast en daalt de solvabiliteit in komende jaren. Zolang deze echter boven de 20% blijft is de gemeente voldoende financieel gezond.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond in exploitatie) is ten opzichte van de totale geraamde baten. Aan deze quote is eigenlijk geen kwalificatie goed of slecht te hangen. Wel is een hoge quote een teken van grotere voorraad nog uit te geven grond, waardoor het risico op dat gebied groter is. Een lagere quote voor grondexploitatie betekent dus in het algemeen dat de gemeente minder risico's loopt op dat gebied.

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken (begrotingsoverschot). Uiteraard is hier een hogere quote altijd gunstiger.

Het kengetal belastingcapaciteit geeft inzicht in de gemeentelijke woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Hierbij zijn de woonlasten voor een meerpersoonshuishouden met eigen woning leidend. De kwalificatie van deze quote is afhankelijk van politieke keuzes c.q. voorkeuren. Het hoeft geen doel te zijn om een lager belastingniveau te hebben dan het landelijk gemiddelde. Een score van 100% zou betekenen dat de gemeente precies op het landelijk gemiddelde zit. Het percentage uit 2027 is doorgetrokken naar de latere jaren omdat het toekomstige landelijke gemiddelde moeilijk te voorspellen is.

De ratio voor belastingdruk is niet alleen afhankelijk van eigen beleid, maar ook van het landelijke gemiddelde. Een grotere landelijke stijging leidt tot een lager percentage voor onze gemeente.

1.4. Financiering

1.4.1. Algemeen

De gemeente Reusel-De Mierden maakt gebruik van zogenaamde totaalfinanciering (geen projectfinanciering). Dat betekent dat zowel de lopende uitgaven als de investeringen worden gedekt door de lopende inkomsten en eigen (financierings)middelen (liquide middelen, reserves e.d.) en opgenomen kort- en langlopende geldleningen. De zorg voor het permanent aanwezig zijn van voldoende financiële middelen behoort tot de treasuryfunctie.

De treasuryfunctie van de gemeente dient tot:
het tijdig aantrekken van voldoende middelen om de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting uit te kunnen voeren (beschikbaarheid);
het beheersen van de risico's verbonden aan de treasuryfunctie (risicominimalisatie);
het zoveel mogelijk beperken van de rentekosten van de leningen en het bereiken van voldoende rendement op overtollige middelen (rente-optimalisatie);
het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities (kostenminimalisatie).

De gemeentelijke liquiditeiten worden beïnvloed door de uitgaven- en de inkomstenstromen. Bij de uitgavenstromen is er naast de redelijk constante stroom van min of meer dagelijkse uitgaven, sprake van beïnvloeding door grote projecten, welke voor tijdelijke pieken in de uitgaven zorgen. Bij de inkomstenstromen zorgen de uitkeringen van het Rijk en de belastinginkomsten voor de redelijk constante stroom van inkomsten. Echter ook de inkomsten uit bijvoorbeeld bouwgrondverkopen hebben een grote invloed op de liquiditeitspositie.
De situatie op de financiële markten heeft een aantal jaren achtereen geleid tot een ongekend lage rente op aan te trekken financieringsmiddelen. Dat geldt voor zowel de langlopende geldleningen (looptijd > 1 jaar) als voor kort geld (looptijd $\leq$ 1 jaar). Inmiddels is de situatie op de geld- en kapitaalmarkt meer genormaliseerd, zijn negatieve rentepercentages verleden tijd en vertonen rentetarieven een stijgende trend. Met behulp van prognoses van onze geldstromen proberen we continu onze behoefte aan geld of kapitaal zo slim mogelijk af te dekken.

1.4.2. Treasury en renteontwikkeling

Voor de te hanteren rentepercentages gelden op basis van het Bbv regels die er eenvoudig gezegd op neer komen dat de rente die de gemeente hanteert meer geënt moet zijn op de werkelijke rente.
Het Bbv maakt daarbij onderscheid tussen de rente die aan de grondexploitatie mag (moet) worden toegerekend en de rente die aan producten wordt toegerekend (middels de kapitaallasten).
Op basis van de BBV Notitie grondbeleid 2023 is met ingang van 2025 de rente voor grondexploitaties gelijk aan de gemiddelde rente.

Voor de berekening van de te hanteren rentepercentages heeft het Bbv een standaard model ontwikkeld, dat gebruik maakt van gegevens uit de geprognosticeerde balans. Daaruit volgen de volgende cijfers:

RENTESCHEMA 2027

1	Externe rentelasten over de korte en lange financiering (te betalen rente)	470.642
2	Externe rentebaten over de korte en lange financiering	8.000
3	*SALDO rentelasten en rentebaten*	*462.642*
4	Doorbelaste rente naar grondexplotatie	106.622
5	Doobelaste rente aan projectfinanciering naar taakvelden	0
6	Rentebaat van doorverstrekte leningen in het kader van projectfinanciering naar taakvelden	0
7	*AAN TAAKVELDEN TOE TE REKENEN RENTE*	*356.020*
8	Rente over eigen vermogen	0
9	Rente over voorzieningen	0
10	*TOTAAL AAN TAAKVELDEN TOE TE REKENEN RENTE*	*356.020*
11	De aan taakvelden toegerekende rente	347.515
12	*RENTERESULTAAT op taakveld treasury*	*8.505*
13	Aan taakvelden toe re rekenen externe rente (= 10)	356.020
14	Vast activa boekwaarde 1-1-2027	69.825.940
15	GEMIDDELDE RENTE	0,51%
	OMSLAGRENTE (= gemiddelde rente, afgerond op 0,5%)	**0,5%**
	RENTE GRONDEXPLOITATIES (=omslagrente)	**0,5%**

Omslagrente

Om de rente die wordt gebruikt bij de berekening van kapitaallasten enigszins stabiel te houden, wordt gewerkt met een omslagrente. Die wordt berekend door de geraamde netto te betalen rente in 2027 te delen door de (geraamde) boekwaarde van de investeringen per 1 januari. De uitkomst daarvan wordt volgens de Financiële Verordening afgerond op een veelvoud van 0,5%. Er is een stijgende lijn zichtbaar afgelopen jaren, maar afgerond blijft de berekende omslagrente voor de begroting (zie renteschema) 0,5%.

Renteresultaat

Volgens bovengenoemd schema wordt ook het renteresultaat berekend, dat in deze begroting is opgenomen. Voor 2027 bedraagt het negatief renteresultaat afgerond € 8.500,-.

1.4.3. Leningenportefeuille

Onze gemeente heeft per 1 januari 2027 naar verwachting voor een bedrag van afgerond € 13,9 miljoen aan opgenomen langlopende geldleningen. Afhankelijk van wanneer we inkomsten ontvangen uit met name grondverkopen zou de leningenportefeuille kunnen afnemen. Een toename is echter meer voor de hand liggend vanwege de grote investeringen die de komende jaren op stapel staan.

1.4.4. Kasgeldlimiet

Onder kasgeldlimiet wordt verstaan het maximale bedrag dat de gemeente met kortlopend geld mag financieren. Dit kan bijvoorbeeld door ‘rood’ staan bij de bank of door het aantrekken van kasgeld. Wettelijk is vastgesteld dat de kasgeldlimiet 8,5% van de jaarbegroting (exclusief btw) is. De gemeente is verplicht om per kwartaal de kasgeldlimiet te toetsen en de provincie te informeren als deze meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden.

Berekening kasgeldlimiet op basis van de begroting 2027:

Omvang begroting	€ 48.312.218
Toegestane limiet	8,50%
Ruimte kasgeldlimiet	€ 4.106.539

1.4.5. Renterisiconorm

De renterisiconorm op basis van de Wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Er mag dus maximaal 1/5^{e} deel van de langlopende schulden aan rentegevoeligheid onderhevig zijn. In onderstaand overzicht is deze norm voor de komende begrotingsjaren afgezet tegen de ingeschatte aflossingen.

Renterisiconorm Bedragen x € 1.000		**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	2.950	2.900	2.900	1.983
3	Renterisico (1+2)	2.950	2.900	2.900	1.983
4a	Begrotingstotaal van betreffend jaar	48.312	53.948	54.292	54.076
4b	Percentage regeling	0	0	0	0
4	Renterisiconorm (20% van het begrotingstotaal)	9.662	10.790	10.858	10.815
5a	Ruimte onder de renterisiconorm (4 > 3)	6.712	7.890	7.958	8.832
5b	Ruimte boven de renterisiconorm (3 > 4)	0	0	0	0

Zichtbaar is dat we alle jaren onder de renterisiconorm blijven.
Overigens trachten wij renterisico's zoveel mogelijk te beperken door nieuwe leningen zoveel mogelijk in looptijd te spreiden. Zodoende voorkomen we dat veel leningen op hetzelfde moment moeten worden geherfinancierd, waarbij we dan afhankelijk zijn van de rentestand op dat moment.

1.4.6. EMU-saldo

Het Economische en Monetaire Unie (EMU)-saldo is het vorderingensaldo van de totale overheid (Rijk, decentrale overheden en premie gefinancierde sectoren als zorg en sociale zekerheid). Het EMU-tekort mag maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) bedragen. Hiermee wil men voorkomen dat de overheidsfinanciën van EMU-landen ontsporen. Zolang de uitkomst van onderstaand overzicht positief is, levert de gemeente geen bijdrage aan een (te) hoog Europees begrotingstekort, want dan zijn de uitgaven in EMU-opzicht lager dan de inkomsten. Er is geen directe sanctie op overschrijding van het EMU-saldo door een individuele gemeente. Op basis van de Wet Hof (Wet Houdbare overheidsfinanciën) komt een sanctie pas in beeld als sprake is van structurele overschrijding van de norm én na uitgebreid overleg. Zoals in onderstaand overzicht ook goed zichtbaar is, spelen de (geraamde) opbrengsten van grondverkopen in de grondexploitaties en het investeringsniveau een grote rol in de bepaling van het EMU-saldo.

De individuele referentiewaarde van het EMU-saldo voor Reusel-De Mierden is in de septembercirculaire 2024 bepaald op 2.138. Landelijk wordt nagedacht over een andere normering voor het EMU-saldo van gemeenten. Gebleken is dat gemeenten niet of nauwelijks kunnen sturen op het EMU-saldo in relatie tot een individuele referentiewaarde. Deze individuele referentiewaarde betreft overigens geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente heeft in de gezamenlijke (landelijke) norm. In de referentiewaarden van individuele overheden is naast het eigen aandeel ook het aandeel van openbare lichamen (verbonden partijen) opgenomen.
Pas als nationaal blijkt dat de gemeenten en hun verbonden partijen gezamenlijk het plafond van het EMU-tekort gaan overschrijden, kan van gemeenten worden gevraagd het individuele EMU-tekort van de lopende begroting te verminderen.

EMU-saldo	**2025**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Omschrijving	*x € 1000,-*	*x € 1000,-*	*x € 1.000*	*x € 1.000*	*x € 1.000*
	Jaarrekening	*Volgens meerjaren-raming in begroting 2027-2030*	*Volgens meerjaren-raming in begroting 2027-2030*	*Volgens meerjaren-raming in begroting 2027-2030*	*Volgens meerjaren-raming in begroting 2027-2030*
1. Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	3.076	-1.929	-868	-93	-64
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	1.529	6.904	2.376	9.475	10.475
3. Mutatie voorzieningen	1.449	-2.281	-19	142	37
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	3.878	-13.189	-1.435	-1.000	0
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo (=1-2+3-4-5)	-882	2.076	-1.828	-8.426	-10.501

1.5. Verbonden Partijen

1.5.1. Algemeen

Een verbonden partij is een instelling, buiten de eigen organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft (Bbv, art. 1b).

Met een zetel in het bestuur van een instelling of met stemrecht heeft de gemeente een ‘bestuurlijk belang’. Onder een ‘financieel belang’ wordt verstaan het ter beschikking stellen van middelen die de gemeente kwijtraakt bij faillissement van de verbonden partij of die bij financiële problemen van de verbonden partij op de gemeente verhaald kunnen worden.

We kunnen een verbonden partij zien als één van de drie vormen waarmee gemeenten hun taken (laten) uitvoeren: door een eigen dienst, een commerciële partij of door een verbonden partij.
Er kan een aantal redenen zijn, waarom een gemeente samenwerkt met een verbonden partij. Bijvoorbeeld vanwege de mogelijkheden van spreiding van risico’s over de verschillende deelnemers of om een efficiëntere uitoefening van een wettelijke taak te realiseren.

De gemeente blijft verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen in de programma’s. De raad dient hiervoor kaders te stellen en de verbonden partijen te controleren op de realisatie van de doelstellingen. Naast bovengenoemde taken is deze paragraaf belangrijk voor de raad vanwege de kosten en de financiële risico’s die de gemeente kan lopen met verbonden partijen.

De wijze waarop de raad in voldoende mate invloed kan hebben op verbonden partijen is onderwerp van voortdurende aandacht. Mogelijke verbeteracties vinden mede plaats op basis van rekenkameronderzoek en landelijke ontwikkelingen.

1.5.2. Onderscheid gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en privaatrechtelijke verbondenheden

Op een aantal gebieden is binnen de gemeente sprake van verbonden partijen. Het belangrijkste onderscheid dat daarbij gemaakt kan worden, is in gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en andere privaatrechtelijke verbondenheden.

Bij gemeenschappelijke regelingen betaalt onze gemeente jaarlijks een bedrag voor exploitatiekosten van die gemeenschappelijke regeling naar rato van deelname in de regeling. Evenals bij stichtingen is bij de oprichting bijgedragen in de oprichtingskosten. Naar rato van de bijdragen loopt onze gemeente risico in een eventueel liquidatiesaldo van een gemeenschappelijke regeling/stichting. Verder lopen wij het risico dat een andere partij, die deelneemt in een gemeenschappelijke regeling/stichting, uittreedt. Op dat moment zal die partij uittreedkosten moeten betalen, die meestal bestaan uit kosten in de vorm van wachtgelden aan personeel. Voor de achterblijvende deelnemende partijen zal de bijdrage in de exploitatiekosten dan veelal stijgen, doordat algemene kosten, bijvoorbeeld overheadkosten, over minder deelnemers omgeslagen kunnen worden. Ook kan het draagvlak van een gemeenschappelijke regeling/stichting verminderen bij uittreding van een partner. Een volgend risico is er voor ons wanneer wij zelf uit een gemeenschappelijke regeling stappen. Op dat moment zijn wij ook verplicht tot het betalen van de eerder genoemde kosten.

Via de afvaardiging van leden in besturen van gemeenschappelijke regelingen kunnen risico’s beïnvloed worden. De stem van de gemeente is meestal naar rato van de verhouding ten opzichte van het totaal aantal bestuursleden.

Naast gemeenschappelijke regelingen/stichtingen heeft onze gemeente ook belangen in partijen op privaatrechtelijke grondslag. Het financiële risico van dit soort belangen is beperkt tot de waarde van de effecten c.q. de geaccepteerde verantwoordelijkheid.

1.5.3. Overzicht verbonden partijen

Hieronder volgt een overzicht van de verbonden partijen van onze gemeente.
Naast het openbaar belang worden ook de relevante ontwikkelingen toegelicht.

Naam: Vestigingsplaats:	**GGD Brabant-Zuidoost** Eindhoven		
Relatie programma:	Programma 6: Sociaal Domein		
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.		
Openbaar belang:	Belangenbehartiging op het gebied van gezondheidszorg.		
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2027:		€ 643.716
	Eigen vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 7.746.000	9.439.000
	Vreemd vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 29.551.000	€ 29.987.000
	**) Jaarrekening 2025*		
Ontwikkelingen:	De ontwikkelingen waarmee de GGD te maken heeft zijn beschreven in de kadernota en het meerjarenbeleidsplan van de GGD. De belangrijkste ontwikkelingen zijn: ▪ De gevolgen van Covid-19 voor de volksgezondheid en versterking pandemische paraatheid. ▪ versterken infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid ▪ Naar een sluitende aanpak in de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ). ▪ Versterken van ambulancezorg als onderdeel van de acute zorgketen, waaronder het beter spreiden van ambulanceposten. ▪ Vernieuwing van de Jeugdgezondheidszorg. ▪ Er wordt landelijk onderzocht of de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma (RVP) voor volwassenen bij de GGD'en kan worden ondergebracht. ▪ Ondersteunen van gemeenten bij het uitwerken en implementeren van het Gezond en Actief Leven Akkoord en Integraal Zorg Akkoord, waarbij meer moet worden ingezet op preventie zodat de gezondheidszorg in de toekomst haalbaar en toegankelijk te houden. ▪ Het op orde brengen van informatieveiligheid, de informatiehuishouding en risicomanagement. ▪ De omgevingswet betekent een taakuitbreiding (ondersteunende rol) van de GGD.		
Risico's:	▪ Toenemende arbeidsmarktkrapte bij specifieke functies betekent dat vaker tijdelijk een andere invulling van de taakuitvoering moet worden georganiseerd (bv duurder personeel van derden / ZZP inhuren) om de noodzakelijke dienstverlening op peil te houden. ▪ Het risico dat er zich beveiligingsproblemen voordoen. Hierbij te denken aan risico's van stroomuitval, cybercrime en andere situaties waarin systemen uitvallen en/of gegevens (tijdelijk) niet beschikbaar zijn of dat er schade ontstaat vanwege misbruik. Vanwege toegenomen (inzicht in de) externe dreiging en ervaringen (o.a. datalek covid), de geconstateerde achterstand in informatiebeveiliging in combinatie met de grote hoeveelheid persoonsgegevens die de GGD zowel bij PG (Publieke Gezondheidszorg) als AZ (Ambulancezorg) beheert, wordt de omvang van dit risico hoger ingeschat. . ▪ De Corona-, M-Pox en Oekraïne-crises maken duidelijk dat rampen en pandemieën een enorme impact op de werkzaamheden van de GGD kunnen hebben. Veelal zal het Rijk de kosten daarvan echter vergoeden, zoals ze nu ook voor de genoemde crises heeft toegezegd; de daarvoor toegekende vergoedingsregeling vanuit VWS geeft op dit moment vertrouwen dat alle extra kosten vergoed worden. Er bestaat echter wel het risico op meer werk en kosten op de langere termijn als gevolg van een verslechterde algemene gezondheidssituatie van de burgers in onze regio.		

f

Naam: Vestigingsplaats:	**Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK)** Reusel		
Relatie programma:	Programma 0: Bestuur en ondersteuning Programma 6: Sociaal Domein e.a. voor programmakosten.		
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur.		
Openbaar belang:	Het, met behoud van de huidige bestuurlijke schaal, vergroten van de bestuurskracht door bundeling van ambtelijke expertise op strategisch, tactisch en operationeel niveau, met als resultaat verhoogde kwaliteit, continuïteit en efficiëntie.		
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2027:		€ 4.237.224
	Eigen vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 857.000	€ 20.000
	Vreemd vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 12.602.000	€ 15.356.000
	**) Jaarrekening 2025*		
Ontwikkelingen:	▪ Wijziging regelingen (informatiebeveiliging, Wet open overheid, Hervormingsagenda Jeugd enz. ▪ Functiewaarderingssysteem HR21 ▪ Inkoop- en aanbestedingsbeleid		

Risico's:	▪ Gemeente Oirschot heeft in een voorlopig besluit aangegeven dat het de uitvoering van front-office taken Wmo, uitgevoerd door MD te willen beëindigen. Mogelijke frictiekosten veroorzaakt door de beëindiging zullen bij gemeente Oirschot in rekening worden gebracht. ▪ De gevolgen van de uittreding van gemeente Reusel-de Mierden uit VTH zijn op dit moment nog niet duidelijk. In 2027 zal blijken wat voor kosten hieraan verbonden zitten.

Naam: Vestigingsplaats:	**Metropoolregio Eindhoven (MRE)** Eindhoven		
Relatie programma:	Programma 0: Bestuur en ondersteuning Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat Programma 3: Economie Programma 5: Sport , cultuur en recreatie (RhcE) Programma 8: Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing		
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.		
Openbaar belang:	Samenwerken op regionale taken op het terrein van: ▪ Economie ▪ Transitie landelijk gebied ▪ Energietransitie ▪ Mobiliteit Daarnaast is het Regionaal historisch centrum Eindhoven (RhcE) een samenwerkingsitem en overkoepelend is er samenwerking op het gebied van bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie, overhead en landgoed Gulbergen.		
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2027 (incl. brainport en stimuleringsfonds)		€ 168.964
	Gemeentelijke bijdrage 2027 RhcE		€ 65.320
	Eigen vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 20.596.792	€ 21.951.686
	Vreemd vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 22.149.532	€ 62.686.851
	**) Jaarrekening 2025*		
Ontwikkelingen:	▪ Versnelling van de bouw van (betaalbare) woningen. ▪ Het uitvoeren van het regionale mobiliteitsprogramma met (hoogwaardig) openbaar vervoer, regionale fietspaden en mobiliteitshubs. ▪ Het werken aan een toekomstbestendig energiesysteem en voldoende stroomcapaciteit. ▪ Intensiveren van bestaande werklocaties én het uitbreiden met nieuwe werklocaties (o.a. BIC Noord, Brainport-Oost) ▪ Vitaal Landelijk Gebied ▪ Robuust Fondsbeheer middels Realisatiebedrijf MRE		
Risico's:	▪ Ontoereikendheid doelvermogen eeuwigdurende nazorg Gulbergen. ▪ Voor de uivoering van de diverse subsidieregelingen zal extra capaciteit noodzakelijk zijn die zal worden ingehuurd, omdat hetgeen structurele inkomsten betreft. We zien dat de gevraagde tarieven per uur in de markt nog steeds stijgen, waardoor er hogere kosten worden gemaakt		

Naam: Vestigingsplaats:	**Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)** Eindhoven		
Relatie programma:	Programma 1: Veiligheid		
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.		
Openbaar belang:	Samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant. Taken op het terrein van brandweerzorg, gemeenschappelijke meldkamer, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, ambulancezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.		
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2027:		€ 1.255.668
	Eigen vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 2.107.547	€ 6.081.356
	Vreemd vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 34.714.024	€31.768.011
	**) Jaarrekening 2025*		
Ontwikkelingen:	▪ Deelopdracht 1: voldoen aan wet- en regelgeving ▪ Deelopdracht 2 en 3: meerjarig regionaal beleidsplan (2027-2030) zoals bedoeld in de Wet Veiligheidsregio's: ▪ Basis op orde ▪ Weerbaarheid inwoners en organisaties ▪ Schaalsprong en complexe infrastructuur ▪ Klimaatveiligheid ▪ Technologie, informatie en innovatie		

Risico's:	▪ Loonkosten in relatie tot vrijwilligers en WNRA ▪ Aansprakelijkheid bij brand boven verzekerd bedrag ▪ PTSS door inzet bij incidenten ▪ Onvoldoende slagkracht om te voldoen aan de landelijke normen voor grootschalig brandweeroptreden ▪ Kosten grootschalige of langdurige crisis of incident ▪ Huisvestingskosten: huur, gebruikersonderhoud en duurzaamheid ▪ Informatieveiligheid (cybersecurity) i.v.m. data- en/of beveiligingslek ▪ Eigen risicodrager WW ▪ Stijgende prijsstijgingen en rentekosten ▪ Kosten die voortvloeien t.b.v. bedrijfskritische continuïteit

Naam: Vestigingsplaats:	**Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)** Eindhoven		
Relatie programma:	Programma 7: Volksgezondheid en milieu Programma 8: VHROSV		
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur		
Openbaar belang:	Belangenbehartiging op het gebied van: ▪ Uitvoeren verplichte taken uit het landelijke basistakenpakket op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving; ▪ Advisering over verzoektaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.		
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2027:		€ 592.988
	Eigen vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 4.182.954	€ 4.748.542
	Vreemd vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 5.295.449	€3.999.049
	**) Jaarrekening 2025*		
Ontwikkelingen:	▪ Ontwikkelingen milieu ▪ Meerjaren ontwikkelaanpak naar robuuste omgevingsdienst ▪ Robuuste financiering ▪ Horizontale verantwoording ▪ Schaalsprong regio Zuidoost-Brabant.		
Risico's:	▪ Ransomware (informatieveiligheid). ▪ Overschrijding budget ICT voorzieningen ▪ Hoog ziekteverzuim ▪ Opdrachten en formatie stemmen niet met elkaar overeen ▪ Niet kunnen beschikken over voldoende gekwalificeerd personeel / kennisverlies als gevolg van uitstroom.		

Naam: Vestigingsplaats:	**KempenPlus** Bladel		
Relatie programma:	Programma 6: Sociaal domein		
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het bestuur.		
Openbaar belang:	Uitvoering van taken op het gebied van sociale werkvoorziening ingevolge de Wsw, Werk en Inkomen (m.u.v. bijzondere bijstand) ingevolge de Participatiewet, Ioaw, Ioaz en Bbz.		
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2027:		€ 4.850.000
	Eigen vermogen (1-1-2026 / 31-12-2026):*	€ 6.294.000	€ 3.282.000
	Vreemd vermogen (1-1-2026 / 31-12-2026):*	€ 8.890.000	€12.718.000
	**) Geprognosticeerde balans*		
Ontwikkelingen:	▪ Strategische verkenning KempenPlus ▪ Implementatie nieuw zaaksysteem en ERP-systeem ▪ Landelijke evaluatie Participatiewet		
Risico's:	▪ Wijzigingen in doelgroepen (hogere instroom, wijziging arbeidspotentieel) ▪ Wegvallen goed renderende klanten ▪ Concurrentie door lage lonenlanden en/of robotisering ▪ Cybercrime		

Naam: Vestigingsplaats:	**Stichting Regionaal Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost Brabant (Bizob)** Oirschot		
Relatie programma:	Programma 0: Bestuur en ondersteuning		
Bestuurlijk belang:	Het verzorgingsgebied wordt ingedeeld in 5 clusters (cluster 1: “BOV en De Kempen”, cluster 2: “A2 gemeenten en Dommelregio”, cluster 3: “Peelgemeenten”, cluster 4: “Noordoost” en cluster 5: “Overig”). Onze gemeente maakt deel uit van het cluster 1. Per cluster worden twee bestuurders gekozen m.u.v. cluster 5 “Overig” (bijv. VRBZO). Daarnaast worden twee secretarissen toegevoegd aan het bestuur en is de voorzitter van het bestuur een burgemeester. Tevens neemt één bestuurder van de gemeente zitting in de Vergadering van Aangeslotenen.		
Openbaar belang:	Het ondersteunen van de deelnemende gemeenten en aangesloten organisaties bij het uitvoeren van diverse inkoopacties voor het behalen van voordelen op zowel financieel, kwalitatief als procesmatig gebied.		
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2027:		€ 147.874
	Eigen vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 1.943.604	€ 2.579.388
	Vreemd vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 1.831.768	€ 2.050.079
	**) Bron: Jaarrekening 2025*		
Ontwikkelingen:	Concreet zijn er actiepunten geformuleerd waar in 2027 extra aandacht naar toe gaat: ▪ Inkoop- en contractmanagement data; ▪ Programmatisch inkopen Verduurzaming maatschappelijk vastgoed; ▪ Ondersteuning partners met vakspecialisten en tijdelijke ondersteuning ▪ Aanbestedingen rekeningen houdend met milieu, zero emission en social return		
Risico’s:	De 35 aangesloten organisaties (23 gemeenten en 12 aan deze gemeenten gelieerde organisaties) zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatie tekorten.		

Naam: Vestigingsplaats:	**NV Bank Nederlandsche Gemeenten (BNG)** Den Haag		
Relatie programma:	Programma 0: Bestuur en ondersteuning		
Bestuurlijk belang:	Aandeelhouder (0,019% van alle aandelen)		
Openbaar belang:	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.		
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2027:		€ 0
	Eigen vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 4.777 mln	€ 4.863 mln
	Vreemd vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€123.173 mln	€110.708 mln
	**) Jaarrekening 2025*		

Naam: Vestigingsplaats:	**NV Brabant Water** ’s-Hertogenbosch		
Relatie programma:	Raakt diverse programma’s.		
Bestuurlijk belang:	Aandeelhouder (zeer beperkt aandeel)		
Openbaar belang:	De kerntaak van Brabant Water is het produceren en distribueren van drinkwater voor 2,7 miljoen Brabanders.		
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2027:		€ 0
	Eigen vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 716 mln	€ 767 mln
	Vreemd vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 694 mln	€ 714 mln
	**) Jaarrekening 2025*		

Naam: Vestigingsplaats:	**Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost (ZVHBZO)** Helmond		
Relatie programma:	Programma 1. Veiligheid		
Bestuurlijk belang:			
Openbaar belang:	Het ondersteunen van de gemeenten bij zeer complexe zorg-/veiligheidscasussen en het bevorderen van de integrale samenwerking tussen partners. Bij veroorzakers van ernstige overlast of criminaliteit met complexe problemen op diverse gebieden zijn vaak meerdere partijen (zorgorganisaties, justitiële organisaties en/of gemeente) betrokken. Bij de aanpak van deze personen is het effectiever om de inspanningen van deze verschillende partijen op elkaar af te stemmen. Het ZVHBZO verzorgt onder andere de procesregie op complexe casuïstiek met het doel (nieuwe) strafbare feiten te verminderen en te voorkomen. En om te komen tot passende zorg voor de betrokken personen. Met deze aanpak levert het Zorg- en Veiligheidshuis een belangrijke bijdrage aan de veiligheid in alle 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant.		
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2027:		€ 4.992
	Eigen vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 857.170	€ 983.965
	Vreemd vermogen (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 282.647	€ 215.236
	**) Bron: Jaarrekening 2025*		
Ontwikkelingen	▪ Casuïstiek-op-maat; procesregie in complexe casuïstiek met een knelpunt en een veiligheidsrisico; ▪ de PGA Radicalisering, deze is gericht op personen die (mogelijk) radicaliseren; ▪ de PGA Jeugd, die zich richt op jongeren met overlast gevend en/of crimineel gedrag; ▪ de PGA Personen met onbegrepen gedrag, die een gevaar (kunnen) zijn voor zichzelf of de omgeving; ▪ MDA++, gericht op huishoudens waarin het niet lukt om de cirkel van geweld duurzaam te doorbreken. ▪ Verbinding met de omgeving en kennis & expertise (netwerk, bevordering samenwerking aanpak radicalisering, kennisknooppunt) ▪ Pilot multidisciplinaire aanpak. ▪ Doorontwikkeling domein overstijgende ketensamenwerking.		
Risico's:	▪ Onvoorziene budgetoverschrijdingen ▪ Krapte op de arbeidsmarkt		

Naam: Vestigingsplaats:	BGTS Euregio Benego Baarle-Hertog		
Relatie programma:	Programma 0. Bestuur en Ondersteuning		
Bestuurlijk belang:	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.		
Openbaar belang:	BENEGO heeft aandacht voor een aantal thema's aan de grens en het oppakken van knelpunten.		
Financieel belang:	Gemeentelijke bijdrage 2027:		€ 3.472
	Eigen vermogen: (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 171.000	€ 153.486
	Vreemd vermogen: (1-1-2025 / 31-12-2025):*	€ 33.480	€ 43.212
	**) Bron: Jaarrekening 2025*		
Ontwikkelingen:	De aanbevelingen van het rapport "BENEGO, hét grensnetwerk" op te pakken met als doel BENEGO te ontwikkelen tot een lerend netwerk. Dit doel wordt bereikt door het: ▪ actueel houden van de website en regelmatig een nieuwsbrief uit te brengen; ▪ organiseren van netwerkbijeenkomsten; ▪ opvolgen van bovenlokale aanpak van grensobstakels; ▪ opsporen en het signaleren van(Europese) subsidiemogelijkheden; ▪ initiëren van projecten. ▪ Professionalisering organisatie.		
Risico's:	Geen risico's		

1.6. Onderhoud kapitaalgoederen

1.6.1. Algemeen

Het is van belang om inzicht te hebben in de beleidskaders omtrent het onderhoud van kapitaalgoederen. Die beleidskaders zijn er zowel inhoudelijk als financieel-administratief. Inhoudelijk gaat het dan bijvoorbeeld om het vastgestelde onderhoudsniveau. Dit is het eindresultaat van enerzijds de kwaliteit die we voor ogen hebben en anderzijds de budgettaire mogelijkheden.

Er is ook een financieel beleidskader. Dat gaat over de mate waarin financiële ruimte wordt gecreëerd voor onderhoud en vervanging van kapitaalgoederen. Hiervoor gelden de volgende 'spelregels':

Alle vaste activa worden tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs geactiveerd.
Uitzonderingen zijn:

- investeringen in de openbare ruimte die via de grondexploitatie worden verhaald;
- kunstvoorwerpen met een historische waarde;
- indien sprake is van een ideaalcomplex (aanschaf en afstoot zijn in een zodanig ritme dat elk jaar hetzelfde bedrag wordt besteed).

De laatste twee uitzonderingen doen zich binnen onze gemeente niet voor.

Op vaste activa met een beperkte levensduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de toekomstige gebruiksduur. Een uitzondering hierop is de afschrijvingsduur van immateriële vaste activa. Deze worden incidenteel ten laste gebracht van de exploitatie. Het beleid rond afschrijving is vastgelegd in een beleidsnota.

In het afschrijvingsbeleid ('Nota reserves, voorzieningen en afschrijvingsbeleid 2025', vastgesteld 16 december 2025, zijn de volgende afschrijvingstermijnen opgenomen:

Soort investering	Termijn in jaren	Soort investering	Termijn in jaren
Gebouwen (permanent)	40	Riolering (excl. pompen/gemalen drukriolering)	60
Gebouwen (semipermanent)	15	Technische installaties (waaronder pompen etc.)	15
Inrichting	15	Speeltoestellen / sportattributen	15
Groen (korte levensduur)	40	Straatmeubilair	25
Groen (lange levensduur)	80	Straatverlichting (masten)	40
Hardware	4	Straatverlichting (armaturen)	20
Software	6	Wegen (aanleg, reconstructie) en waterkunde	40
Kunststof (gras)velden/banen: ondergrond	40	Vervoermiddelen	10
Kunststof (gras)velden/banen: toplaag	20	Machines	10

1.6.2. Wegen en verkeer

A. Beleidskader

Op 4 februari 2025 is door de gemeenteraad het Wegenbeleidsplan 2025-2029 vastgesteld. Daarin is vastgelegd hoe we als gemeente invulling geven aan de wettelijke taken en verplichtingen. Het gewenste kwaliteitsniveau voor de wegen is vastgesteld op minimaal niveau B, waarbij kwaliteitsniveau C zoveel mogelijk wordt beperkt en kwaliteitsniveau D zoveel mogelijk wordt voorkomen (conform CROW-publicatie 147).

De beleidsuitgangspunten voor gladheidbestrijding op gemeentelijke wegen zijn vastgelegd in het vigerende Beleidsplan gladheidsbestrijding 2018-2028. De wijze waarop hier in de praktijk uitvoering aan wordt gegeven is uitgewerkt in het Uitvoeringsplan gladheidbestrijding 2018-2028.

B. Financiële consequenties

Exploitatie - Wegen, straten en pleinen + mobiliteit *Bedragen in €*	Begroting 2027			
	2027	2028	2029	2030
"Klein" onderhoud wegen	156.000	162.000	170.000	175.000
"Groot" onderhoud wegen (voorziening wegen)	1.134.000	1.134.000	1.134.000	1.134.000
Mobiliteit en verkeer	195.000	201.000	206.000	212.000
Gladheidsbestrijding	68.000	70.000	72.000	74.000
Kunstwerken	23.000	23.000	23.000	23.000
Diverse kosten groen	34.000	36.000	38.000	40.000
Overige kosten (salarissen / belastingen etc)	410.000	427.000	445.000	461.000
Kapitaallasten	921.000	917.000	914.000	914.000
Totaal exploitatie	**2.941.000**	**2.970.000**	**3.002.000**	**3.033.000**

C. (Geplande) investeringen

RECONSTRUCTIE WILHELMINALAAN:

In 2024 is een eerste kostenraming gemaakt die in hoofdlijnen overeenkomt met het nu voorliggende programma van eisen. De kosten voor de voorgenomen herinrichting zijn destijds geraamd op afgerond € 6.400.000,- We gaan nu uit van uitvoering van het werk in 2028. Met doorlooptijd en indexering gaan we voorlopig uit van een investering voor de herinrichting van de Wilhelminalaan van afgerond € 7.200.000,-. Vooralsnog is er een deel van de geraamde kosten al gedekt. De bestemmingsreserve "overdracht N284" bevat € 1.850.000,- waarvan € 208.808,- wordt besteed voor de herinrichting van het gedeelte Wilhelminalaan ter hoogte van de Markt. Restant is € 1.641.192,-

» Restant bestemmingsreserve overdracht N284:	€ 1.641.192,-
» Subsidie RMP 2023 (regionaal mobiliteitsprogramma provincie)	€ 250.000,-
» Bijdrage “Realisatie F67” gedekt via raadsbesluit van 4-7-2023	€ 602.025,-
« Reserve onderhoud wegen	€ 380.600,-
« Bijdrage “Programma Water en Riolering”	€ 1.138.433,-
Totaal:	**€ 4.012.250,-**

De hierboven genoemde bedragen geven een beeld van de nog te dekken kosten en worden duidelijker zodra er een eerste schetsontwerp met een actuele kostenraming aan de raad wordt gepresenteerd. Ook is dan in beeld wat de bijdrage is vanuit de vervangingsinvestering groen omdat dan duidelijk is welk groenelement wordt verwijderd. Voor nu betekent het, dat er nog met de huidige inzichten voor dekking moet worden gezorgd ter hoogte van afgerond 3,2 miljoen Euro.

Investeringsoverzicht - Wegen, straten en pleinen + GVVP *Afgeronde bedragen in €*	Begroting 2026	Begroting 2027			
		2027	2028	2029	2030
*Lopende investeringen (restant budgetten 2026):**					
GVVP 2021	501.000				
GVVP 2022	185.000				
GVVP 2023	497.000				
GVVP 2024	496.000				
GVVP 2025	496.000				
GVVP 2026 (Mobiliteitsplan)	949.000				
Nieuwe aansluiting N284 en opwaardering infrastructuur Kleine Hoeven	1.246.000				
Maatregelen Randweg A2 incl. mobiliteitshub en F67	301.000				
Aanleg eerste fietskronkel	49.000				
Reconstructie dorpskern Hooge Mierde**	3.100.000				
Voorbereiding Wilhelminalaan incl. snelfietsroute F67	312.000				
*Nieuwe investeringen (lijst nieuw beleid 2027-2030):****					
Rehabilitatiekrediet wegen 2027 t/m 2030		1.394.000	1.394.000	1.394.000	1.394.000
Mobiliteitsplan 2027 t/m 2030		500.000	500.000	500.000	500.000
Totaal investeringen	**8.132.000**	**1.894.000**	**1.894.000**	**1.894.000**	**1.894.000**

**Stand per Juli 2026*

** Betreft het volledige krediet voor Hooge Mierde, dus inclusief riool, groen en verlichting.

**** Kapitaallasten zijn nog niet doorgerekend naar het product wegen en GVVP, omdat de lijst nieuw beleid nog vastgesteld moet worden.*

1.6.3. Gebouwen

A. Beleidskader

Het beheerplan gebouwen werd samen met de Meerjaren Onderhoudsplannen (MOP's) 2025-2039 in september 2025 door de raad vastgesteld. De dotaties aan de onderhoudsvoorziening gebouwen dienen te worden afgestemd op dit beheerplan. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening is vanaf 2026 verhoogd naar € 490.510,-.

B. Financiële consequenties

Exploitatie - Dotaties voorziening onderhoud gebouwen	**Begroting 2027**			
	2027	**2028**	**2029**	**2030**
Dotatie voorziening onderhoud Brandweerkazerne Reusel	18.720	18.720	18.720	18.720
Dotatie voorziening onderhoud De Kei	70.700	70.700	70.700	70.700
Dotatie voorziening onderhoud Den Houtert	53.210	53.210	53.210	53.210
Dotatie voorziening onderhoud Gemeentehuis	221.400	221.400	221.400	221.400
Dotatie voorziening onderhoud Gemeentewerf	28.110	28.110	28.110	28.110
Dotatie voorziening onderhoud Kdv Nummereen Reusel	18.800	18.800	18.800	18.800
Dotatie voorziening onderhoud VOV halte Reusel	16.370	16.370	16.370	16.370
Dotatie voorziening onderhoud Beheerderswoning sportpark	2.110	2.110	2.110	2.110
Dotatie voorziening onderhoud De Ster Lage Mierde	57.080	57.080	57.080	57.080
Dotatie voorziening diverse kleine bouwwerken	4.010	4.010	4.010	4.010
Totaal exploitatie	**490.510**	**490.510**	**490.510**	**490.510**

C. (Geplande) investeringen

Investeringsoverzicht - Onderhoud gebouwen *Afgeronde bedragen in €*	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**			
		2027	**2028**	**2029**	**2030**
*Lopende investeringen (restant budgetten 2026):**					
Voorbereiding Clemensschool	70.000				
Nieuwbouw Clemensschool in Hulsel	3.500.000				
Verbouwing/Herinrichting gemeentehuis	950.000				
*Nieuwe investeringen (lijst nieuw beleid 2027-2030):***					
Herinrichting gemeentehuis		150.000			
Nieuwbouw Clemensschool in Hulsel		150.000			
Nieuwbouw BS De Akkerwinde in Hooge Mierde			300.000	6.248.000	
Nieuwbouw BS De Torelaar in Reusel				450.000	8.858.000
Totaal investeringen	**4.520.000**	**300.000**	**300.000**	**6.698.000**	**8.858.000**

1.6.4. Riolering en watertaken

A. Beleidskader

In het najaar van 2023 is het nieuwe programma Riolering en Water bestuurlijk vastgesteld. In dit plan inclusief kostendekking zijn alle noodzakelijke middelen opgenomen voor de dekking van de kosten van de riolering en andere watersystemen en grote vervangingen. De exploitatie betreft het klein en groot onderhoud aan de riolering en watersystemen alsmede onderzoeken naar de kwaliteit van het areaal, het vegen van straten, reinigen van kolken onderhoud aan de drukriolering en vacuümriolering. Deze exploitatielasten zijn geborgd tot en met 31-12-2028.

B. Financiële consequenties

Exploitatie - Riolering *Bedragen in €*	**Begroting 2027**			
	2027	**2028**	**2029**	**2030**
"Klein" onderhoud riolering	353.000	362.000	334.000	343.000
Planvorming	54.000	54.000	56.000	58.000
Energiekosten	132.000	135.000	139.000	142.000
Overige kosten (salarissen/ inhuur / maaien sloten etc.)	641.000	715.000	605.000	633.000
Voorzieningen	1.000	-51.000	110.000	4.000
Kapitaallasten	558.000	554.000	549.000	549.000
Totaal exploitatie	**1.739.000**	**1.769.000**	**1.793.000**	**1.729.000**

C. (Geplande) investeringen

Investeringsoverzicht - Riolering *Afgeronde bedragen in €*	Begroting 2026	Begroting 2027			
		2027	2028	2029	2030
*Lopende investeringen (restant budgetten 2026):**					
Vervangen pompunits ME	790.000				
Vervanging randvoorzieningen ME	45.000				
Klimaatinvesteringen	297.000				
Vervanging riolering Lage Mierde	85.000				
Vervanging riolering Reusel kerkstraat	386.000				
Vervanging gemalen BK	275.000				
Vervanging riolering Hulsel 2026	1.471.000				
Vervanging riolering wilhelminalaan beukenlaan	1.145.000				
*Nieuwe investeringen (lijst nieuw beleid 2027-2030):***					
Vervanging randvoorzieningen ME					100.000
Vervanging gemalen ME					30.000
Verv. riolering Wilhelminalaan - Lensheuvel-Turnhoutsweg			900.000		
Vervanging vrijvervalriool				3.024.000	3.024.000
Totaal investeringen	**4.494.000**	**-**	**900.000**	**3.024.000**	**3.154.000**

**Stand per Juli 2026*

*** Kapitaallasten zijn nog niet doorgerekend naar het product riolering, omdat de lijst nieuw beleid nog vastgesteld moet worden.*

1.6.5. Openbare verlichting

A. Beleidskader

Onderhoud van de openbare verlichting gebeurt op basis van het Beleidsplan Openbare Verlichting 2018-2030 en vormt de basis voor het vervangen en aanpassen van de openbare verlichting.
We streven naar het realiseren en in stand houden van een duurzame en betrouwbare openbare verlichting, waarbij de gebruiker zich veilig voelt in het openbaar gebied. Hierbij wordt de benodigde verlichtingskwaliteit gerealiseerd tegen economisch en maatschappelijk verantwoorde kosten en levert de gemeente een bijdrage om de doelstellingen van het Energieakkoord te halen. Per 1 januari 2025 beheerd de gemeente Reusel-De Mierden 3.307 lichtpunten. Het areaal van deze 3.307 lichtpunten bestaat uit 90 stuks bijzondere armaturen zoals grondspots, muurverlichting en voetlampen. Deze sierverlichtingsobjecten bevinden zich in de regel op een beperkte hoogte vanaf het maaiveld (tussen de 0 m hoogte en 3 m hoogte). Verder beheert de gemeente 3.217 stuks armaturen die allen op een mast bevestigd zijn (sommige masten bevatten twee/ drie armaturen op een uithouder).

B. Financiële consequenties

Exploitatie - Openbare verlichting *Bedragen in €*	Begroting 2027			
	2027	2028	2029	2030
"Klein" onderhoud openbare verlichting	31.000	32.000	33.000	34.000
Beheerkosten	11.000	11.000	12.000	12.000
Energiekosten	101.000	101.000	104.000	107.000
Overige kosten (salarissen / overige kosten etc.)	26.000	28.000	27.000	28.000
Kapitaallasten	57.000	56.000	56.000	56.000
Totaal exploitatie	**226.000**	**228.000**	**232.000**	**237.000**

C. (Geplande) investeringen

Investeringsoverzicht - Openbare verlichting *Afgeronde bedragen in €*	Begroting 2026	Begroting 2027			
		2027	2028	2029	2030
*Lopende investeringen (restant budgetten 2026):**					
Vervanging openbare verlichting door LED (armaturen) 2021	26.000				
Vervanging openbare verlichting door LED (masten) 2021	67.000				
Vervanging openbare verlichting door LED (armaturen) 2023	66.000				
Vervanging openbare verlichting door LED (masten) 2023	90.000				
Vervanging openbare verlichting door LED (armaturen) 2024+2025	21.500				
Vervanging openbare verlichting door LED (masten) 2024	9.000				
Vervanging openbare verlichting door LED (masten)(2025)	40.500				
Vervanging openbare verlichting door LED (armaturen) (2026)	16.500				
Vervanging openbare verlichting door LED (masten)(2026)	40.500				
*Nieuwe investeringen (lijst nieuw beleid 2027-2030):***					
Vervanging openbare verlichting door LED (armaturen)		102.500	218.000	81.000	81.000
Vervanging openbare verlichting door LED (masten)		197.000	102.500	87.000	87.000
Totaal investeringen	**377.000**	**299.500**	**320.500**	**168.000**	**168.000**

**Stand per Juli 2026*

*** Kapitaallasten zijn nog niet doorgerekend naar het product openbare verlichting, omdat de lijst nieuw beleid nog vastgesteld moet worden.*

1.6.6. Groenvoorziening

A. Beleidskader

In november 2021 heeft de gemeenteraad het Beleidsplan Openbaar Groen 2022-2031 vastgesteld en daarmee de visie en kaders bepaald. Naast de beleidsambities zijn de bijbehorende middelen voor een kwaliteitsgericht en consistent groenonderhoud (volgens de onderhoudsniveau 's A, B en C) bepaald en opgenomen in de begroting. Daarnaast is er sprake van jaarlijkse vervangingsinvesteringen van totaal € 310.000 om het kapitaalgoed groen duurzaam in stand te houden waarbij sprake is van de gewogen afschrijftermijnen van 40 en 80 jaar.

In het kader van Spoor 2 zijn de begrote inkomsten uit verkoop van hout structureel verhoogd met ongeveer € 50.000,-.

B. Financiële consequenties

Exploitatie - Groenvoorzieningen	**Begroting 2027**			
Bedragen in €	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Groenonderhoud	805.000	822.000	848.000	871.000
Verkoop hout uit bossen (inkomsten)	-116.000	-118.000	-120.000	-122.000
Overige kosten (salariskosten / belastingen / ontvangen bijdragen)	222.000	231.000	240.000	251.000
Kapitaallasten	39.000	39.000	39.000	39.000
Totaal exploitatie	**950.000**	**974.000**	**1.007.000**	**1.039.000**

C. (Geplande) investeringen

Investeringsoverzicht - Groenvoorzieningen	**Begroting**	**Begroting 2027**			
Afgeronde bedragen in €	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
*Lopende investeringen (restant budgetten 2026):**					
Herinrichting dorpsplein Hulsel	100.000				
Vervanging groen 2025 (40jr afschrijving)	114.000				
Vervanging groen 2025 (80jr afschrijving)	150.000				
Vervanging groen 2026 (40jr afschrijving)	131.000				
Vervanging groen 2026 (80jr afschrijving)	179.000				
Kwaliteitsimpuls dorpspleinen 2025	-				
*Nieuwe investeringen (lijst nieuw beleid 2027-2030):***					
Vervanging groen 2027-2030 (40jr afschrijving)		131.000	131.000	131.000	131.000
Vervanging groen 2027-2030 (80jr afschrijving)		179.000	179.000	179.000	179.000
Totaal investeringen	**674.000**	**310.000**	**310.000**	**310.000**	**310.000**

**Stand per Juli 2026*

*** Kapitaallasten zijn nog niet doorgerekend naar het product groen, omdat de lijst nieuw beleid nog vastgesteld moet worden.*

1.7. Grondbeleid

1.7.1. Algemeen

Momenteel kennen we 3 grondexploitaties. Het gaat om 2 woningbouwlocaties in de verschillende kernen en één bedrijventerrein:

- Leeuwerik te Hooge Mierde
- Centrumplan te Reusel
- Bedrijventerrein Kleine Hoeven te Reusel

Vanaf 2025 is begonnen in Lage Mierde met de planvoorbereiding van de volgende fase van plan Hasselt. De gronden voor deze fase zijn reeds verworven en de omgevingsdialoog wordt gevoerd. Parallel wordt gewerkt aan de planologische procedure. Planning is om het plan in het eerste half jaar van 2027 aan te bieden ter vaststelling aan de Gemeenteraad.
In Hooge Mierde zijn in het plan Leeuwerik alle kavels inmiddels verkocht. Daarnaast is het bestemmingsplan voor het plan Rogse Wieken in 2025 vastgesteld. De gronden binnen dit plan zijn volledig in bezit van een ontwikkelende partij. In 2026 is het bouwrijpmaken en de verkoop van fase 1 gestart.
Als onderdeel van het Centrumplan Reusel zijn in 2026 de supermarkt en appartementen opgeleverd.

Bij nieuw te realiseren woningen zet de gemeente in op 30% sociale huurwoningen conform de regiodeal. Indien een bouwplan niet kan voorzien in voldoende sociale woningbouw dienen initiatiefnemers een afdracht te doen aan het Vereveningfonds Sociale Woningbouw. Met de gelden uit dit fonds kunnen we elders het tekort aan sociale woningbouw compenseren, zodat wonen voor iedereen betaalbaar blijft.

1.7.2. Beleidskaders grondbeleid

De ruimte voor het voeren van een actief grondbeleid wordt begrensd door een aantal wetten en beleidskaders. De belangrijkste wetten zijn:

- Omgevingswet;
- de aanvullingswet grondeigendom en
- het onderdeel pacht uit het Burgerlijk Wetboek (Pachtwet is vervallen).

De belangrijkste beleidskaders worden gevormd door:

- Omgevingsverordening Noord-Brabant;
- Omgevingsvisie Reusel-De Mierden,
- De Regionale woondeal Zuidoost Brabant van 9 maart 2023,
- Kempische visie op wonen 2024 - 2028
- Uitgiftebeleid bedrijventerreinen Reusel-De Mierden 2012;
- Nota Grondbeleid Reusel-De Mierden,
- Woonzorgvisie Kempengemeenten

1.7.3. Financieel kader

Het financiële kader wordt gevormd door de richtlijnen die door het Rijk en de Provincie zijn opgelegd en eigen kaders van de gemeente. De door het Rijk opgelegde richtlijnen zijn gebaseerd op het Bbv. Het financiële kader is van belang voor:

- jaarlijkse prognoses grondexploitatie;
- winstnemingen grondexploitaties;
- het afdekken van de financiële risico's.

Voor het tussentijds nemen van winst uit grondexploitaties is de Poc-methode (Percentage of completion methode) leidend. De Poc-methode houdt het volgende in:
'Naar rato van de voortgang van het project wordt tussentijds winst verantwoord. Hierbij wordt voor wat betreft de berekeningsmethodiek en de planinhoudelijke uitgangspunten niet afgeweken van de grondexploitatie of herziening zoals deze tot en met het verslagjaar door de raad is vastgesteld. Dit wordt berekend naar de mate waarin kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd per individuele grondexploitatie. Hiermee wordt de totale winst over de individuele grondexploitatie opgedeeld/toegerekend aan de reeds verkochte kavels. Indien nog geen gronden zijn verkocht is er dus nog geen sprake van gerealiseerde winst.
Maatgevend is de realisatie tot en met het lopende jaar ten opzichte van het totaal van de kosten en opbrengsten van de grondexploitatie. In formule: % kostenrealisatie x % opbrengstrealisatie = % Poc. (ingeval de kosten voor 50% zijn gerealiseerd en de gronden voor 50% zijn verkocht, is de Poc dus 25%)'.

1.7.4. Bedrijventerreinen

Kleine Hoeven Reusel

Op 28 mei 2024 is fase II van Kleine Hoeven vastgesteld. Kleine Hoeven fase II is onderdeel van de grondexploitatie Kleine Hoeven.
In 2026 is gestart met de werkzaamheden voor het bouw- en woonrijp maken en de kaveluitgifte. Er was grote belangstelling voor industriegrond. De beschikbare kavels zijn in 2026 in zijn geheel verkocht. De Kempengemeenten zijn bezig met een locatieonderzoek voor nieuw aanbod van grote en kleine bouwkavels voor bedrijven voor de toekomstige behoefte. Ook in Reusel kijken we naar de mogelijkheden voor uitbreiding na 2027.

1.7.5. Woningbouw

De Hasselt III Lage Mierde

In het plan de Hasselt II is in 2025 de laatste kavel verkocht. Dit onderdeel is afgerond. Wij zijn gestart met de ontwikkeling van de volgende fase van Hasselt, zijnde Hasselt-III. De gronden voor de ontwikkeling van deze fase zijn reeds in bezit van de gemeente. We hebben voor dit plan de omgevingsdialoog nagenoeg afgerond en starten met de planologische procedure. Het is de verwachting dat we het plan (BOPA) en de grondexploitatie-calculatie in het eerste kwartaal van 2027 aan de gemeenteraad kunnen aanbieden ter vaststelling.

De Leeuwerik Hooge Mierde

Het plan Leeuwerik realiseren wij samen met Ontwikkelingsmaatschappij De Luther. Alle kavels binnen het plan zijn verkocht en het plan is ook al grotendeels woonrijp gemaakt. Na bebouwing van de laatste kavel zal het plan worden afgerond. Naar verwachting is dat in 2026.

Hart van Reusel

Het plan is in 2025 aangepast. Het nieuwe plan (in 2026 opgeleverd) omvat o.a.:

- Nieuwe winkelruimte voor een supermarkt op de kop ten zuiden van de Markt.
- Boven de supermarkt zijn 18 appartementen voorzien voor sociale en reguliere koopprijzen.
- Bij de oude St. Jozefschool komen commerciële ruimten en een uitbouw op de begane grond. Op elke verdieping komen appartementen.
- Drie patiowoningen aan de achterzijde van de nieuwe supermarkt.
- In een nieuw gebouw op de locatie van het oude gemeentehuis zijn 15 appartementen voor sociale en reguliere koopprijzen gerealiseerd.
- Een parkeerterrein met parkeerplaatsen aan de Groeneweg.

Daarnaast is de openbare ruimte van het centrum opnieuw ingericht. Het marktplein is aangepast en sluit aan op de inrichting van het gerealiseerde nieuwe Kerkplein, de nieuwe ontwikkeling van de supermarkt en de reeds gerealiseerde nieuwe Kei.

1.7.6. Exploitatie en ontwikkelingen

Jaarlijks worden de meest actuele calculaties voorgelegd aan de gemeenteraad. Op basis van deze calculaties wordt een prognose gemaakt van de te verwachten resultaten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de boekwaarde van de diverse plannen per 31 december 2025 en de gecalculeerde eindresultaten (zowel nominaal als in netto contante waarde) alsmede van de nog te verwachten winstnemingen, een en ander op basis van de meest recent geactualiseerde calculaties, zoals vastgesteld in juli 2026.

Complex	Boekwaarde per 31-12-2024 (- =batig saldo)	Vermeerdering /vermindering 2025	Winstneming boekjaar 2025	Boekwaarde per 31-12-2025 (- =batig saldo)	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Verwachte beschikking over voorziening verlieslatend complex (eindwaarde)	Verwacht resultaat resterende periode (nominale waarde)	Verwacht resultaat resterende periode (contante waarde) 31-12-2025	Totale winst (reeds genomen tussentijdse winst plus nog te realiseren winst)
Bedrijventerrein Kleine Hoeven	17.562.329	657.342		18.219.670	2.956.549	10.920.774	10.255.445	0	8.752.923	
De Leeuwerik Hooge Mierde	608.393	-78.217		530.176	52.327	-8.469	590.972	0	579.385	
Hart van Reusel	659.372	1.355.707		2.015.079	2.734.164	208.808	4.540.435	0	4.194.660	
De Hasselt II Lage Mierde	86.618	-121.663	35.045	-0	0	0	0	0	-0	-484.043
t Kantje Hulsel	-376.850	149.650	86.685	-140.515	83.607	0	0	-56.907	-55.388	-579.845
Totaal	**18.539.862**	**1.962.819**	**121.730**	**20.624.410**	**5.826.647**	**11.121.113**	**15.386.852**	**-56.907**	**13.471.580**	**-1.063.889**

Waar in de kolommen met verwachte resultaten negatieve bedragen staan betreft dat winstgevende exploitaties. Verliezen zijn vermeld als positieve bedragen. Voor de verliesgevende exploitaties is een voorziening getroffen op basis van de contante waarde van de gecalculeerde verliezen.

1.8. Openbaarheidsparagraaf

In deze paragraaf beschrijven we de beleidsvoornemens met betrekking tot de Wet open overheid (Woo). De Woo is bedoeld om besluitvorming door bestuursorganen transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie beter te dienen. Om tot deze transparantie te komen dient informatie beter vindbaar en uitwisselbaar te worden. Om transparantie te bevorderen worden op drie thema's acties uitgevoerd (actieve openbaarmaking, passieve openbaarmaking en verbetering van de informatiehuishouding).

Actieve openbaarmaking

De Woo noemt 11 categorieën die wij actief openbaar moeten maken. Het overgangsrecht van de Woo regelt dat de start van de actieve openbaarmaking van deze 11 categorieën wordt geregeld in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). De 11 categorieën zullen gefaseerd openbaar gemaakt moeten worden.
De volgende categorieën zijn reeds verplicht en maken wij actief openbaar:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften
- Overige besluiten van algemene strekking
- Organisatie en werkwijze
- Bereikbaarheidsgegevens

De ingangsdatum van de openbaarmaking van de overige voor ons relevante categorieën is nog niet vastgesteld. Het recente advies van het Directoraat-generaal Digitalisering en Overheidsorganisatie (DGDOO) is om de overige informatiecategorieën versneld in de tweede helft van 2027 in werking te laten treden.
Het gaat hierbij om:

- Raadsstukken
- Bestuursstukken
- Stukken van adviescolleges
- Convenanten
- Jaarplannen en -verslagen
- Woo-verzoeken en -besluiten
- Onderzoeksrapporten
- Beschikkingen
- Klachtoordelen

Wij maken nu al diverse zaken uit de bovengenoemde categorieën actief openbaar, bijvoorbeeld de raadsstukken en jaarplannen en -verslagen.

Aansluiting Woo-index

De Woo-index verwijst naar de publicatielocaties van gemeenten en intergemeentelijke organisaties. Om met de zoekfunctie van de Woo-index vindbaar en doorzoekbaar te zijn moet de publicatielocatie aan bepaalde eisen voldoen. Om volledig aangesloten te zijn op de Woo-index, inclusief een werkende zoekfunctionaliteit (Harvester), moet een bestuursorgaan een aantal verplichte of aanbevolen stappen doorlopen. De harvester helpt bezoekers van de website om gemakkelijk naar en in gepubliceerde overheidsdocumenten te zoeken. Hierbij staat het perspectief van de burger centraal.
In februari 2026 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Tweede Kamer geïnformeerd over een vertraging in de doorontwikkeling van de generieke Woo-voorziening. Door deze vertraging is de planning voor de brede uitrol van de Woo-harvester heroverwogen. Het eerder gecommuniceerde voornemen om vanaf Q2 2026 actief meer bestuursorganen toe te voegen aan de Woo-harvester is tot nader order uitgesteld.

Publicatieplatform

Een publicatieplatform is een digitaal platform waar documenten die onder de verplichte openbaarmaking vallen kunnen worden gepubliceerd. Het DGDOO heeft recent geadviseerd om de verplichting om informatie vindbaar te maken op een centrale infrastructuur vooralsnog los te laten en op te schorten naar een later moment. Publicatie bij de bron blijft het uitgangspunt.

Jaarlijks handelen wij gemiddeld 27 Woo-verzoeken af. In 2025 heeft de gemeente Reusel-De Mierden zelfs 36 Woo-verzoeken behandeld. Op basis van het stijgende aantal documenten die vallen onder de verplichte openbaar te maken informatiecategorieën, het uitgangspunt dat publicatie bij de bron (lees: gemeente) blijft en de verwachting dat de overige informatiecategorieën versneld in de tweede helft van 2027 verplicht openbaar moeten worden gemaakt, gaan we onderzoek doen naar de meest passende publicatieplek van deze documenten. Er wordt overwogen of het mogelijk is om de documenten binnen de beschikbare capaciteit van de gemeentelijke website en de publieke omgeving van iBabs te kunnen publiceren, of dat het noodzakelijk

om een extra publicatieplatform- bijvoorbeeld in de vorm van een subsite- aan te schaffen.

Passieve openbaarmaking

Onder passieve openbaarmaking verstaan we het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een Woo-verzoek. Ook bij openbaarmaking op verzoek gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt en dat alleen in uitzonderingsgevallen een bijzonder belang vóór openbaarmaking kan gaan. Concreet betekent dit dat een Woo-verzoek (of onderdelen daarvan) alleen kan (of kunnen) worden geweigerd wanneer een beschermd belang in het geding is.
De gemeente Reusel-De Mierden heeft op de website een pagina voor inkomende Woo-verzoeken[1].
Op deze pagina is meer informatie terug te vinden over het Woo-verzoek en hoe een Woo-verzoek kan worden ingediend. De Woo-contactpersoon is het eerste aanspreekpunt voor burgers en beantwoordt vragen over de beschikbaarheid van informatie en kan burgers helpen te overzien welke informatie aanwezig is bij de gemeente. Met verzoekers wordt zoveel mogelijk persoonlijk contact opgenomen en besproken om welke informatie concreet wordt verzocht zodat op de beste manier tegemoet kan worden gekomen aan het verzoek, gelet op informatie die beschikbaar is. Op deze manier proberen we in de meeste gevallen om Woo-verzoeken informeel af te handelen zodat geen formeel besluit hoeft te worden genomen en de verzoeker wel goed geholpen is.

Verbetering van de informatiehuishouding

Een van de voorwaarden voor het efficiënt kunnen uitvoeren van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. De verbetering van de informatiehuishouding is bij ons niet nieuw maar een onderwerp dat voortdurend onze aandacht heeft (zie hiervoor ook paragraaf 3.1.4. Verbeteren van de informatiepositie). Ook in 2027 worden daarin weer de nodige stappen gezet qua uitleg aan medewerkers over de Woo, goed gebruik van het documentmanagementsysteem voor het registreren van zaken, registreren van e-mailberichten in zaakgericht archiveren, het regelen van een beveiligde toegang tot kanalen in de Teams-omgeving en het tijdig opschonen van bestanden, gelet op de eisen in het kader van de Archiefwet, informatieveiligheid en privacy. Ook hebben wij Kempenbreed anonimiseringssoftware in gebruik genomen om het anonimiseren van documenten die gepubliceerd moeten worden onder de Woo minder arbeidsintensief te maken. De integratie van deze software met ons documentmanagementsysteem zal naar verwachting in 2027 worden doorgevoerd. Het trainen van medewerkers met betrekking tot het anonimiseren staat op de planning voor eind 2026 en 2027.

Door de informatiepositie te verbeteren, wordt niet alleen het actief openbaar maken overzichtelijker en beter uitvoerbaar, maar kunnen we ook sneller en beter voldoen aan de afhandeling van Woo-verzoeken. Hierdoor wordt de ambtelijke organisatie minder belast, omdat informatie rechtstreeks vanuit de bron beter gearchiveerd en geordend wordt en beschikbaar is.

[1] https://www.reuseldemierden.nl/informatie-opvragen-woo-verzoek

1.9. Bezuinigingen

1.9.1. Proces

In de meerjarenbegroting 2024-2027 was al zichtbaar dat onze gemeente de jaren vanaf 2026 niet meer sluitend kon presenteren.
De oorzaken waren divers, grote stijgingen van energie- en afgeleide kosten. Maar ook door de toename van taken die aan gemeenten worden opgedragen. Daar bovenop komt het teruglopen van de inkomsten vanuit het Rijk vanaf 2026. Ondanks enige compensatie in de Algemene Uitkering voor hogere kosten van bijvoorbeeld jeugdzorg bleef een negatief begrotingssaldo zichtbaar.
Dit heeft afgelopen twee jaar geleid tot gesprekken tussen College en Raad waarin besloten is bezuinigingen in gang te zetten. Er is een ambtelijke projectgroep gestart met het inventariseren van de mogelijke maatregelen om te komen tot een sluitende begroting. Ook de input van de inwoners van onze gemeente hebben we mee laten wegen middels het Inwonerspanel. Op basis van alle ideeën heeft het College in twee fases voorstellen gedaan aan de Raad.
Spoor 1 betrof beleidsarme keuzes die al in de begroting van 2025-2028 verwerkt zijn.
Spoor 2 is daarna gaan lopen en heeft in de loop van 2025 geleid tot een lijst van keuzes van de Raad van maatregelen waarmee we, indien nodig, het begrotingstekort kunnen terugdringen. Uiterlijk in 2029 zal de begroting van gemeente Reusel- De Mierden weer in de zwarte cijfers staan.

1.9.2. Spoor 1 in begroting 2025-2028

In de vorige meerjarenbegroting zijn de gevonden bezuinigingen of meeropbrengsten uit Spoor 1 al verwerkt voor een bedrag van € 725.000,-. Hierin zaten de volgende budgetbijstellingen:

- Inkomsten uit toeristen- en forensenbelasting werden te laag begroot, verhoogd met € 35.000,-
- Hogere verwachte rente-inkomsten € 75.000,-
- Vrijval stelpost in prijsindexering uit vorige begroting € 150.000,-
- Mogelijke opbrengst uit verhuur van leegstaande Plint € 50.000,-
- Meerjarig opnemen te ontvangen uitkering uit BTW compensatiefonds € 360.000,-
- Scherper begroten diverse kleine kostenposten € 55.000,-

1.9.3. Spoor 2 Voorstellen tot bezuiniging (Raadsbesluit 3 juli 2025)

In onderstaande tabel zijn in kolom 2029 bedragen groen gemarkeerd als de bezuiniging voltooid is, oranje als er nog actie ondernomen moet worden en rood als de bezuiniging niet door kan gaan. De laatste kolom laat zien of de bezuiniging hoger of lager zal zijn in 2029 dan origineel vastgesteld in het raadsbesluit van 3 juli 2025. De inzet van de vrij beschikbare algemene reserve is alleen nodig bij een negatief jaarsaldo.

Nr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029	Verschil 2029
1	Omvorming kapitaalgoed (minder onderhoud)		€ 5.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ -
2	Verlagen bijdrage aan Muzikale en Culturele vorming TDO	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ -
3	Invoeren precario op terrassen			€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ -
4	Schrappen vrij besteedbaar budget vrije tijds economie	€ 4.900,00	€ 4.900,00	€ 4.900,00	€ 4.900,00	€ -
5	Verlagen budget voor aanjagen economie	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ -
6	Verhogen forensenbelasting met 10%	€ -	€ 4.000,00	€ 4.000,00	€ 4.000,00	€ -
7	Verminderen opleidingskosten Rampenbestrijding	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ -
8	Verlagen budget Slimme Maakregio/ Kempenmanifest/Vakroute	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ -
9	Verhogen toeristenbelasting met 10%		€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ 20.000,00	€ -
10	Ketenaanpak valpreventie minder financieel ondersteunen				€ 6.900,00	€ -18.100,00
11	Verlagen Bijzondere bijstand coll. Ziekteverzekering	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 52.000,00	€ 52.000,00	€ -40.000,00
12	Schrappen niet wettelijke preventieve acties antidiscriminatievoorziening		€ 6.400,00	€ 6.400,00	€ 6.400,00	€ -
13a	Afschaffen functionarissen voor Sportbeoefening/bevordering					
	Combinatiefunctionaris Onderwijs (vakleerkracht gym)		€ 16.000,00	€ 16.000,00	€ 16.000,00	€ -200,00
	Coördinator Sport en Preventie				€ 6.400,00	
	Buurtsportcoaches (waaronder de beweegcoach Uniek Sporten en Click Sport)				€ 11.400,00	
13b	Afschaffen combinatiefunctionaris Cultuur				€ 21.600,00	€ 5.600,00
14	Sportparken samenvoegen				€ -	€ -100.000,00
15	Bezuinigingen op communicatie klimaatadaptatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -15.000,00
16	Inwonerspanel: Recreatie en Toerisme: niet meer financieren opening Kermis				€ 3.000,00	€ -
17	Niet meer aanwijzen van gemeentelijke monumenten	€ 5.500,00	€ 5.500,00	€ 5.500,00	€ 5.500,00	€ -
18	Verlagen onkruidbeheersingsnivau's op verharding	€ -	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ -
19	Bladafval mulchen	€ -	€ 7.000,00	€ 7.000,00	€ 7.000,00	€ -
20	Combineren belastingaanslagen op 1 biljet		€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ -
21	Verlagen post onvoorzien in begroting	€ 13.999,00	€ 13.999,00	€ 13.999,00	€ 13.999,00	€ -
22	Aanvulling op spoor 1: aframen diverse budgetten niet besteed afgelopen jaren	€ 80.500,00	€ 80.500,00	€ 80.500,00	€ 80.500,00	€ 10.500,00
23	Doorberekenen volledige kosten G/W/L aan huurders	€ -	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ -
24	Opbrengst verhuur Plint	€ -50.000,00	€ -50.000,00	€ -50.000,00	€ -50.000,00	€ -50.000,00
25	Stoppen met preventief spuiten eikenprocessie rups	€ 16.000,00	€ 16.000,00	€ 16.000,00	€ 16.000,00	€ -
26	Stoppen deelname aan netwerken door B&W		€ 3.000,00	€ 3.000,00	€ 3.000,00	€ -5.000,00
27	Verhoging huur volkstuinen	€ 700,00	€ 1.500,00	€ 3.000,00	€ 3.000,00	€ -
28	Stoppen plaagdierenbestrijding bij particulieren maar in openbare ruimte handhaver	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 5.000,00
29	Verhoging inkomsten via pacht	€ -	€ 13.300,00	€ 16.700,00	€ 20.000,00	€ -
30	Beëindigen contract met het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen	€ -	€ 1.300,00	€ 1.300,00	€ 1.300,00	€ -
31	Projecten bezuinigen cq inkomsten subsidiepot ramen (INV)	€ -	€ 3.000,00	€ 3.000,00	€ 3.000,00	€ -
32	Schrappen bepaalde verzekeringen	€ 5.950,00	€ 6.150,00	€ 6.350,00	€ 6.550,00	€ -1.350,00
33	Verminderen opleidingen en trainingen (muv veiligheid)		€ 15.000,00	€ 16.600,00	€ 18.000,00	€ -7.000,00
34	Extra posten verlagen budget omgevingsplannen	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ -
	Extra posten verhogen opbrengst hout	€ -	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ -
35	Verhogen Leges Hoofdstuk 2 Omgevingswet	€ 103.000,00	€ 165.000,00	€ 165.000,00	€ 165.000,00	€ -
36	Kempenplus nieuwe verdeelsleutel	€ 132.500,00	€ 88.500,00	€ 149.000,00	€ 154.000,00	€ 64.000,00
37	Geen structurele invulling coördinator Kempenbranie (OKO) (amendement SW 25.14444)				€ 12.000,00	€ 1.000,00
38	Schrappen uitvoeringsbudget Kempenbranie (OKO) (amendent SW 25.14445)				€ 6.000,00	€ -1.000,00
39	Stoppen met programma Skip die Trip (amendement SW 25.14446)				€ 2.600,00	€ 600,00
	Totaal van voorstellen incl amendementen	€ 411.049,00	€ 621.049,00	€ 740.249,00	€ 820.049,00	€ -150.950,00
40	Inzet van vrij beschikbare algemene reserve				€ 179.951,00	
	Streefbedrag				€ 1.000.000,00	
	Gerealiseerde bezuiniging:				€ 750.149,00	
	Nog te realiseren ten opzicht van streefbedrag:				€ 249.851,00	

Toelichting per maatregel

1. Omvorming openbare ruimte zodat minder onderhoud nodig is:

Bestaande nader te bepalen kapitaalgoederen in de openbare ruimte (bijvoorbeeld zonder een duidelijke functie) omvormen naar kapitaalgoederen met lagere afschrijvingskosten/vergelijkbare functie. Hierbij valt te denken aan omvormen van overbodige verharding naar onderhoudsvriendelijk groen (tevens in lijn met klimaatdoelstelling). Of de omvorming van onderhoud intensieve beheergroepen naar onderhoud extensieve beheergroepen of aan de omvorming van gazon/ heesters naar kruidenrijk grasland/ berm/ bosplantsoen. Kanttekening daarbij is dat de openbare groenvoorziening mede wegens eerdere bezuinigingen al jaren

overheersend sober en doelmatig is ingericht waardoor de te behalen resultaten binnen enkel dit onderdeel beperkt zijn zonder daarbij de functionele inrichting aan te tasten.
Voortgang:
Binnen o.a. (reconstructie)projecten wordt bekeken in hoeverre vergroening kan worden geoptimaliseerd. Verder wordt in lijn met het vastgestelde groenbeleid gefaseerd uitvoering gegeven aan dergelijke omvormingen op basis van de groenstructuurkaart. Na uitvoering wordt het onderhoud van de aan te passen objecten extensiever met minder kosten. Begroting is structureel aangepast.

2. *Verlagen subsidieplafond Muzikale en Culturele vorming TDO:*

Het rugzakjesmodel voor bijdrage per leerling aan individuele muzieklessen kent momenteel een subsidieplafond van € 35.000,- Dit wordt verlaagd naar € 30.000,- met ingang van 2026.
Kanttekening: Het maken van muziek draagt bij aan de emotionele intelligentie van kinderen en het stimuleert hun creatieve activiteit, motoriek, sociale vaardigheden en schoolprestaties.
Met het verlaagde plafond kunnen nog steeds 100 kinderen per jaar gebruik maken van € 300,- bijdrage in de kosten.
Voortgang:
In de huidige verordening blijkt geen subsidieplafond te zijn opgenomen. De begroting is aangepast naar € 30.000. Indien de kosten hier bovenuit komen zal dit in de 2e berap worden opgenomen.

3. *Invoeren precario op terrassen:*

Nu rekent Reusel-De Mierden geen precario voor terrassen, terwijl de horecagelegenheden wel ruimte innemen van de openbare ruimte. Om deze heffing in te voeren zal een gedegen onderzoek naar tarief en inning moeten plaatsvinden. De verwachte ingangsdatum zal dan ook niet voor 1 januari 2028 zijn.
Voortgang:
Eind 2026 wordt gestart met een onderzoek, in 2027 zal het onderzoek gereed zijn waardoor de implementatie kan worden gestart in 2028.

4. *Schrappen vrij besteedbaar budget vrije tijds economie:*

Dit budget is bedoeld om lokale projecten en actiepunten op te pakken, die niet Kempenbreed zijn georganiseerd. Bijvoorbeeld bijdragen aan ambities vanuit dorpsraden of lokale ommetjes/routes. Ook kan dit budget worden ingezet om lokaal invulling te geven aan Kempenbrede projecten. Bijv. toevoegen van QR-codes/paaltjes aan een route of het maken van routekaartjes/flyers. Eventuele initiatieven zullen we per geval moeten beoordelen of op alternatieve wijze financiering mogelijk is. Indien dit niet het geval is, kunnen we aan dit soort initiatieven geen medewerking verlenen.
Voortgang:
Begroting is structureel aangepast.

5. *Verlagen budget voor aanjagen economie:*

Een goede en gezonde economie draagt bij aan een hogere kwaliteit van leven voor alle inwoners. Dit d.m.v. werkgelegenheid, het genereren van inkomsten en goede voorzieningen. Verlaging van dit budget zal bijstelling vereisen van de beoogde beleidsdoelstelling.
Voortgang:
Begroting is structureel aangepast.

6. *Verhogen forensenbelasting met 10%:*

Verhogen van het tarief forensenbelasting met 10% levert € 4.000,- extra inkomsten op. De invoering zal zorgvuldig voorbereid moeten worden, maar het streven is in december 2025 een verhoging op te nemen in de Verordening Forensenbelasting 2026.
Voortgang:
Volgens de verordening Forensenbelasting kan de verhoging pas in 2027 doorgevoerd worden.
Begroting is structureel aangepast.

7. *Verminderen opleidingskosten Rampenbestrijding:*

In het budget voor rampenbestrijding zit een reservering voor opleidingskosten. Door zoveel mogelijk gebruik te maken van de bestuurlijke menukaart van de VRBZO (gratis opleidingen) kan er met ingang van 2026 structureel een bezuiniging van € 2.000,- per jaar worden gerealiseerd.
Voortgang:
In 2024 en 2025 is beperkt gebruik gemaakt van het budget voor opleidingskosten. Begroting is structureel aangepast.

8. Verlagen budget Slimme Maakregio/ Kempenmanifest/Vakroute:

Dit budget is voor projecten die samen worden gedaan met het Kempisch Ondernemers Platform (KOP). Deze projecten worden per keer bekeken en zijn altijd samen met de andere drie Kempen gemeenten. De projecten staan in het teken van de Triple Helix. Zoals onderwijs, techniek en inspelen op mismatch tussen onderwijs/ondernemers/overheid. Voorstel is om €10.000,- te bezuinigen; er blijft dan € 5.000,- over voor mogelijke kleine projecten.

Voortgang:

Begroting is structureel aangepast.

9. Verhogen toeristenbelasting met 10%:

Verhogen van het tarief toeristenbelasting met 10% levert € 20.000,- extra inkomsten op. Het beleid is om niet jaarlijks het tarief aan te passen, daarom kan pas in december 2026 een verhoging verwerkt worden in de Verordening Toeristenbelasting 2027.

Voortgang:

De Verordening Toeristenbelasting zal in december van dit jaar worden aangepast. Begroting is structureel aangepast.

10. Ketenaanpak valpreventie minder financieel ondersteunen:

De coalitie ketenaanpak valpreventie bestaat uit: fysiotherapeuten, huisartsen, praktijkondersteuners, diëtisten, apothekers, ouderenbonden, ergotherapeuten, podotherapeuten. Momenteel wordt dit gefinancierd vanuit een subsidie voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (SPUK GALA). Vanaf 2029 zullen we deze bijdrage stopzetten.

Voortgang:

Bezuiniging is pas gepland vanaf 2029. We zijn in 2025 gestart met de ketenaanpak valpreventie en de kosten zijn nog beperkt (rond de € 5.000,-). Dit bedrag kan nog oplopen tot ongeveer € 8.000,- à € 10.000,-. Het eerder ingeschatte bedrag voor deze bezuiniging van € 25.000,- blijkt niet haalbaar omdat de kosten nog niet structureel in de begroting waren opgenomen. Het effect valt ook weg zolang de kosten volledig gedekt blijven door subsidies (AZWA-Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord).

11. Verlagen Bijzondere bijstand collectieve ziekteverzekering:

De collectieve ziektekostenverzekering is een onderdeel van het aanbod dat we als Kempengemeenten bieden voor inwoners met een laag inkomen en maakt deel uit van de kadernota geldzorgen (vastgesteld door de vier raden in december 2024). Het is dus ook belangrijk dat we hierin samen optrekken met de Kempengemeenten om het uitvoerbaar te houden voor Maatschappelijke Dienstverlening en daarmee de uitvoeringskosten te kunnen beperken.
Er ligt eind september een voorstel bij het college met betrekking tot het passend verzekeren van de gemeentepolis. Dit wil zeggen dat een inwoner niet over verzekerd is, maar zeker ook niet onderverzekerd. In plaats van het volledig vergoeden van de aanvullende verzekering, is het voorstel om een maximale bijdrage per pakket te geven. Het is een Kempisch voorstel in samenwerking met MD met aangepaste bedragen per pakket. Inwoners krijgen nog steeds een ruime vergoeding, maar betalen zelf ook iets mee als ze kiezen voor een uitgebreider pakket. Dit levert vanaf 2026 al een bezuiniging op die geschat wordt op € 30.000,-.
Stoppen met de bijzondere bijstand collectieve ziekteverzekering kan vanaf 2028. Dit levert nog een extra bezuiniging op van € 62.000,- per 2028 (Aangepast van € 30.000,- naar € 92.000,-). Dit heeft als consequentie dat inwoners die in de bijstandsnorm vallen, zich niet meer aanvullend kunnen verzekeren via de gemeente.

Voortgang:

De bezuiniging van € 30.000,- is bevestigd in een collegevoorstel in september en is per 1 januari 2026 ingegaan en verwerkt in de programmakosten van Kempenplus. Op basis van de 2e marap van KempenPlus is de begroting van de gemeente hier ook op aangepast. De nieuwe werkelijk te verwachten kosten voor de collectieve ziektekostenverzekering zijn in de meerjarenbegroting van Reusel-De Mierden opgenomen. Dat betekent dat de bezuiniging voor 2026 en 2027 gerealiseerd is.
Verder betekent dit dat de bezuiniging voor 2028 en 2029 voor de collectieve ziektekostenverzekering wordt bijgesteld naar de nieuwe maximale kosten die nu zijn geraamd voor de collectieve ziektekostenverzekering (we kunnen immers niet meer bezuinigen dan de maximale kosten). Een voorstel over deze volledige afschaffing van de gemeentelijke bijdrage voor de collectieve ziektekostenverzekering wordt later uitgewerkt.

12. Schrappen niet wettelijke preventieve acties antidiscriminatie-voorziening:

De gemeente is wettelijk gezien verplicht een antidiscriminatie meldpunt te hebben. Deze taak hebben we bij LEV- groep neergelegd. We hebben er sinds 2025 voor gekozen om ook preventieve taken op het gebied van antidiscriminatie bij LEV groep af te nemen, in samenwerking met Pius X college, basisonderwijs, maatschappelijke partners en meerdere Kempengemeenten. Deze preventieve maatregelen zijn niet wettelijk verplicht, dus deze samenwerking gaat gestopt worden per 2027 als de huidige contracten aflopen.

Voortgang:

Contract zal niet verlengd worden. Begroting is structureel aangepast.

13. A: Afschaffen functionarissen voor Sportbeoefening/bevordering vanaf 2029

Doel van deze functionarissen is om de sportparticipatie bij alle doelgroepen te stimuleren, kinderen al vroeg kennis te laten maken met sport en motorische ontwikkeling en om verenigingen te ondersteunen. Deze functionarissen worden deels betaald door gemeente (60%) en deels vanuit subsidie (40%). De bezuiniging treft drie functionarissen: De coördinator Sport en Preventie; dit is een verplichting vanuit het Sportakkoord en wordt gezamenlijk ingezet door de vier Kempengemeenten. Stoppen met de inzet van de coördinator heeft ook het stoppen met het Sportakkoord (en stichting Kempen in Beweging) als gevolg; De beweegcoach Uniek Sporten is een verplichting vanuit de samenwerking met Uniek Sporten en wordt gezamenlijk ingezet door de vier Kempengemeenten. Door te stoppen met de inzet van beweegcoach stopt ook de samenwerking met Uniek Sporten; De combinatiefunctionaris onderwijs verzorgt gymonderwijs en buitenschoolse sport. De financiering van de functionaris voor gymonderwijs stopt verplicht vanaf 1-1-2027. Helemaal stoppen met de combinatiefunctionaris betekent ook het stoppen van de buitenschoolse activiteiten door Click Sport.

Voortgang:

Sport draagt bij aan gezondheid, ontmoeting en preventie in het sociaal domein. De inzet van buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen draagt daar sterk aan bij. De inzet van deze coaches en functionarissen vloeit voort uit de Brede Regeling Combinatiefunctionarissen (BRC) en kent een cofinanciering tussen overheid (40%) en gemeenten en werkgevers (samen 60%). De bezuinigingen op de BRC ziet er als volgt uit:

- Combinatiefunctionaris Onderwijs (vakleerkracht gym); vanaf 1 januari 2027 stopt deze bijdrage (verplicht). Dit levert een besparing op van € 16.000,- per jaar, welke vanaf 2027 ook al is verwerkt in de programmabegroting.
- Coördinator Sport en Preventie: vanaf 2029 levert deze besparing € 6.400,- per jaar op.
- Buurtsportcoaches (waaronder de beweegcoach Uniek Sporten en Click Sport: vanaf 2029 levert de besparing op de buurtsportcoaches € 11.400,- per jaar op.

13. B. Afschaffen combinatiefunctionaris Cultuur (cultuurcoaches) vanaf 2029

De combinatiefunctionaris cultuur zorgt voor een breed en kwalitatief hoogwaardig cultuuraanbod voor álle ruim 1100 basisschoolleerlingen via het Kunstmenu.
De kinderen komen gedurende hun basisschool periode via het Kunstmenu in aanraking met verschillende kunstdisciplines (o.a. beeldende kunst, dans en literatuur)
Leerlingen ontwikkelen door kunst- en cultuuronderwijs kennis, inzicht en vaardigheden.
Het afschaffen van deze functie betekent het volledig wegvallen van het Kunstmenu, wat leidt tot een verarming van het onderwijs, minder kansen voor talentontwikkeling en een negatieve impact op de creatieve en sociale ontwikkeling van onze jeugd. Het bedrag dat hiermee gemoeid is bedraagt € 16.000,-.

Voortgang:

Het contract van de cultuurcoach is verlengd tot 2029.
De subsidieregeling voor combinatiefunctionarissen (BRC-regeling) is verlengd tot en met 2029.
Totale kosten voor RDM € 36.000 waarvan 40% uit de BRC regeling wordt bekostigd (-€14.400,-). Maximale mogelijke besparing t.o.v. 2028 is dus € 21.600,-.
Voor 2029 is voorgesteld de cultuurcoach weer op te nemen in het collegeprogramma. In de bezuinigingsronde is uitgegaan van een bezuiniging van € 16.000,-, terwijl de daadwerkelijke kosten minus subsidie € 21.600,- bedragen.
Als we de cultuurcoach voortzetten, kan dit tot 2029 aanvullend worden gefinancierd vanuit de Spuk AZWA en zal vanaf 2030 structureel € 36.000,- in de begroting worden opgenomen.

14. Sportparken samenvoegen:

Het samenvoegen van meerdere sportparken kan kosten besparen; er zijn minder faciliteiten nodig (gezamenlijk gebruik), minder onderhoud aan velden en opstallen en minder inzet van personeel.

Sportparticipatie staat mogelijk onder druk als sporters verder moeten reizen naar hun sportclub. Een eerste verkennende bijeenkomst met verenigingen heeft plaatsgevonden. Dit voorstel moet komende jaren verder uitgewerkt worden in samenspraak met alle betrokkenen.

Voortgang:

De gemeenteraad heeft besloten om geen onderzoek te laten uitvoeren naar de toekomst van de sportparken in Hooge Mierde, Lage Mierde en Hulsel. Dit betekent dat er van samenvoeging van sportparken geen sprake meer kan zijn. Deze bezuiniging wordt niet gerealiseerd.

15. Bezuinigingen op communicatie klimaatadaptatie:

In de Visie Water en Riolering is specifiek opgenomen dat we als gemeente ook een bijdrage willen vragen aan de klimaatadaptatie van onze inwoners. Hiertoe worden bewustwordingscampagnes en communicatiecampagnes gevoerd, waarmee inwoners en ondernemers in de gemeente worden opgeroepen om de particuliere omgeving anders in te richten (bijvoorbeeld vergroenen van schoolpleinen, tegelwippen, regentonacties). De kosten voor deze campagnes worden nu betaald door de gemeente. Echter komen deze in veel gevallen ook in aanmerking voor subsidie. Verkenning van de mogelijkheden voor subsidie kan eraan bijdragen dat we toch gerichte campagnes kunnen uitvoeren maar de kosten kunnen verlagen. Hiervoor is wel voorfinanciering nodig.

Voortgang:

Begin 2026 geven we uitvoering aan het klimaatbewustwordingsproject ‘Inwoners aan Zet’. We moeten nog plannen welke vervolgactie we hier later dit jaar aan geven. Rekening houdend met beschikbare subsidies op het gebied van klimaatadaptatie gaan we ervan uit dat het vastgestelde budget van € 15.000,- hiervoor toereikend is. Omdat klimaatadaptatie gedekt wordt door de rioleringsheffing is het resultaatseffect in het overzicht verlaagd naar € 0,-. Het betekent wel dat we het geld anders kunnen besteden zonder de rioleringsheffing te verhogen.

16. Niet meer financieren opening Kermis:

22% van inwonerspanel geeft aan dat de gemeente als eerste kan besparen op Recreatie en Toerisme. Een onderdeel van recreatie in de begroting zijn ook de kermissen. Daarom is de keuze gemaakt de feestelijke opening van kermissen te laten vervallen met ingang van 2029.

Voortgang:

Nog geen actie ondernomen, bezuiniging pas vanaf 2029 conform besluit.

17. Niet meer aanwijzen van gemeentelijke monumenten:

Niet meer toewijzen van gemeentelijke monumenten: de raad besloot eerder jaarlijks 0-5 gemeentelijke monumenten aan te wijzen. De kosten voor het aanwijzen van gemeentelijke monumenten bedragen jaarlijks zo’n € 5.500,- voor onderzoeks- en aanwijzingskosten.

Voortgang:

Besparing is verwerkt in de begroting.

18. Verlagen onkruidbeheersingsniveaus op verharding:

In alle dorpscentra het onkruidbeheersingsniveau op verhardingen terugbrengen van beeldkwaliteitsniveau A naar B en in alle woongebieden van B naar C. Conform gebiedsbegrenzingen zoals opgenomen in Beleids- en Beheerplan Openbaar Groen 2022-2031.Op bedrijventerreinen behoud van beeldkwaliteitsniveau C. Deze beleidswijziging zal afgestemd moeten worden met Kempenplus en gecommuniceerd moeten worden naar onze inwoners, om toename van meldingen over groenonderhoud te voorkomen.

Voortgang:

Maatregelen ten behoeve aangepaste werkwijze vanaf 2027 worden dit jaar verwerkt in nieuw groenonderhoudsbestek KempenPlus. Begroting is structureel aangepast.

19. Bladafval mulchen:

Stoppen met bladbeheersing binnen sierheesters, blokhagen en bosplantsoen. Het laten liggen van het bladafval van bomen en andere begroeiingen tussen voornoemde beheergroepen.

Voortgang:

Er wordt bekeken of dit geïmplementeerd kan worden bij de opstelling van het nieuwe Kempen brede (groen)onderhoudsbestek.

20. Combineren belastingaanslagen op 1 biljet:

Nu wordt afval- en rioolheffing tweemaal per jaar opgelegd, in juli en in januari. Daarnaast wordt eind februari de aanslag Onroerende Zaak Belasting opgelegd. Kortom, per jaar ontvangen onze inwoners drie belastingaanslagen. Dit kunnen we beperken tot één jaarlijkse, gecombineerde, belastingaanslag. Naast dat

dit praktische voordelen heeft voor onze burgers; transparanter en alle te betalen heffingen staan overzichtelijk op één factuur, heeft het financiële voordelen.
Deze voordelen bestaan uit print- en portokosten. Daarnaast kunnen de beschikbare werkuren efficiënter worden ingezet. Ook aan invorderingszijde kunnen besparingen gerealiseerd worden in de vorm van: minder te versturen herinneringsbrieven (combineren meerdere belastingen), minder invorderingskosten omdat openstaande bedragen eveneens gecombineerd kunnen worden. Daarnaast de inwoners te stimuleren tot afgifte automatische incasso omdat éénmaal per jaar slechts één gecombineerde aanslag zal worden opgelegd. De lasten kunnen zodoende gespreid worden over 10 termijnen, maart tot en met december. Dit leidt tot minder administratieve kosten zoals reeds gememoreerd.
Voor het doorvoeren van deze maatregel zal een werkgroep worden opgezet met daarin o.a. een afvaardiging van team belastingen, team financiële administratie en team communicatie.
Voortgang:
Projectplan is vastgesteld. Bij de verstuurde aanslagen in juli 2026 zijn inwoners geïnformeerd met een flyer. Op de gemeentelijke website is ook een uitleg geplaatst. In februari 2027 wordt de eerste gecombineerde aanslag verstuurd.

21. Verlagen post onvoorzien in begroting:

Met het verlagen van de post “onvoorzien” in de begroting van € 14.000,- (€ 1,- per inwoner) naar € 1,- wordt een jaarlijkse bezuiniging gerealiseerd van € 13.999,-. De financiële verordening zal hierop worden aangepast.
Voortgang:
Is gerealiseerd.

22. Aanvulling op spoor 1: diverse budgetten niet besteed afgelopen jaren:

In het kader bezuinigingen zijn alle budgetten nog een keer grondig doorgenomen. De budgetten die afgelopen jaren niet besteed zijn en waarvan de inschatting is dat deze ook niet meer benodigd zijn, worden nu niet meer begroot. Dit gaat om een bedrag van € 70.000,- dat per 2026 ten gunste komt van het structurele saldo.
Voortgang:
De begroting is structureel aangepast. Er zijn een aantal wijzigingen op budgetten die lager of hoger zijn uitgevallen dan verwacht. De uiteindelijke besparingen worden begroot op € 80.500,-.

23. Doorberekenen volledige kosten G/W/L aan huurders:

Bij verhuur van ruimtes aan derden wordt een vast bedrag aan servicekosten in rekening gebracht waaronder de kosten van gas-water-licht. Deze kosten worden vanaf 2026 voortaan doorbelast op basis van daadwerkelijk verbruik. Bij de huurders van ruimten in het gemeentehuis zullen eerst afspraken over een verdeelsleutel gemaakt moeten worden (er zijn namelijk geen tussenmeters). Daarvoor zal invoering naar verwachting pas in 2027 kunnen plaatsvinden.
Voortgang:
Voor het woonhuis op sportpark Den Hoek loopt dit, voor huurders in het gemeentehuis gaat dit niet door. De reden is dat in de eerste helft van 2026 gekeken wordt of de huidige huurders blijven of niet. En hoe de invulling van de overige lege ruimten binnen het gemeentehuis opgevuld gaan worden. Zie ook punt 24 hieronder.

24. Opbrengst verhuur Plint: Hiervoor komt een Raadsvoorstel in oktober 2025

Verhuur lege ruimten gemeentehuis aan MD met 50 werkplekken. Let op, bovenstaand bedrag zijn de inkomsten per jaar, echter staan hier ook investeringen en structurele extra kosten tegenover. In Spoor 1 is hiervoor al € 50.000,- meegenomen in de begroting van 2025 en verder. Afstemming met de GRSK over de plannen en tijdslijn is gaande. Er zal een substantiële investering nodig zijn om de ruimtes geschikt te maken voor verhuur. Ook structurele kosten voor facilitaire zaken zullen omhoog gaan, denk aan water, gas, licht, koffie, thee, kantoorartikelen, schoonmaak, bodeondersteuning.
Voortgang:
In de eerste bestuursrapportage 2026 is de verhoging van inkomsten van € 50.000,- die meegenomen was in Spoor 1 gecorrigeerd naar nul in het structurele begrotingssaldo. In september heeft het bestuur van GRSK gekozen voor een andere oplossing voor huisvesting van het team van MD. Zie voor verdere ontwikkelingen in het gebruik van het gemeentehuis paragraaf 1.1.9.

25. Stoppen met preventief spuiten eikenprocessie rups:

Jaarlijks wordt er op risicolocaties preventief gespoten ter beheersing van de eikenprocessierups. Deels is dit afhankelijk van de plaagdruk van het voorgaande jaar, maar volgens het beheerkader wordt op sommige

plekken altijd gespoten omdat dit hoog risico locaties zijn (bijv. belangrijk doorgaand fietspad). Voorstel is om te stoppen met preventief spuiten tegen de eikenprocessierups en bij grote overlast op hoog-risico locaties alleen correctief te bestrijden (wegzuigen).
Voortgang:
In 2025 is vanwege de lage plaagdruk ook niet preventief gespoten. Er is sinds 2025 ook geen contract meer voor de preventieve bestrijding. Hier hoeft daarom geen verdere actie op ondernomen te worden. Begroting is structureel aangepast.

26. Stoppen deelname aan netwerken door B&W vanaf 2029:
Bezuinigen op contributies en reiskosten door niet langer of met minder personen deel te nemen aan verschillende netwerkverenigingen/kringen, zoals de wethoudersvereniging, burgemeesterskring, genootschap van burgemeesters, secretarissenkring of deelname aan VNG-congres. Als rekenvoorbeeld: reis- en verblijfkosten en kosten voor deelname/begeleiding voor een tweedaagse heidag of congres bedragen ongeveer 1500 euro per persoon. De mogelijkheden om te netwerken en informeel af te stemmen met collega's uit andere gemeenten nemen hierdoor wel af. Het is realistisch en haalbaar om hierover in een nieuwe bestuursperiode (aantreden nieuw college en nieuwe burgemeester) nieuwe afspraken te maken.
Voortgang:
Nieuwe afspraken zullen worden gemaakt in 2027 (na benoeming nieuw college en nieuwe burgemeester).

27. Verhoging huur volkstuinen:
De gemeente verhuurt volkstuinen in alle vier de kernen. De huur daarvan bedraagt op dit moment € 29,53 voor een volkstuin van 150 m² en € 48,52 voor een volkstuin van 250 m² per jaar per volkstuin. Deze bedragen zijn laag omdat het gebruik van een volkstuin ook een maatschappelijke functie heeft. Het zorgt voor sociale verbinding van de gebruikers en gebruikers kunnen op een goedkope en laagdrempelige manier hun eigen groenten en fruit verbouwen op hobbymatige wijze.
De uitvoeringskosten voor de volkstuinen (wachtlijst bijhouden, facturering, vragen beantwoorden, onderhoud en handhaving) liggen veel hoger dan de opbrengsten. En met een verdubbeling van de huur, is deze nog steeds ver beneden de marktprijs en blijft de maatschappelijke functie van het aanbieden van de volkstuinen behouden. Enkel voor nieuwe contracten, afgesloten vanaf 1 jan 2026, zal de huur verdubbeling mogelijk zijn. Voor bestaande huurders kan dit niet op basis van hun huurovereenkomst.
Voortgang:
Ingevoerd. Alle nieuwe contracten zijn per 1 januari 2026 opgesteld, uitgaande van het dubbele huurtarief wat gold tot 2025.

28. Stoppen plaagdierenbestrijding bij particulieren:
De gemeente heeft momenteel een contract waardoor ongedierte op particuliere grond bestreden wordt op kosten van de gemeente (voornamelijk ratten, maar ook wespen e.d.). De gemeente is echter wettelijk niet verplicht om op particuliere grond ongedierte te bestrijden. Wel heeft de gemeente een wettelijke taak om ongedierte (in de openbare ruimte) te bestrijden indien er een gevaar is voor de volksgezondheid. Voorstel is daarom om te stoppen met ongediertebestrijding op particulier terrein (tenzij aantoonbaar is dat de volksgezondheid in gevaar is) en in de openbare ruimte ook alleen te bestrijden als de volksgezondheid in gevaar is (grootschalige overlast van ratten, Aziatische hoornaar e.d.). Er resteert een budget van € 5.000,- voor bestrijding die wel wettelijk verplicht is.
Voortgang:
Hier moet met name over gecommuniceerd worden zodat onze inwoners weten wat we wel en wat we niet doen. Ook moeten de collega's die de meldingen behandelen hiervan op de hoogte gesteld worden. Deze communicatie intern en extern heeft in december 2025/januari 2026 plaatsgevonden. Ook is de informatie op de website aangepast. De verwachte besparing is hoger, namelijk € 10.000,-.

29. Verhoging inkomsten via pacht:
Hiervoor moet de gemeente pachtontbinding aankaarten bij diverse vaste pachters met een lage pachtprijs, die in feite niet meer als reguliere pachter kunnen worden aangemerkt. De reden kan zijn dat ze niet voldoen aan een van de basisregels van de pachtwet nl, dat zij de grond nodig hebben voor een agrarische bedrijfsuitoefening. Het betreft naar verwachting ruim 20 ha grond. Dit kan wel aanloopkosten met zich meebrengen, zoals bijvoorbeeld juridische procedures waarbij de gemeente pachtontbinding eist.
Voortgang:
In februari 2026 is de nieuwe rentmeester gestart binnen onze organisatie. In samenwerking willen we met de andere Kempengemeenten willen we in 2026 een pachtbeleid opstellen. Dit bevindt zich in een verkennende fase en moet planmatig nog verder worden uitgewerkt. Gelet op benodigde voorbereidingen en het inwerktraject van rentmeester zal pachtbeleid zal naar verwachting nog niet in 2026 zijn opgesteld en sowieso

niet in 2026 zijn uitgevoerd. Deze mogelijke bezuiniging zal dus in 2026 nog niet zijn ingevoerd. Verdere verantwoording vindt plaats bij de 2e berap 2026.

30. Beëindigen contract met het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen:

De gemeente heeft een contract met het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen. Zij verstrekken informatie over plaagdierbeheersing, ondersteunen de gemeente bij het opstellen van beleid, verstrekken informatie aan inwoners over preventie en beheersing en kunnen aangetroffen ongedierte determineren. Vanaf 2026 worden deze activiteiten gestaakt.

Voortgang:

Volgens de voorwaarden had dit contract uiterlijk op 1 oktober 2025 opgezegd moeten zijn. Omdat pas op 4 november over de bezuinigingen gestemd is, zijn we te laat. Er is om coulance gevraagd, maar het contract loopt door tot 31 december 2026. In 2026 worden deze kosten dus toch nog betaald. De opzegging is verder wel geregeld, dus er hoeft geen actie meer ondernomen te worden. Begroting is structureel aangepast.

31. Projecten bezuinigen c.q. inkomsten tegenover investeringen vanuit subsidie begroten:

Voor 2026 hebben we verkeersmaatregelen voor de Willibrordlaan in Hulsel in de planning staan. Voor 2027 hebben we inrichten van de Wilhelminalaan in Reusel naar een 30 km-weg in de planning staan. Hiervoor kunnen we naar schatting € 100.000,- subsidie krijgen als Investeringsimpuls Verkeersveiligheid. De kapitaallasten dalen hiermee met ongeveer € 3.000,- per jaar.

Voortgang:

Nog geen vooruitgang te melden. Subsidie Wilhelminalaan schuift door naar 2028. Subsidie Willibrordlaan schuift vooralsnog door naar 2027. Bezuiniging van € 3.000,- gaat in per 2027.

32. Schrappen bepaalde verzekeringen:

Het schrappen van onderstaande verzekeringen

- Glasverzekering (voor o.a. gekleurd glazen pui in de hal van gemeentehuis)
- Kunstverzekering (voor alle schilderijen en kunstwerken in RDM)
- Transportgoederenverzekering (voor alle AED)

Mocht het in de toekomst nodig zijn dat er een uitkering wordt gedaan in het kader van bovenstaande onderwerpen dan zal dit plaatsvinden vanuit de algemene reserve.

Voortgang:

Verzekeringen zijn stopgezet per 01-01-2026, besparing is € 1.350,- lager dan verwacht.

33. Verminderen opleidingen en trainingen (m.u.v. veiligheid met ingang van 2029):

Gemeenten hebben een wettelijke plicht om hun werknemers de kans te geven zich te ontwikkelen. Zowel nieuwe medewerkers als bestaande medewerkers hebben scholing nodig om zich te blijven ontwikkelen en hun kennis en vaardigheden te versterken. De kosten die gemeenten aan opleidingen uitgeven, worden meestal bepaald als een percentage van de totale loonsom. Voor gemeenten met een omvang van minder dan 20.000 inwoners bedroeg dit percentage over 2024 gemiddeld 1,7% van de totale loonsom (bron: Personeelsmonitor Gemeenten 2024 AenO fonds). Dit percentage is vanaf 2020 gestegen vanaf 1,4%. Als bezuinigingsvoorstel wordt voorgesteld voortaan als opleidingsbudget een geïndexeerd percentage van de totale loonsom te hanteren.

Voortgang:

Vanaf 2027 is het budget verlaagd naar 1,8% van de totale loonsom, dit betekent een besparing van ongeveer € 15.000,-.

34. A: Extra posten verlagen budget omgevingsplannen:

Omgevingswet: We zitten in een overgangsperiode tussen de oude bestemmingsplannen op basis van de Wet ruimtelijke ordening en de nieuwe omgevingsplannen op basis van de Omgevingswet. Dit jaar gaan we een eerste veegplan in procedure brengen en waarschijnlijk vanaf 2026 ook (particuliere) wijzigingen van het omgevingsplan. Dan kunnen we een betere inschatting van de benodigde kosten maken. Verder gebruiken we dit budget voor het opstellen van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit Stedelijk Gebied, maar hiervoor ligt een voorstel om deze niet in 2025 op te pakken, maar nog even uit te stellen of niet uit te voeren. Ook betalen we uit dit budget (incidentele) advieskosten voor omgevingsvergunningen. In het verleden was voor de oude bestemmingsplannen ca € 70.000,- op jaarbasis beschikbaar. Vaak was dit bedrag toereikend, het lijkt -in ieder geval voor nu- logisch om het budget weer terug naar dit bedrag te brengen. Met ingang van 2026 bespaart dit een bedrag van € 40.000,-.

Voortgang:

Begroting is structureel aangepast.

B: Verhoging opbrengst hout:
In het kader van reëel begroten kan de opbrengst hout met € 50.000,- verhoogd worden.
Voortgang:
In 2026 is de extra houtopbrengst al meegenomen in Nieuw Beleid Werkplan Bos en Natuur. Daarom moet deze maatregel voor het eerste jaar vervallen. In de verdere jaren is dit structureel opgenomen.

35. Verhogen Leges Hoofdstuk 2 Omgevingswet
In 2025 is er een onderzoek naar de kostendekkendheid leges uitgevoerd. Daaruit is naar voren gekomen dat de leges niet voor 100% dekkend zijn. Dit biedt de mogelijkheid om de tarieven te verhogen. Nadere analyse is nodig om vast te stellen welke tarieven wanneer met welk bedrag verhoogd kunnen worden.
Voortgang:
De leges zijn conform spoor 2 verhoogd per 1-1-2026. Nu is nogmaals naar de kostendekkendheid gekeken hoeveel de leges verhoogd mogen worden.

36. Kempenplus nieuwe verdeelsleutel:
Na een extern onderzoek komt vanuit de Kempengemeenten een verzoek aan Kempenplus om de kosten voor het uitvoeren van de taken onder de Participatiewet en WSW op een objectievere manier te verdelen over de Kempengemeenten. Dit levert voor onze gemeente een besparing op.
Voortgang:
Op 16 april 2026 is het bijdragebesluit met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2026 vastgesteld door het AB.
Voor Reusel-De Mierden pakt de nieuwe verdeelsleutel gunstig uit. Boven op de eerder genoemde bedragen komt nog een extra voordeel van ongeveer € 60.000,- per jaar.

37. Geen structurele invulling coördinator Kempenbranie:
In april 2025 is een coördinator aangenomen voor de Kempen om met organisaties en professionals de gezamenlijke doelen van Kempenbranie en Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) te bereiken.
Onze gemeente kan besluiten dit contract niet te verlengen.
Voortgang:
De coördinator Kempenbranie is op de hoogte dat hierop bezuinigd wordt vanaf 2029. Haar contract wordt daarom niet omgezet naar onbepaalde tijd, maar verlengd tot 2029. Wanneer de subsidiemogelijkheden voor deze maatregel niet verlengd worden vanaf 2029 kan deze bezuiniging heroverwogen worden. Tot en met 2029 kunnen de kosten worden gedekt vanuit de AZWA middelen.

38. Schrappen uitvoeringsbudget Kempenbranie:
Kempenbranie is een langlopend preventief programma (gestart in 2018) om uiteindelijk effecten te gaan zien in het middelen gebruik bij jongeren. Het gebruik van alcohol op jonge leeftijd is schrikbarend hoog in De Kempen. Ook vapen is toegenomen en er zijn zorgen over het mentale welzijn van jongeren. Kempenbranie zet in op de omgeving van jongeren. Hiervoor is veel nodig op het gebied van netwerk onderhouden, boodschap uitdragen, interventies inzetten en ondersteunen.
Tot en met 2026 kunnen de bijdragen nog betaald worden met subsidiemiddelen uit SPUK/GALA.
Onze gemeente kan deze samenwerking beëindigen. De bestaande landelijke en regionale campagnes voorzien ook in voorlichting en preventie op het gebied van alcohol en drugs. De GGD biedt bijvoorbeeld lesprogramma's aan voor leerlingen in de onderbouw van het voortgezet onderwijs en hun ouders over alcohol- en drugsgebruik.
Voortgang:
Partners zijn geïnformeerd over het besluit van uw raad om dit budget te schrappen. De komende jaren wordt bezien hoe we projecten kunnen gaan afbouwen. Wanneer de subsidiemogelijkheden voor deze maatregel verlengd worden voor 2029 en 2030 kan deze bezuiniging heroverwogen worden.

39. Stoppen met programma Skip die Trip:
Dit samenwerkingsverband regelt de volgende activiteiten op het gebied van voorlichting en preventie op het gebied van drugs: ontwikkelen van een monitor, faciliteren van kennisplatforms (website, nieuwsbrief en LinkedIn), maken van video's, ontwikkelen van een leidraad, sociale media campagne, oudervoorlichting, en het organiseren van netwerkbijeenkomsten. De bestaande landelijke en regionale campagnes voorzien ook in voorlichting en preventie op het gebied van alcohol en drugs.
Voortgang:
Nog geen actie ondernomen, bezuiniging vanaf 2029.
Wanneer de subsidiemogelijkheden voor deze maatregel verlengd worden voor 2029 en 2030 kan deze bezuiniging heroverwogen worden.

40. Inzet van vrij beschikbare algemene reserve

Gemeenten kunnen het surplus in de algemene reserve (de reserve waar geen bestemming aan is gegeven) aanwenden voor het dekken van structurele exploitatielasten. Hieraan zitten wel voorwaarden verbonden, jaarlijks mag maar 10% van het vrij beschikbare deel van de AR ingezet worden en alleen als de solvabiliteit van de gemeente daarna nog op minimaal 20% blijft.

Voortgang:

Inzet van vrij beschikbare algemene reserve is niet nodig wanneer in de meerjarenbegroting het saldo positief is. De vrije algemene reserve en solvabiliteit zijn daarvoor nu nog hoog genoeg. De solvabiliteit neemt wel af de komende jaren vanwege de investeringen.

1.10. Participatie

1.10.1. Algemeen

Participatie is een belangrijke kernwaarde binnen de gemeente Reusel-De Mierden. We streven ernaar dat meer inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties meedenken, meepraten en meedoen aan de ontwikkeling en uitvoering van plannen en beleid. Dit draagt bij aan meer draagvlak en meer kwaliteit omdat alle belangen en ideeën worden gehoord. Participatie is een nadrukkelijk onderdeel van onze visie Samen Doen!. Vanuit deze visie wordt een participatieverordening opgesteld die in het vierde kwartaal 2026 aan de gemeenteraad ter besluitvorming wordt voorgelegd. In deze verordening staat beschreven hoe we als gemeente willen omgaan met participatie. Omdat we zijn uitgegaan van de principes van Samen Doen! betekent dit dat we ook bij participatie zoveel mogelijk maatwerk willen leveren, zodat de participatie goed aansluit bij het project waarin we gaan participeren.
In deze paragraaf wordt aangegeven op welke projecten we voornemens zijn om te gaan participeren in 2027 en op welke wijze we dit willen gaan doen.

1.10.2. Omgevingswet

Voor alle procedures binnen de Omgevingswet worden omgevingsdialogen gevoerd. Deze moeten worden vastgelegd en zijn onderdeel van de beoordeling van het initiatief door onze gemeente.

1.10.3. Participatie binnen projecten

a. Clemensschool

Dit project wordt in samenwerking met Onderwijsstichting KempenKind opgepakt. We zitten gezamenlijk in de stuurgroep van dit project. Bij elke mijlpaal in het project wordt gecommuniceerd en/of geparticipeerd. Participatie waarbij input geleverd kan worden, vindt voornamelijk voorafgaand aan de uitvoering plaats door belanghebbenden, zoals de schooldirectie, de dorpsraad Hulsel en Nummereen Kinderopvang. In 2027 zal vooral gecommuniceerd worden over de voortgang van het project, bijvoorbeeld aan het eind van 2027 als het ontwerp door de stuurgroep is goedgekeurd. Als partners om naar te communiceren zien we de schooldirectie, de dorpsraad Hulsel, de eigenaar en uitbater van ’t Drieske, omwonenden.

b. Wilhelminalaan

Zoals altijd bij een reconstructieproject binnen de gemeente Reusel-De Mierden is ook dit project gestart met een algemene informatiebijeenkomst/bewonersavond in 2026. Vanuit deze bewonersbijeenkomst wordt een klankbordgroep geformeerd vanuit de omwonenden die meedenken over het ontwerp. In 2027 zijn er twee mijlpalen, namelijk het vaststellen van het voorlopig ontwerp medio 2027 en het vaststellen van het definitieve ontwerp eind 2027 waarbij de diverse betrokkenen geïnformeerd worden over het project. Als directe betrokkenen zien we in dit project: de gemeenteraad, het college, Direct aanwonenden, Klankbordgroep, overige inwoners, Marktcommissie, Standplaatshouders, Winkeliers, ondernemers en horeca aan de Wilhelminalaan en de Markt.

c. Reconstructie centrum Hooge Mierde

De reconstructie van het centrum van Hooge Mierde zal in 2027 worden voorbereid. Dit betekent dat de participatie waarbij betrokkenen input kunnen leveren ook in 2027 zal plaatsvinden.

d. Braaksche Akkers

De Braaksche Akkers is een woningbouwontwikkeling in de kern Reusel. Participatie binnen dit project vindt op diverse manieren en momenten plaats. Ook hier vind communicatie en participatie voornamelijk plaats rondom mijlpalen. In 2026 wordt vooral ingestoken op de grondverwerving en hiervoor vinden met alle direct betrokkenen persoonlijke gesprekken plaats. In 2027 gaan we toewerken naar een ontwerp waarop door verschillende partijen participatie kan plaatsvinden. Als betrokkenen bij dit project zien we de omwonenden, grondeigenaren, gemeenteraad, college van B&W, provincie, waterschap e.d.

e. De Hasselt III

De Hasselt III is een woningbouwontwikkeling in de kern Lage Mierde. Binnen dit project vinden op diverse manier en momenten participatie plaats, voornamelijk rondom mijlpalen zoals een ontwerp. In 2027 gaan we toewerken naar het ontwerp waarin door verschillende partijen participatie kan plaatsvinden. Als betrokkenen bij dit project zien we de omwonenden, dorpsraad Lage Mierde, gemeenteraad, college van B&W, provincie, waterschap e.d.

f. Open dag

|n 2027 heeft het college in haar collegeprogramma de wens uitgesproken om een open dag in het gemeentehuis te organiseren. Dit om inwoners en potentiële medewerkers inzicht te geven in wat we doen als organisatie en hoe we zijn georganiseerd. Participatie vindt hier plaats door tijdens deze open dag met bezoekers actief in gesprek te gaan en te laten zien welke gemeentelijke taken we uitvoeren.

g. Gecombineerde aanslagen

Vanuit spoor 2 van het bezuinigingstraject hebben we als doel om uiterlijk februari 2027 één gecombineerde jaarlijkse aanslag te realiseren voor OZB, afvalstoffen- en rioolheffing voor alle belastingplichtigen binnen onze gemeente. Participatie en communicatie vindt binnen dit project vooral plaats op het gebied van informatievoorziening aan alle belastingplichtigen binnen onze gemeenten, via een flyer in juni 2026 en januari 2027 en een uitgebreide bijsluiter bij de aanslag in februari 2027. Daarnaast zal er hierover gecommuniceerd worden op de website en in de PC55.

1.10.4. Uitdaagrecht

In de nieuwe participatieverordening wordt ook vastgelegd onder welke voorwaarden inwoners en maatschappelijke partijen gebruik kunnen maken van het uitdaagrecht. Het uitdaagrecht betekent dat inwoners of maatschappelijke partijen de gemeente kunnen voorstellen om de uitvoering van een taak van de gemeente over te nemen, omdat zij denken dat dit anders, beter, slimmer, goedkoper of met meer maatschappelijke waarde kan. Dit zijn vaak taken uit de wijk of de straat met als doel dat de wijk of straat er beter van wordt. Het uitdaagrecht kan voordelen opleveren voor de gemeente doordat het inwoners verenigt en laat samenwerken en laat nadenken over publieke oplossingen.
Bij het toepassen van het uitdaagrecht onderzoeken we gezamenlijk de haalbaarheid van het initiatief. Zo wordt onder meer gekeken naar het draagvlak van het initiatief, de financiële middelen en ambtelijke capaciteit die eventueel hiervoor nodig is. Op deze manier weten de initiatiefnemers waar ze aan toe zijn.

GEMEENTE
Reusel-De Mierden

2. Programma’s

Programma 0. Bestuur en ondersteuning

Portefeuillehouder	Thema's
Burgemeester Van de Ven	Bestuur en organisatie, Dienstverlening, Regionale Samenwerking, Inwonersparticipatie, Communicatie, Digitalisering
Wethouder Rombouts	Financiën

Doelen overgenomen uit het coalitieakkoord en Collegeprogramma 2026-2030

Bestuur en organisatie

1. De gemeente is betrouwbaar, transparant en toegankelijk. Bestuur en organisatie staan midden in de samenleving en werken dienstbaar voor onze inwoners.
2. Om onze ambities waar te maken is een robuuste, toekomstbestendige gemeentelijke organisatie noodzakelijk. Hiervoor investeren wij in:

- voldoende capaciteit en vakmanschap;
- duidelijke rollen en verantwoordelijkheden;
- een veilige werkomgeving waarin intimidatie en agressie niet worden geaccepteerd.

Als gemeentebestuur staan wij zichtbaar achter onze medewerkers.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Een betrouwbare, transparante en toegankelijke gemeente zijn die dicht bij haar inwoners staat.**
   We organiseren in 2027 een open dag in het gemeentehuis om inwoners en potentiële medewerkers inzicht te geven in wat we doen en hoe we als organisatie zijn georganiseerd. We gaan vergaderingen van de raad en commissies, indien mogelijk, meer op locatie organiseren. Dit gaan we monitoren door o.a. het aantal bezoekers van de open dag te registreren.
2. **Een robuuste, toekomstbestendige en veilige gemeentelijke organisatie die haar ambities kan waarmaken.**
   Dit willen we bereiken door komende jaren te investeren in de ontwikkeling van onze medewerkers als individu en binnen het team (opleidingsplan, competentiemanagement) en om kennis en kunde binnen de organisatie te hebben en houden (binden en boeien van medewerkers). Daarnaast sturen we om te zorgen dat de capaciteit in gezonde overeenstemming is met onze ambities. Dit doen we door het steeds beter plannen en programmeren van de werkzaamheden in teamplannen en projectplannen. We zorgen voor een veilige werkomgeving voor onze medewerkers (maatregelen, training) en maken onze omgangsregels ook kenbaar aan het publiek. Ook gaan we het gemeentehuis een eigentijdse uitstraling geven.

Dienstverlening

1. We voldoen aan onze servicenormen: 'We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen'. Inwoners mogen rekenen op betrouwbare dienstverlening en communicatie met een duidelijk verwachtings-patroon.
2. We reageren altijd en adequaat op vragen en verzoeken van inwoners en ondernemers en verschaffen daarbij duidelijkheid over de voortgang van het proces.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Betrouwbare dienstverlening leveren volgens duidelijke servicenormen:**
   Naast digitale mogelijkheden, blijft persoonlijk contact altijd mogelijk. We houden in 2027 een dienstverleningsonderzoek onder inwoners om een nulmeting te hebben op het gebied van inwonerstevredenheid. Daarna gaan we om de drie jaar een inwonerstevredenheidsonderzoek uitvoeren om dit te blijven monitoren.
   We zorgen in 2029 dat vragen en verzoeken van inwoners en ondernemers tijdig en adequaat worden opgepakt en doen onderzoek naar een 'MijnGemeente'-omgeving waarin een inwoner of ondernemer de status van zijn aanvraag kan volgen.
   Dit zullen we monitoren aan de hand van de uitkomsten uit het dienstverleningsonderzoek.

Regionale samenwerking

1. We werken samen wanneer dit aantoonbaar bijdraagt aan kwaliteit, leefbaarheid of uitvoeringskracht: samenwerking is een middel, geen doel op zich.
2. Gemeenschappelijke regelingen worden kritisch gevolgd en periodiek geëvalueerd, waarbij de gemeenteraad tijdig wordt geïnformeerd over keuzes en financiële gevolgen.
3. We zetten actief in op het binnenhalen van regionale middelen (MRE gelden) en bovenregionale middelen (provincie, rijk en EU) om projecten te realiseren.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Gericht samenwerken met partners als dit meerwaarde heeft voor onze gemeente:**
   Dit willen we bereiken door komende jaren de samenwerking binnen de Kempengemeenten door te ontwikkelingen door o.a. opvolging te geven aan het onderzoek ‘Samenwerken in een nieuwe context’. Ook geven we komende periode een vervolg aan de Kempische ontwikkelstrategie. Daarnaast willen we investeren in het beter positioneren van onze gemeente binnen het K80-netwerk en binnen Brainport, MRE en Kempengemeenten op de thema’s mobiliteit, economie, energietransitie, ruimte en wonen en vitaal platteland. Ten slotte willen we de samenwerking met provincie, rijk en grensoverschrijdend met België beter gaan benutten.
2. **Waarborgen van transparant en kritisch toezicht op samenwerkingsverbanden.**
   Door een sterkere inhoudelijke verantwoording door verbonden partijen te eisen en de raad over de voortgang hiervan te informeren.
3. **Actief extra financiële middelen verwerven om gemeentelijke projecten te realiseren.**
   Komende periode continueren we de samenwerking met een subsidie adviesbureau en leggen daarbij extra focus op het verwerven van beschikbare middelen binnen de MRE, provincie, rijk en EU.

Inwonersparticipatie

1. De organisatievisie “Samen Doen!” blijft richtinggevend.
2. Participatie wordt structureler en gelijkwaardiger zodat inwoners op eenvoudige wijze kunnen meedenken en meepraten. Daarbij kijken we naar welke vorm en middelen passend zijn bij het onderwerp en de doelgroep.
   We zenden niet alleen informatie, maar investeren in het voeren van een actieve dialoog met onze inwoners. Daarbij geven we terugkoppeling over wat er met hun inbreng is gedaan.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **De organisatievisie “Samen Doen!” blijft de basis voor het handelen van de organisatie**.
   Komende periode geven we uitvoering aan de kernwaarden van ‘Samen Doen!’ en hebben en houden hiervoor aandacht in het dagelijkse werk.
2. **Een actieve dialoog met inwoners voeren en passende vormen van participatie realiseren.**
   In 2026 stellen we een participatieverordening op waarin we onze werkwijze vastleggen. In 2027 richten we een participatieplatform zodanig in dat we onze inwoners en ondernemers beter kunnen informeren over onze projecten. Ook stellen we een participatieaanjager voor de periode 2027-2028 aan die onze medewerkers ondersteunt met het inrichten van goede participatietrajecten en het gebruik van het participatieplatform en participatie verder inbedt binnen de organisatie. Dit zullen we gaan monitoren aan de hand van het aantal participatietrajecten.

Communicatie

1. Heldere communicatie zorgt ervoor dat inwoners weten wat de gemeente doet, waarom en wat dit voor hen betekent. We informeren onze inwoners actief en communiceren in begrijpelijke taal en met toegankelijke communicatiemiddelen, die aansluiten bij de behoeften van onze inwoners.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Realiseren van begrijpelijke en toegankelijke communicatie met onze inwoners:**
   Dit willen we bereiken door ons komende jaren in te zetten op meer visuele, lokale communicatie in de vorm van bijvoorbeeld animatie, explainers (uitlegvideo’s), foto en film en gerichte communicatie aan doelgroepen. Bij het vernieuwen van de website in 2028 wordt kunstmatige intelligentie (AI) onderdeel van de website, met voor bezoekers een intelligente zoekfunctie en voor beheer het meer automatisch genereren van content. Dit gaan we monitoren door media-analyse (aantal bezoekers website, volgers social media).

Digitalisering

1. We investeren in:
   - informatieveiligheid en cyberweerbaarheid;
   - een informatiehuishouding die op orde is;
   - een verantwoorde inzet van digitale middelen, gebruik van data en kunstmatige intelligentie (AI).

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Een veilige, betrouwbare en toekomstbestendige informatievoorziening en verantwoord benutten van nieuwe digitale mogelijkheden binnen de gemeentelijke organisatie:**
   We benutten bij voorkeur samen met andere gemeenten de kansen om nieuwe digitale middelen toe te passen die de dienstverlening ten goede komen. Vanaf 2027 zal er extra formatie nodig zijn om het toenemende aantal Woo-verzoeken (Wet open overheid, een wettelijke verplichting) te kunnen behandelen en om bij ontwikkelingen op het gebied van digitale dienstverlening (zoals AI, MS365) te kunnen aansluiten en dit binnen de organisatie verder te implementeren. In 2027 gaan we aan de slag met de verplichte training AI geletterdheid in de organisatie in het kader van de Europese AI-verordening. Vanaf 2028 richten we ons op de verplichte training van het college in het kader van de Cyberbeveiligingswet; en doen we onderzoek naar een geschikt platform om de verplichte categorieën Woo actief openbaar te maken en onderzoeken we de mogelijkheden om vanuit het zaaksysteem de 'MijnGemeente' omgeving te faciliteren (zie punt: Dienstverlening). Tenslotte zullen nieuwe wettelijke verplichtingen (Cyberbeveiligingswet en Archiefwet 2026) vragen om het aantoonbaar voldoen aan gestelde normen en het beheersen van risico's. Hiervoor richten we in 2029 een organisatie breed risicoregister in om systematisch de aanpak van informatiebeveiliging te borgen.
   Dit gaan we monitoren door de deelname aan de verplichte AI en cyberbeveiligingstrainingen en het aantal gepubliceerde Woo-verzoeken.

Financiën

1. We blijven werken aan een financieel gezonde gemeente. De gemeenteraad wordt tijdig geïnformeerd over wijzigingen in de financiële situatie, zodat we waar nodig kunnen bijsturen.
   We zijn terughoudend met nieuw beleid, gezien de gemeentelijke financiële situatie.
2. We hanteren als uitgangspunt dat gemeentelijke lasten uitsluitend worden aangepast conform de inflatie (indexering). Structurele lastenverhogingen boven indexering zijn alleen aan de orde indien:
   - deze aantoonbaar noodzakelijk zijn voor het in stand houden van het voorzieningenniveau;
   - eerst aantoonbaar is gestuurd op kostenbeheersing en efficiency;
   - alternatieve dekkingsbronnen, waaronder reserves, zijn afgewogen.
3. We voeren geen plannen uit zonder dekking en gaan daarbij uit van realistische ramingen.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Komende jaren richten we ons weer op het financieel gezond houden van de gemeente en informeren we de raad hierover tussentijds via de producten uit de P&C cyclus**. Dit willen we bereiken door nieuw beleid zo goed mogelijk af te wegen zodat we een structureel sluitende begroting behouden.
2. **Alleen gemeentelijke lasten verhogen indien aantoonbaar noodzakelijk en verantwoord.**
   Legesinkomsten zijn kostendekkend en belastingen sluiten zoveel mogelijk aan bij de landelijke gemiddelden. Daarnaast bij nieuwe plannen kijken we naar algemene dekkingsmiddelen (bv. oud voor nieuw), mogelijkheden voor extra financiering (subsidies) en reserves.
   Dit monitoren we aan de hand van financiële kengetallen.

Overige thema's / Inspanningen 2027

Toelichting 0.1 Bestuur

In december 2026 zal de installatie van de nieuwe burgemeester plaatsvinden. De verwachting is dat er in 2027 diverse activiteiten plaatsvinden met betrekking tot kennismaking burgemeester met de kernen, inwoners, verenigingen, bedrijven, collega-burgemeesters, buur- en grensgemeenten.

Toelichting 0.2 Burgerzaken

In maart 2027 worden de Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen georganiseerd. Daarnaast onderzoeken we de haalbaarheid om over te stappen naar centrale stemopneming (tellen op partijniveau op de verkiezingsavond en op kandidaatsniveau op de dag erna).
De aanhoudende landelijke paspoortenpiek in 2027 verhoogt de druk op het team Burgerzaken. Alleen digitale communicatie en sturing op afspraken volstaan niet langer om deze piek op te vangen. Zonder aanvullende

maatregelen is de verwachting dat de service-en wachttijden voor inwoners aan de balie zullen toenemen. In 2027 wordt daarom tijdelijk ingehuurd om deze piek te kunnen opvangen.

Toelichting 0.8 Overige baten en lasten

De kostendekkendheid van de leges bedraagt 75% als de tarieven enkel geïndexeerd worden met de inflatie. We zullen in de legesverordening die in december naar de raad gaat streven naar een kostendekkendheid van 90%. Omdat deze toename nog niet zeker is zijn deze inkomsten als stelpost meegenomen.

Beleidskaders

Treasurystatuut 2015
Financiële verordening gemeente Reusel-De Mierden 2025
Verordening onroerende-zaak belastingen 2025
Verordening kwijtschelding belastingen Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Reusel-De Mierden 2023
Legesverordeningen 2025 en bijbehorende tarieventabel

Mutaties meerjarenraming 2027-2030 ten opzichte van programmabegroting 2026

NB: Wensen/ambities

NB(01) Open dag gemeentehuis (Incidenteel nadeel € 10.000,- in 2027)
We organiseren in 2027 een open dag in het gemeentehuis om inwoners en potentiële medewerkers inzicht te geven in wat we doen en hoe we als organisatie zijn georganiseerd. Dit gaan we o.a. monitoren door het aantal bezoekers van de open dag te registreren.

NB(02) Dienstverleningsonderzoek (Incidenteel nadeel € 7.500,- in 2027 en in 2030)
We houden in 2027 een dienstverleningsonderzoek onder inwoners om een nulmeting te hebben op het gebied van inwonerstevredenheid. Daarna gaan we om de drie jaar een inwonerstevredenheidsonderzoek uitvoeren om dit te blijven monitoren. Dit zal voor het eerst plaatsvinden in 2030.

NB(03) participatieplatform (Investeringskrediet van € 50.000,- in 2027) (Licentiekosten € 1.750,- in 2027) (Structurele rente + afschrijvingslasten + licentiekosten vanaf 2028 € 7.000,-)
In 2027 schaffen we een participatieplatform aan en richten deze in zodat we onze inwoners en ondernemers beter kunnen informeren over onze projecten.

NB(04) Participatieaanjager (Incidenteel nadeel € 75.000,- in 2027 en in 2028)
We stellen een participatieaanjager aan voor de periode 2027-2028 die onze medewerkers ondersteunt met het inrichten van goede participatietrajecten, het gebruik van het participatieplatform en participatie verder inbedt binnen de organisatie.

NB(05) Vernieuwen website (Investeringskrediet van € 50.000,- in 2028) (Licentiekosten € 1.750,- vanaf 2028) (Structurele rente + afschrijvingslasten € 7.000,- vanaf 2029)
Bij het vernieuwen van de website in 2028 wordt kunstmatige intelligentie (AI) onderdeel van de website, met voor bezoekers een intelligente zoekfunctie en voor beheer het meer automatisch genereren van content

NB(06) training college cyberbeveiligingswet (Incidenteel nadeel € 5.000,- in 2028)
In 2028 richten we ons op de verplichte training van het college in het kader van bestuurders-verantwoordelijkheid inzake de Cyberbeveiligingswet.

NB(07) training AI geletterdheid (Incidenteel nadeel € 10.000,- in 2027)
In 2027 gaan we aan de slag met de verplichte training AI geletterdheid in de organisatie in het kader van de Europese AI-verordening.

NB(08) platform WOO (Investeringskrediet van € 30.000,- in 2028) (Licentiekosten € 250,- vanaf 2028) (Structurele rente + afschrijvingslasten € 4.200 vanaf 2029)
We doen onderzoek naar een geschikt platform om de verplichte categorieën Woo actief openbaar te maken.

NB(09) digitale dienstverlening (Structureel nadeel € 75.000,- vanaf 2027)
Vanaf 2027 zal er extra formatie nodig zijn om het toenemende aantal Woo-verzoeken (Wet open overheid, een wettelijke verplichting) te kunnen behandelen en om bij ontwikkelingen op het gebied van digitale dienstverlening (zoals AI, MS365) te kunnen aansluiten en dit binnen de organisatie verder te implementeren.

NB(10) Installatie nieuwe burgemeester (Incidenteel nadeel € 7.500,- in 2027)
In november 2026 zal de installatie van de nieuwe burgemeester plaatsvinden. De verwachting is dat er in 2027 diverse activiteiten plaatsvinden met betrekking tot kennismaking burgemeester met de kernen, inwoners, verenigingen, bedrijven, collega-burgemeesters, buur- en grensgemeenten.

NB(11) Diverse aanpassingen gemeentehuis en vervanging audio raadzaal (Investeringskrediet € 25.000,- in 2027) (structurele kapitaallasten vanaf 2028 € 3.500,-)
Voor de audio is in 2026 een apart krediet beschikbaar gesteld voor € 75.000,-.Verhoging van krediet Geluidsinstallatie raadszaal met €25.000 i.v.m. noodzakelijke vervanging audio raadzaal en extra eisen i.v.m. veiligheid raadzaal.

NB(11) Ontwerpvisie voor huisvestingsplan gemeentehuis (Incidenteel nadeel € 25.000 in 2027)
Los van ideeën met betrekking tot renovatie zullen noodzakelijke vervangingsinvesteringen in o.a. versleten meubilair gedaan moeten worden, waarvoor deze voorbereiding noodzakelijk is. Zie paragraaf bezuinigingen 1.1.9 gebruik gemeentehuis.

NB(11) Herinrichting gemeentehuis (Investeringskrediet € 150.000,- in 2027) (Structurele kapitaallasten vanaf 2028 € 12.250,-)
In verband met veiligheid van de wethouders zijn aanpassingen in de opstelling en het meubilair van de raadzaal noodzakelijk.

NB(11) Upgrade en onderhoud carillon (Incidenteel nadeel € 10.000,- in 2027)
Het carillon op het dak van het gemeentehuis is 26 jaar oud. De computer voor aansturing van het carillon is technisch end of life, onderdelen worden niet meer geleverd en er wordt niet meer ondersteund bij defecten. In 2027 willen we deze computer vervangen, zodat we weer bij de tijd zijn en ondersteuning van de leverancier kunnen verwachten.

NB(11) Dienstfietsen (Incidenteel nadeel € 10.000,- in 2027) (Structureel nadeel vanaf 2027 € 1.000,-)
We willen elektrische dienstfietsen aanschaffen om het gebruik dienstfietsen te stimuleren. Ook willen we structureel onderhoud voor vier bestaande reguliere dienstfietsen opnemen, hiervoor is momenteel nog geen bedrag opgenomen in de begroting.

NB(11) Diversen facilitair (Incidenteel nadeel € 28.000,- in 2027)
Het facilitair operationeel budget is gericht op het uitvoeren van lopende processen en biedt geen ruimte voor vervanging of investering. Op diverse vlakken is een vervanging noodzakelijk of gewenst, o.a. de vaatwasser van de spoelkeuken (15jr oud), professionalisering en standaardisering van afvalmanagement en maatregelen voor ARBO/veilige werkplek.

NB(12) Vervanging machines en voertuigen (investeringskredieten totaal € 175.000,- in 2027) (Structurele kapitaallasten vanaf 2028 € 20.125,-)
Diverse machines en voertuigen zijn aan vervanging toe. Het betreft kredieten voor de vervanging van een 18 jaar oude tractor (€ 110.000,-), inruil van een 19 jaar oude werkbus tegen een auto (€ 35.000,-) voor de toezichthouder openbare ruimte en het vervangen van een wegenschaaf (€ 30.000,-).

Wat mag het kosten?

Bestuur en ondersteuning		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027			Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
0.1	Bestuur	-1.629	-1.459	-1.525	0	-1.525	-1.508	-1.564	-1.623
0.2	Burgerzaken	-75	-129	-428	331	-97	-106	-124	-132
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	13	15	-79	22	-57	-59	-60	-63
0.4	Overhead	-6.772	-7.228	-7.614	95	-7.520	-7.645	-7.656	-7.882
0.5	Treasury	11	45	262	-248	14	-20	-52	-101
0.6	OZB	3.385	3.470	-332	4.696	4.363	5.153	5.530	5.640
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen	30.815	30.420	-4	31.299	31.295	30.779	31.157	32.444
0.8	Overige baten en lasten	1	22	-1.104	275	-829	285	1.038	576
0.9	Vennootschapsbelasting	0	-1	-1	0	-1	-1	-1	-1
0.10	Mutaties reserves	392	264	-50	560	510	561	801	788
	Saldo programma 0	**26.139**	**25.417**	**-10.875**	**37.029**	**26.154**	**27.439**	**29.069**	**29.645**

Verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven
Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten
Brabant Water N.V
BNG Bank N.V

Beleidsindicatoren

progr.0 Beleidsindicatoren	eenheid	verplicht / niet verplicht	2024	2025	Bron
Aantal Inwoners	aantal per 1 januari	V	13577	13653	CBS
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	V	5,8	7,1	Gemeente
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	V	6,7	7,0	Gemeente
Apparaatkosten	Organisatiekosten per inwoner	V	€ 517	€ 517	Gemeente
Externe inhuur	Als percentage van de totale loonsom + kosten inhuur externen	V	21,8%	9,8%	Gemeente
Overhead	Als percentage van de totale lasten exclusief mutatie reserves	V	10,5%	10,7%	Gemeente
Aantal bezoekers open dag	per bezoeker	NV	nvt	nvt	1500-2000 bezoekers (open dag 2019)
Uitkomsten dienstverleningsonderzoek		NV	nvt	nvt	rapportcijfer 6,7 (onderzoek 2019)
Aantal participatietrajecten GOB	Aantal trajecten	NV			Gemeente
Aantal participatietrajecten M	Aantal trajecten	NV	onbekend	onbekend	Gemeente
Media-analyse (aantal bezoekers website, volgers social media)		NV	120.121	135.296	aantal bezoekers website gemeente
Deelname verplichte AI en cyberbeveiligingstrainingen		NV	93%	94%	deelname training Digibewustzijn De Kempen
Aantal gepubliceerde Woo-verzoeken	Aantal verzoeken	NV	0	0	Gemeente

Programma 1. Veiligheid

Portefeuillehouder	Thema's
Burgemeester Van de Ven	Crisisbeheersing en weerbaarheid, Openbare orde en veiligheid

Doelen overgenomen uit het coalitieakkoord en Collegeprogramma 2026-2030

Crisisbeheersing en weerbaarheid

1. Versterking van de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht is noodzakelijk.
   We investeren in:
   - het vergroten van de zelfredzaamheid en digitale weerbaarheid van onze inwoners;
   - plannen in geval van langdurige crises (energie, water, ICT);
   - noodsteunpunten.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Versterken van de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht, zodat inwoners en de gemeente beter voorbereid zijn op crises en verstoringen:**
   Dit willen we bereiken door jaarlijks het gesprek aan te gaan met onze inwoners over het thema (digitale) weerbaarheid door het organiseren van bijeenkomsten. Daarnaast stellen we in 2026 een plan van aanpak voor langdurige stroomuitval op en houden dit actueel. In 2026-2027 geven we uitvoering aan de handreiking van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost voor het inrichten van noodsteunpunten, en stellen we samen met de Kempengemeenten een plan van aanpak op en geven invulling aan de VNG-handreiking "Weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau".

Openbare orde en veiligheid

1. We zetten in op het versterken van de sociale samenhang en veiligheid in de buurt. We hebben oog voor elkaar en letten ook op elkaar zodat de veiligheid wordt bevorderd door effectieve sociale controle.
2. Samen met inwoners, ondernemers, verenigingen, onderwijs, zorgpartners en politie werken we aan het vroegsignaleren van problemen.
3. We richten de openbare ruimte zodanig in dat zowel de fysieke veiligheid als het gevoel van veiligheid wordt bevorderd.
4. Veiligheid en leefbaarheid vragen om zichtbare en effectieve handhaving, waarbij de gemeente tijdig en adequaat ingrijpt bij overlast of gevaar.
   We blijven inzetten op:
   - de aanpak van ondermijning, met extra aandacht voor het buitengebied;
   - gerichte aanpak van jeugdproblematiek;
   - casus- en procesregie op het gebied van zorg en veiligheid.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **De komende jaren versterken we de sociale samenhang en veiligheid in buurten.**
   Dit doen we door het organiseren van acties en bijeenkomsten over buurtpreventie en monitoren we door het aantal bijeenkomsten/acties buurtpreventie te registreren.
2. **Tijdig signaleren en aanpakken van problemen door intensieve samenwerking met inwoners en ketenpartners.**
   Dit willen we bereiken door in 2027 het meldingsbereidheid te verhogen door het inrichten van een meldpunt op onze website. Daarnaast houden we Meld Misdaad Anoniem onder de aandacht bij onze inwoners. Ook houden we komende periode aandacht voor een goede lokale en regionale samenwerkingsstructuur en de relatie tussen veiligheid en zorg en continueren hiervoor bestaande samenwerkingen zoals het zorg- en veiligheidsoverleg, het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) en het Zorg- en Veiligheidshuis.
3. **Komende periode hebben we oog voor een openbare ruimte die de fysieke veiligheid én het veiligheidsgevoel versterkt.**
   We houden bij de inrichting hiervan rekening met keuzes qua verlichting, meubilair en groen.
4. **Zichtbare en effectieve handhaving en een gerichte aanpak van o.a. ondermijning en jeugdproblematiek.**
   Dit willen we bereiken door ons te focussen op de prioriteiten / thema's in het Integraal Veiligheidsplan de Kempen (IVP) zoals Ondermijning en jeugdproblematiek. Daarnaast leveren we procesregie in zorg- en veiligheidscasuïstiek. In 2027-2028 stellen we beleid op rondom het AVE-model (wie heeft

welke rol bij de Aanpak Voorkomen Escalatie) en implementeren dit om complexe casuïstiek in het sociaal domein en/of de veiligheidsketen adequaat aan te pakken.
Punt 2 t/m 4 willen we monitoren door het aantal meldingen via de website en Meld Misdaad Anoniem en het aantal meldingen openbare orde bij te houden.

Beleidskaders

Algemene Plaatselijke Verordening 2024 (APV)
Wegsleepverordening 2017

Wat mag het kosten?

Veiligheid		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027			Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.033	-1.069	-1.359	45	-1.314	-1.359	-1.379	-1.408
1.2	Openbare orde en veiligheid	-553	-590	-578	16	-563	-583	-603	-623
	Saldo programma 1	**-1.586**	**-1.660**	**-1.937**	**61**	**-1.877**	**-1.942**	**-1.981**	**-2.032**

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Brabant Zuidoost

Beleidsindicatoren

progr.1 Beleidsindicatoren	eenheid	verplicht / niet verplicht	RdM	Gemeenten < 25.000	Landelijk	Peiljaar	Bron
Verwijzingen Halt	Verwijzingingen Halt per 1.000 jongeren (of aantal per 10.000 jongeren van 12-18 jaar	V	10	9	10	*2025*	Stichting Halt
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	V	0,4	0,9	2,1	*2025*	CBS
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	V	2,6	2,8	4,6	*2025*	CBS
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	V	2,2	1,1	1,2	*2025*	CBS
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	V	4	3,5	5,7	*2025*	CBS
Aantal bijeenkomsten/acties buurtpreventie		NV					Gemeente
Aantal meldingen via de website en Meld Misdaad Anoniem, aantal meldingen openbare orde		NV					Gemeente

Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Portefeuillehouder	Thema's
Wethouder Kuijken	Verkeersveiligheid, Mobiliteit en infrastructuur

Doelen overgenomen uit het coalitieakkoord en Collegeprogramma 2026-2030

Verkeersveiligheid

1. Verkeersveiligheid in de breedste zin van het woord heeft prioriteit, met extra aandacht voor:
   - schoolroutes en de directe schoolomgeving;
   - fietsers, voetgangers en mindervaliden (langzaam verkeer);
   - het weren van zwaar verkeer uit kernen, waarop verkeersverbindingen in het buitengebied afgestemd moeten worden;
   - robuuste fysieke maatregelen en herinrichting van de omgeving om de leefkwaliteit te bevorderen (sturen van gedrag middels inrichting openbare ruimte);
   - zichtbare verkeershandhaving.

.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Verkeersveiligheid heeft prioriteit, met specifieke aandacht voor kwetsbare verkeersdeelnemers, een passende duurzame inrichting van de omgeving en zichtbare handhaving.**
   Komende periode realiseren we op projectmatige basis schoolzones in het kader van de verkeersveiligheid rondom scholen. Ook creëren verkeersveilige oversteekplaatsen in reconstructieprojecten. We continueren verkeerseducatie voor kwetsbare verkeersdeelnemers. Daarnaast regelen we de komende jaren alternatieve routes voor zwaar verkeer en landbouwverkeer buiten de kernen om, voordat we de dorpskernen (herinrichtingsprojecten per kern) aanpakken:
   - Dorpsplan Lage Mierde (in afronding) (2026)
   - Zwaar- en landbouwverkeersroutes Hooge Mierde (2026-2027)
   - Dorpsplan Hooge Mierde (2027-2029)
   - Zwaar- en landbouwverkeersroutes Hulsel (2026-2027)
   - Haalbaarheid afkoppeling Water Dorpsplan Hulsel (2026)
   - Dorpsplan Hulsel (2029-2030)
   - Zwaar- en landbouwverkeersroutes Reusel (2026-2027)
   - Herinrichting Wilhelminalaan deel 1 + snelfietsroute F67 (2027-2029)
   - Herinrichting Wilhelminalaan deel 2 (tussen rotonde en komgrens Turnhouts weg) (2029-2031)
   - Herinrichting Kerkstraat Reusel (2027-2028)

   Ten slotte willen we de verkeersveiligheid verder verbeteren door in 2029 over een gedeelte van de Hamelendijk-Weijereind een vrijliggend fietspad realiseren. En dat het fietsverkeer Sleutelstraat mogelijk wordt via nieuwbouwplan Braaksche Akkers

Mobiliteit en infrastructuur

1. Goede bereikbaarheid is een randvoorwaarde voor leefbare dorpen.
   We investeren in:
   - veilige en goed onderhouden fietsverbindingen tussen de kernen;
   - samen met de regio en provincie zetten wij in op adequate busverbindingen vanuit de kernen van en naar Tilburg, Eindhoven en Turnhout zodat inwoners met het openbaar vervoer kunnen reizen;
   - onderzoek naar nieuwe verbindingen en aansluitingen op wegen, ter bevordering van de leefbaarheid en verkeersveiligheid.

   De gemeente blijft middels lobby actief inzetten op het realiseren van een aansluiting op de A67.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Goede bereikbaarheid van de dorpen door te investeren in veilige verbindingen en passende openbaar vervoer- en infrastructuuroplossingen.**
   Dit willen we bereiken door in komende periode in te zetten op het behouden van adequate busverbindingen via de Concessie Oost-Brabant (richting Tilburg) en Zuidoost Brabant (richting Eindhoven) en de buslijn naar Turnhout (België) en weren we het doorgaande verkeer in de kern van Reusel en stimuleren mensen om meer via de randweg te rijden.

In 2027-2028 realiseren we samen met Bladel de aansluiting van de Hallenstraat op de N284. In 2028 actualiseren we de Kempische mobiliteitsstrategie in samenwerking met de andere Kempengemeenten.

2. **Verbeteren van de regionale bereikbaarheid.**
   Dit doen we door aandacht te blijven vragen voor het realiseren van de aansluiting op de A67 waarvan het onderzoek is opgenomen in het Meerjarig Multimodaal Mobiliteitspakket (MMMP) van de MRE.

Beleidskaders

Wegenbeleidsplan 2025-2029
Beleidsplan gladheidsbestrijding 2018-2028

Mutaties meerjarenraming 2027-2030 ten opzichte van programmabegroting 2026

NB: Wettelijk/vervanging

VV(1) Rehabilitatiekrediet wegen 2027 t/m 2030 (Jaarlijkse investeringskrediet € 1.394.000,- vanaf 2027) (Structurele kapitaallasten vanaf 2028 € 56.000,-)
Het krediet (investering) rehabilitaties wegen is een krediet voor het uitvoeren van rehabilitaties en reconstructies van wegen, vernieuwen van voetpaden/fietspaden e.d. Hierbij wordt de gehele verhardingsconstructie (inclusief fundering) opgebroken en geheel opnieuw opgebouwd met nieuwe materialen. Optioneel kan worden gekozen de weg bij een rehabilitatie her in te richten; er wordt dan gesproken over een reconstructie.
Aan de hand van de kwaliteitsgegevens uit de weginspecties en de gestelde kwaliteitsnorm is de kapitaalbehoefte wegonderhoud voor de periode 2024-2028 berekend. Hierin zijn naast de rehabilitatie van de weg en eventuele herinrichting bij het einde van de levensduur van de weg ook de onderhoud cyclus voor klein onderhoud en groot onderhoud volgens het CROW beschreven.
De kapitaalbehoefte voor rehabilitaties in de periode 2024-2028 is gemaakt op basis van de visuele risico-gestuurde inspectie, de maatregeltoets en de leeftijd van de verhardingen. Hierbij is rekening gehouden met de kwaliteitsafname van de wegen in de loop van deze periode en onderhoud op basis van kwaliteitsniveau B
De kapitaallasten van de investering bedragen € 41.820,- per jaar. Voorlopig houden we de bedragen aan van het wegenbeheerplan 2024. Eventuele aanpassing volgt via het geactualiseerde wegenbeheerplan en begrotingswijziging in de raad.

VV(2) Vervanging openbare verlichting door LED verlichting 2027 t/m 2030 (Gemiddeld jaarlijkse investering € 239.000,-) (Structurele kapitaallasten vanaf 2028 € 14.500,-)
De budgetten voor de vervanging van de Openbare verlichting zijn inmiddels beschikbaar gesteld t/m 2026. Het is van belang om in 2027 t/m 2030 de budgetten ook beschikbaar te stellen om de doelstellingen uit het beleid te behalen. Deze doelstellingen zijn onder andere het noodzakelijk beheer van een ordentelijk verlichtingsareaal, het reduceren van CO2, afname stroomverbruik en het voldoen aan de richtlijnen/normen.
Resumé de bedragen:

- 2027 nieuw beleid vervanging verlichting: € 197.000,- masten en € 102.500,- armaturen.
- 2028 nieuw beleid vervanging verlichting: € 102.500,- masten en € 218.000,- armaturen.
- 2029 nieuw beleid vervanging verlichting: € 87.000,- masten en € 81.000,- armaturen.
- 2030 nieuw beleid vervanging verlichting: € 87.000,- masten en € 81.000,- armaturen.

NB: Wensen/ambities

NB(13) Mobiliteitsplan 2027 (Jaarlijks investeringskrediet van € 500.000,- vanaf 2027 (structurele kapitaallasten vanaf 2028 € 20.000,-)
In Februari 2026 is het nieuwe mobiliteitsplan geactualiseerd. Dit is de vervanger van het GVVP. Hierin zijn een aantal thema´s en maatregelen beschreven:

- Verkeersveiligheid en gedrag; snelheidsdisplays en telslangen, verkeerseducatie.
- Voetgangers; toegankelijkheid verbeteren.
- Fietsverkeer; verbeteren fietsinfrastructuur, onderhoud fietspaden, oversteek Vloeieind.
- Openbaar Vervoer; regionale en provinciale overleggen.
- Mobiliteitstransitie; deelmobiliteit.
- Gemotoriseerd verkeer; herinrichting Hulsel, Zeegstraat, doorrekenen dorpsrandenvisie.
- Landbouw- en vrachtverkeer; netwerk compleet maken, hiervoor wordt onderzocht of we (zand)paden kunnen ombouwen naar landbouwwegen.
- Regionale samenwerking; deelname regionale programma’s en werkgeversaanpak.

NB(14) Reconstructie Wilhelminalaan incl. snelfietspad F67
In 2024 is een eerste kostenraming gemaakt die in hoofdlijnen overeenkomt met het nu voorliggende programma van eisen. Uw raad ontvangt eind 2026 een nieuw Raadsvoorstel, zodra een schetsontwerp met actuele kostenraming afgerond is.

NB(15) Bijdrage Korte Termijn Maatregelenpakket 2 (Incidenteel nadeel € 467.200,- in 2027)
Als onderdeel van het Beethovenconvenant hebben Rijk en regio afgesproken om KTM2 te ontwikkelen. Dit betreft een gezamenlijke investering in regionale maatregelen die bijdragen aan een betere bereikbaarheid, toekomstbestendige mobiliteit en het faciliteren van de schaalsprong. Dit in navolging van het vergelijkbare Korte Termijn Maatregelenpakket 1 uit de Brainportdeal. De bijdrage van onze gemeente bedraagt hierin € 467,200,-.

Voor de gemeente Reusel-De Mierden specifiek voor Reusel-De Mierden betreffen:
- Werkgeversbenadering, o.a. inzet Brainport Bereikbaar
- Bus Op Vluchtstrook A67-west noordelijke rijbaan (Veldhoven richting Eersel)
- OV-doorstromingsmaatregelen op de N284 tot aan busstation Reusel als onderdeel van extra OV-bereikbaarheid De Kempen

Eerdere investeringen rondom de F67 zijn voor Reusel-De Mierden reeds opgenomen in KTM-1. In KTM-2 vallen ook maatregelen in de gemeenten Bladel en Eersel, waar de regionale doorstroming voor fietser, Openbaar Vervoer en de auto voor o.a. forenzen uit de gemeente Reusel-De Mierden ook gebruik van maken. Dit geldt uiteraard ook voor investeringen in de rest van de Metropoolregio Eindhoven.

Wat mag het kosten?

Verkeer en vervoer		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027			Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
2.1	Verkeer en vervoer	-3.585	-3.076	-3.286	56	-3.230	-3.262	-3.544	-3.721
	Saldo programma 2	**-3.585**	**-3.076**	**-3.286**	**56**	**-3.230**	**-3.262**	**-3.544**	**-3.721**

Programma 3. Economie

Portefeuillehouder	Thema's
Wethouder Rombouts	Economische ontwikkeling, Bedrijventerreinen

Doelen overgenomen uit het coalitieakkoord en Collegeprogramma 2026-2030

Economische ontwikkeling

1. Ondernemers zijn de motor van onze gemeente.
2. We versterken de economische regierol van de gemeente door meedenkend en benaderbaar te zijn en het ondernemerscontact meer te professionaliseren volgens de visie Samen Doen!

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **De lokale economie en het ondernemersklimaat versterken:**
   Dit willen we bereiken door jaarlijks de Dag van de Ondernemer te organiseren en professionaliseren dit verder met de ondernemersvereniging (ORM). Daarnaast hebben we in 2027 structureel overleg met Visit Reusel-De Mierden en haken aan op succesvolle regionale projecten (bv. De Digitale Tafel). Ten slotte richten we ons komende periode op het versterken van de samenwerking met ondernemers door regelmatig overleg met de ondernemersvereniging (ORM). Tevens realiseren we de onderwerpen uit het Uitvoeringsprogramma Waardevolle Recreatie en Toerisme in de Brabantse Kempen 2026-2030.
2. **Versterken van de relatie met ondernemers:**
   De beleidsadviseurs Economie en Vrijetijdseconomie zijn de verbindende schakel en fungeren als eerste aanspreekpunt tussen de gemeente en lokale ondernemers. Ook bezoekt het college bedrijven door het jaar heen en tijdens de Dag van de Ondernemer. In 2027 actualiseren we diverse economische visies in de Kempen naar een gezamenlijke Kempische Economische Visie.

Bedrijventerreinen

1. Leegstand (bedrijventerreinen en centrum) wordt actief tegengegaan via herbestemming of maatwerk, waarbij we kansen benutten als deze zich voordoen.
2. Doorontwikkeling van de volgende fasen van bedrijventerrein Kleine Hoeven heeft prioriteit. Daarbij is aandacht voor:
   - bereikbaarheid;
   - energievoorziening (besparen, opwekken, delen, opslaan) en duurzaamheid.
3. We blijven ons in regionaal verband inzetten voor de realisatie van een Kempisch Bedrijven Park 2 (KBPII).

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Komende periode gaan we leegstand tegen door in te zetten op maatwerkoplossingen, waarbij de rol van de gemeente zich beperkt tot meedenken en faciliteren. Waar sprake is van toekomstige kansen tot herontwikkeling, zullen we deze initiëren.**
2. **Bedrijventerrein Kleine Hoeven nog verder uitbreiden:**
   In 2027 starten we het onderzoek naar mogelijkheden verdere uitbreiding Kleine Hoeven. Daarnaast zetten we ons komende periode in op kwalitatieve groei in plaats van maximale verdichting en houden bedrijventerreinen aantrekkelijk, veilig en bereikbaar. Ten slotte ondersteunen we ook op bedrijventerreinen initiatieven voor energie delen, opslaan en opwekken en verkennen collectieve oplossingen zoals energiehubs (zie programma 7: Duurzaamheid, energie en klimaat).
3. **Komende periode blijven we regionaal in gesprek over het realiseren van een tweede Kempisch Bedrijvenpark binnen de Kempengemeenten.**

Beleidskaders

Marktgeldverordening 2025
Verordening forensenbelasting 2025
Verordening toeristenbelasting 2025

Mutaties meerjarenraming 2027-2030 ten opzichte van programmabegroting 2026

NB: Wensen/ambities

NB(16) Opstellen Kempische Economische Visie (Incidenteel nadeel €7.500,- in 2027)

In 2027 actualiseren we diverse economische visies in de Kempen naar een gezamenlijke Kempische Economische Visie.

Wat mag het kosten?

Economie		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027			Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
3.1	Economische ontwikkeling	-112	-151	-153	0	-153	-157	-162	-166
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.153	157	-239	352	113	115	121	121
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	16	19	-19	39	20	21	21	22
3.4	Economische promotie	56	-139	-169	133	-36	-9	-6	-5
	Saldo programma 3	**2.113**	**-114**	**-580**	**524**	**-56**	**-30**	**-25**	**-28**

Verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven

Beleidsindicatoren

progr.3 Beleidsindicatoren	eenheid	verplicht / niet verplicht	RdM	Gemeenten < 25.000	Landelijk	Peiljaar	Bron
Functiemenging (Banen) *)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	V	45,2%	49,9%	54,5%	*2024*	CBS BAF/LISA
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	V	215,1	195,4	191,4	*2024*	LISA
Aantal deelnemers Dag van de Ondernemer, aantal bedrijfsbezoeken per jaar		NV					Gemeente
Aantal leegstaande bedrijfspanden		NV					Gemeente

*) De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken).

Programma 4. Onderwijs

Portefeuillehouder	Thema's
Wethouder Maas	Onderwijshuisvesting, Onderwijs en ontwikkeling

Doelen overgenomen uit het coalitieakkoord en Collegeprogramma 2026-2030

Onderwijshuisvesting

1. We behouden een basisschool als basisvoorziening in elke kern volgens de uitgangspunten van het Integraal Huisvestingsplan (IHP): kwalitatief, duurzaam en betaalbaar.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Elke kern beschikt over een basisschool. Een basisschool vormt een belangrijke voorziening, niet alleen omdat zij plek biedt aan opgroeiende kinderen maar ook omdat een school de levendigheid en de cohesie in een dorp bevordert**.
   We gaan het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025-2041 in vier tranches uitvoeren.
   In het uitvoeringplan 2026-2030 (eerste tranche) is de vervangende nieuwbouw opgenomen van drie scholen: 1. Clemensschool Hulsel (2026), 2. De Akkerwinde Hooge Mierde (2028), De Torelaar Reusel (2029).

Onderwijs en ontwikkeling

1. We investeren in onderwijsachterstandenbeleid en ontwikkelingskansen van kinderen zodat taalachterstanden worden voorkomen, gelijke kansen worden bevorderd en elk kind zijn potentieel kan benutten.
2. Om vroegtijdige ondersteuning aan kinderen te kunnen bieden, zetten we in op een goede samenwerking tussen onderwijs, jeugd- en zorgpartners.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Verstevigen van de doorgaande lijn voor 0-4 jarigen en gelijke kansen voor alle kinderen, zodat ieder kind zich optimaal kan ontplooien en met een sterke basis kan deelnemen aan het onderwijs:**
   Dit willen we bereiken door komende periode te investeren in vroegtijdige signalering en ondersteuning van ontwikkelingsachterstanden, kwalitatief sterke voorschoolse educatie en een goede samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs, GGD en ouders. En zetten we in op actieve toeleiding naar voorschoolse educatie en zetten gerichte acties in waar deelname achterblijft.
2. **Versterken van de samenwerking tussen onderwijs, jeugd- en zorgpartners:**
   Hiermee worden ondersteuningsvragen bij kinderen eerder gesignaleerd en kan sneller passende ondersteuning worden ingezet**.** Dit willen we bereiken door de komende jaren de deskundigheidsbevordering te bevorderen van professionals zodat zij ondersteuningsbehoeften eerder herkennen en kunnen handelen. We versterken daarvoor de inzet van preventieve en lichte ondersteuning op scholen. Daarnaast zetten we in op het verhogen van de sociale veiligheid op scholen (aanpak pesten, intimidatie en groepsdruk) o.a. met als doel om jeugdcriminaliteit tegen te gaan (zie programma 1: Veiligheid).

Beleidskaders

Lokale/Regionale Educatieve Agenda
Subsidieregeling peuteropvang en voorschoolse educatie gemeente Reusel- De Mierden 2024
Beleidsregels studietoeslag gemeente Reusel-De Mierden 2022
Verordening bekostiging leerlingenvervoer 2021
Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Reusel-De Mierden 2021

Mutaties meerjarenraming 2027-2030 ten opzichte van programmabegroting 2026

NB: Wensen/ambities

NB(17) Financiële educatie Voortgezet onderwijs (Structureel nadeel vanaf 2027 € 6.000,- Incidentele dekking van 2027-2029 vanuit de AZWA middelen)

In de kadernota Geldzorgen 2024-2028 zetten we in op preventie en vroeg signalering. We benaderen risicogroepen proactief met een ondersteuningsaanbod. Het risico op geldzorgen neemt toe wanneer jongeren 18 jaar worden. Het is belangrijk om jongeren voor te bereiden op hun volwassenheid en financiële zelfstandigheid. We zijn op dit moment met de betrokken partners (onderwijs en partners in het sociaal middenveld) aan het onderzoeken wat passend is voor deze doelgroep. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten. De aanpak:

- heeft een structureel karakter. Een eenmalige of kortdurende interventie is niet genoeg. Voor effect op gedrag is meer nodig.
- sluit aan bij de belevingswereld van jongeren. Het is belangrijk dat de onderwerpen aan bod komen waar jongeren ook echt tegenaan lopen. Dan neemt de effectiviteit toe.
- sluit aan bij de cognitieve, sociale en psychologische ontwikkeling van kinderen en jongeren en maak een doorlopende leerlijn.
- maakt gebruik van bewezen effectieve, activerende didactische methoden.
- integreert financiële vaardigheden in andere thema's.
- traint docenten in financiële educatie en betrekt ouders bij de lessen.

Daarnaast betrekken we onderwijsprofessionals en jongerenwerk bij het maken van een keuze voor een aanpak. De aanpak wordt uitgerold in samenwerking met de vier Kempengemeenten.

<u>NB(18) Nieuwbouw Clemensschool in Hulsel 2027 (Verhoging investeringskrediet met € 150.000,- in 2027) (Structurele kapitaallasten vanaf 2027 € 6.000,-)</u>
Het IHP Reusel-de Mierden 2025-2041is in december 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. De raad heeft het college opdracht gegeven om het IHP in vier uitvoeringsplannen nader uit te werken zodat de totale investering tot 2041 in stukken opgedeeld kon worden. In het uitvoeringsplan 2026-2030 zijn, naast de Clemensschool in Hulsel, twee voorzieningen onderwijshuisvesting opgenomen: De Akkerwinde in Hooge Mierde en De Torelaar in Reusel. De nieuwbouw/reconstructie van deze twee scholen worden uit het investeringskrediet gedekt. In Hulsel wordt een nieuwe Clemensschool gebouwd met daarin een ontmoetingsruimte voorde inwoners van Hulsel. De vervangende nieuwbouw start waarschijnlijk in 2028. De school wordt op dezelfde locatie in Hulsel gebouwd. De afschrijvingslasten van de Clemensschool zullen worden gedekt uit de bestemmingsreserve.

Wat mag het kosten?

Onderwijs		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027			Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
4.1	Basisonderwijs	-132	-133	-135	0	-135	-139	-143	-146
4.2	Onderwijshuisvesting	-400	-350	-408	24	-384	-374	-366	-335
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-458	-475	-598	99	-499	-513	-504	-521
	Saldo programma 4	**-990**	**-958**	**-1.141**	**123**	**-1.019**	**-1.026**	**-1.013**	**-1.002**

Verbonden partijen

GGD
Samenwerking Kempengemeenten

Beleidsindicatoren

progr.4 Beleidsindicatoren	naam	eenheid	RdM	Gemeenten < 25.000	Landelijk	Peiljaar	Bron
Absoluut verzuim		Aantal per 1.000 leerlingen van 5-18 jaar	3,1	8,5	6,8	*2025*	DUO/Ingrado
Relatief verzuim		Aantal per 1.000 leerlingen van 5-18 jaar	8,8	21	27,6	*2025*	DUO/Ingrado
Vroegtijdig school-verlaters zonder startkwalificaties (vsv-ers)		% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,6%	2,00%	3,0%	*2025*	DUO/Ingrado
			2025 t	2026 p	2027 p	2028 p	
Leerlingenaantallen per school en leerlingenprognoses	OBS De Klimop Reusel	Aantal telling en prognose	251	259,1	267,89	268,74	DUO open onderwijsdata
Leerlingenaantallen per school en leerlingenprognoses	BS De Torelaar Reusel	Aantal telling en prognose	255	261,15	266,57	255,38	DUO open onderwijsdata
Leerlingenaantallen per school en leerlingenprognoses	BS De Leilinde Reusel	Aantal telling en prognose	270	266,63	269,81	270,77	DUO open onderwijsdata
Leerlingenaantallen per school en leerlingenprognoses	BS De Akkerwinde Hooge Mierde	Aantal telling en prognose	178	164,07	146,13	138,46	DUO open onderwijsdata
Leerlingenaantallen per school en leerlingenprognoses	BS D'n Opstap Lage Mierde	Aantal telling en prognose	120	127,36	137,55	141,49	DUO open onderwijsdata
Leerlingenaantallen per school en leerlingenprognoses	St. Clemensschool Hulsel	Aantal telling en prognose	65	63,6	53,38	55,98	

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Portefeuillehouder	Thema's
Wethouder Maas	Sport, Cultuur
Wethouder Kuijken	Openbaar groen
Wethouder Rombouts	Recreatie

Doelen overgenomen uit het coalitieakkoord en Collegeprogramma 2026-2030

Sport

1. Sport draagt bij aan gezondheid, ontmoeting en preventie in het sociaal domein.
2. De gemeente neemt de regie door het gebruik van zowel de binnen- als buitensportaccommodaties met gebruikers, beheerders en exploitant(en) periodiek te evalueren en waar nodig bij te sturen.
3. De gemeente blijft met sportverenigingen in gesprek over de sportparken en hun toekomst. Daarbij worden nadrukkelijk de jeugd(commissies) betrokken, zodat keuzes ook toekomstbestendig zijn.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Stimuleren van sportbeoefening als middel voor gezondheid, ontmoeting en preventie:**
   Met de inzet van Kempen in Beweging versterken we komende periode de sportverenigingen en houden we sport voor iedereen toegankelijk, veilig en inclusief. Ook zetten we buurtsportcoaches structureel in voor het stimuleren van sport bij alle doelgroepen in de gemeente.
2. **Jaarlijks waarborgen we het effectief gebruik van sportaccommodaties door regie en periodieke evaluatie.**
   We zien toe op de uitvoering van afspraken gemaakt met exploitanten en beheerders en houden overleg met verenigingen die gebruik maken van de binnensportaccommodaties.
3. **Realiseren van toekomstbestendige sportvoorzieningen door afstemming met de sportverenigingen.**
   We hebben overleg met verenigingen die gebruik maken van de buitensportaccommodaties.

Cultuur

We ondersteunen en faciliteren culturele activiteiten, volksfeesten en tradities. Deze zijn belangrijk voor de lokale identiteit en zorgen voor verbinding.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1 **Culturele initiatieven die zorgen voor verbinding en de lokale identiteit versterken:**
Dit willen we bereiken door komende periode culturele activiteiten te faciliteren binnen onze kernen door o.a. onze cultuurcoach hiervoor in te zetten. Daarnaast versterken we de bibliotheek als toegankelijke ontmoetingsplek voor kennis, informatie, cultuur en verbinding om gelijke toegang voor iedereen te bevorderen.

Openbaar groen

1. De openbare ruimte is meer dan alleen de fysieke onderhoudsstaat of het in stand houden van een bepaalde kwaliteit. Beleving is ook een belangrijke waarderingsfactor. We houden de organisatie en uitvoering van het groenbeleid tegen het licht en kijken daarbij ook naar de juiste invulling hiervan.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **De belevingswaarde van de openbare (groen)inrichting verbeteren binnen de bestaande (groen)beleidskaders 2022-2031:**
   Dit willen we bereiken door in 2026 de digitale groenbeheergegevens te actualiseren gecombineerd met de opname van een meerjarig vervangingsplan.
   Daarnaast gaan we tussen 2027-2030 aan de slag met het geven van extra informatie over het vigerend groenbeleid en de onderhoudsbeelden, evalueren de uitvoering en sturen waar nodig bij. Naast beeldbepalende locaties, kernen en reconstructieprojecten leggen we ook de focus op vervanging/omvorming van versleten en/of onderhoud intensieve beplantingen in de woonwijken. Komende jaren implementeren we klimaat-adaptieve maatregelen bij (nieuwe) vergroenings- of vervangingsprojecten.
2. **Een veilig ingerichte openbare ruimte die ook als zodanig wordt beleefd.**

Dit willen we bereiken door komende periode bij (her)inrichting, mede op basis van de groenstructuurkaart, meer strategische ontwerpkeuzes te maken.
Dit willen we monitoren door het aantal meldingen openbaar groen bij te houden.

Recreatie

1. Verschillende vormen van recreatie in de gemeente hebben meerwaarde voor inwoners én bezoekers.
2. De openbare ruimte in de kernen wordt actiever ingericht op meer bewegen en ontmoeting. Recreatief medegebruik van het buitengebied is mogelijk waar dit past in de omgeving.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Behouden en indien nodig verbeteren van de kwaliteit van de recreatieve routenetwerken (wandelen, fietsen, ruiteren, mountainbiken):**
   Dit willen we bereiken door komende periode nieuw te ontwikkelen (thema)routes te verbinden met bestaande objecten en gebieden (op het gebied van erfgoed (grafheuvel), groen, natuur, kunst en cultuur) maken we de routenetwerken en waardevolle elementen meer zichtbaar en toegankelijker voor bewoners en bezoekers.
   In 2026-2027 onderzoeken we de mogelijkheid voor een mountainbikeroute in Hooge Mierde, als mogelijke verbindingsroute met andere MTB-routes (Arendonk, andere Kempengemeenten). Ten slotte willen we in 2027 het eerste Kronkelpad realiseren en onderzoeken we de mogelijkheid voor de aanleg van een tweede Kronkelpad in de gemeente.
2. **Bevorderen van bewegen en ontmoeting door een actiever ingerichte openbare ruimte.**
   Dit willen we bereiken door komende periode bij de ontwikkeling van nieuwe woonwijken, speel- en spelvoorzieningen meegenomen die uitnodigen tot bewegen en ontmoeten.

Beleidskaders

Beleids- en Beheerplan Openbaar Groen 2022-2031, Klimaatvisie Bos en Natuur, VFL
Sportaccommodatieplan Reusel-De Mierden
Uitvoeringsplan Speelvoorzieningen
Accommodatiebeleid Reusel-De Mierden
Werkplan Bos en Natuur
Beleidsplan Openbaar Groen 2022-2031
Klimaatvisie Bos en Natuur

Mutaties meerjarenraming 2027-2030 ten opzichte van programmabegroting 2026

NB: Wettelijk/verplicht

VV(3 en 4)Vervangingsinvestering groen binnen en buiten de kom (Jaarlijkse investering € 310.000,- vanaf 2027)(structurele rentelasten in 2027 € 2.500,-)(Structurele kapitaallasten vanaf 2028 € 10.000,-)
Om het bestaande groenareaal binnen de bebouwde kom (onder andere plantsoen en laanbomen) en buiten de bebouwde kom (onder andere laanbomen / houtopstand) duurzaam in stand te kunnen houden is een structureel vervangingsbudget noodzakelijk voor de vervanging van versleten/afgeschreven en/of eerder afgestorven groen (t.g.v. bijvoorbeeld klimaatveranderingen).

NB: Ambities/wensen

De eerdere bezuinigingen op preventie en het schrappen van buurtsportcoaches en functionarissen staan haaks op het coalitieakkoord, waarin sport en gezondheid juist centraal staan. Het bereiken van deze doelen valt of staat met professionals en preventiebeleid in de wijk. Om de realisatie van het akkoord te borgen, worden deze middelen middels deze begroting hieronder alsnog opgevoerd.

NB(19) Continuering uitvoeringsbudget Stichting Kempen in Beweging (Structureel nadeel vanaf 2027 € 10.000,-) (Incidentele dekking van 2027-2029 vanuit de AZWA middelen)
Sinds 2018 werken we als Kempengemeenten succesvol samen op het gebied van sport, bewegen en preventie. Dit heeft geresulteerd in een Kempisch Sportakkoord in 2018 en de oprichting van Stichting Kempen in Beweging. In 2022 is het Sportakkoord geëvalueerd en is het Sportakkoord 2.0 vastgesteld voor de periode 2023-2026. De uitvoering van het Sportakkoord is belegd bij Stichting Kempen in Beweging. Jaarlijks betaalt elke Kempengemeente een bijdrage van circa € 10.000. Elke gemeente ontvangt in de periode 2023-2026 middelen voor het Sportakkoord, deze middelen maken onderdeel uit van de Brede SPUK welke in haar huidige vorm eindigt per 31 december 2026.

De maatschappelijke opgaven waar wij voor staan — zoals vergrijzing, toenemende zorgdruk en mentale weerbaarheid — vragen om een continuering van de werkzaamheden van stichting Kempen in Beweging, ook na het wegvallen van de huidige rijk financiering. Om de opgebouwde samenwerking en infrastructuur te behouden en aan te sluiten bij de ambitie uit het coalitieprogramma, wordt voorgesteld om de huidige bijdrage ad € 10.000 per gemeente vanaf 2027 structureel te continueren. De specifieke uitkering (SPUK AZWA) die het Rijk voor de jaren 2027 tot en met 2029 beschikbaar stelt, heeft juridisch een tijdelijk karakter. Deze baten dienen daarom als incidentele baat opgenomen te worden in de begroting. Zodra het Rijk de toegezegde overheveling van de AZWA-middelen naar een structurele uitkering in het Gemeentefonds vanaf 2030 formaliseert, zal de raming via een begrotingswijziging aan de batenkant structureel worden bijgesteld.

NB(20) Combinatiefunctionaris Sport & buurtsportcoaches (Structureel nadeel vanaf 2029 € 45.800,-) (Incidentele dekking 2027-2029 vanuit de AZWA en BRC regeling)
We zetten buurtsportcoaches structureel in voor het stimuleren van sport bij alle doelgroepen in de gemeente. De buurtsportcoach is belangrijk omdat hij of zij mensen in beweging brengt die dat uit zichzelf minder snel doen. Als spin in het web verbindt de buurtsportcoach sport en bewegen met zorg, welzijn en onderwijs. Zo helpt de coach bij het oplossen van maatschappelijke problemen, zoals een ongezonde leefstijl en eenzaamheid. De AZWA/BRC regeling is van 2027-2029 juridisch tijdelijk van aard en zal binnen deze periode dan ook geraamd moeten worden als een incidentele baat. Zodra het Rijk de aangekondigde structurele integratie in het Gemeentefonds vanaf 2030 formaliseert, zal de jaarschijf 2030 voor dit resterende deel via een begrotingswijziging structureel aan de raad worden voorgelegd.

NB(21) Cultuurcoach (Structureel nadeel € 36.000,- vanaf 2029) (Incidentele dekking 2027-2029 vanuit de AZWA en BRC regeling)
De cultuurcoach coördineert allerlei culturele initiatieven in de kernen, zoals de uitvoering van het Kunstmenu, waardoor alle leerlingen tijdens hun schoolperiode in aanraking komen met verschillende kunstdisciplines. Daarnaast ondersteunt de cultuurcoach het project Meer Muziek in de Klas. Zo krijgen alle kinderen, ongeacht hun achtergrond of thuissituatie, via school toegang tot kunst en muziek en wordt cultuureducatie inclusief en voor iedereen bereikbaar. De AZWA/BRC regeling is van 2027-2029 juridisch tijdelijk van aard en zal binnen deze periode dan ook geraamd moeten worden als een incidentele baat. Zodra het Rijk de aangekondigde structurele integratie in het Gemeentefonds vanaf 2030 formaliseert, zal de jaarschijf 2030 voor dit resterende deel via een begrotingswijziging structureel aan de raad worden voorgelegd.

NB(22) Actualiseren digitale groenbeheergegevens (Incidenteel nadeel € 50.000,- in 2027)
In 2026 de digitale groenbeheergegevens te actualiseren gecombineerd met de opname van een meerjarig vervangingsplan.

Werkplan Bos- en Natuurterreinen 2027
Vooruitlopend op en zoveel mogelijk in lijn met de voor lange termijn in ontwikkeling zijnde Klimaatvisie bos en natuur is het werkplan bos- en natuurterreinen voor uitvoeringsjaar 2027 opgesteld. De hierin opgenomen maatregelen leveren een belangrijke bijdrage aan onder andere een versnelde doorontwikkeling naar beter toekomstbestendige bos- en natuurterreinen. Met een verbeterde lange termijnafstemming streven we tevens na ook de toekomstige beheerexploitatie van onze bos- en natuurterreinen zo lang als mogelijk positief/ gezond te houden. Immers zullen de inkomsten vanuit de jaarlijkse houtoogst anders bij toenemende/ massale boomsterfte en/of grootschalige natuurbranden drastisch teruglopen, waardoor de instandhouding van deze groene kwaliteit binnen onze gemeente in de toekomst mogelijk niet meer positief te exploiteren blijft.

NB(23) Uitgaven Werkplan Bos- en Natuurterreinen 2027 (Structureel nadeel € 107.000,- in 2027)
Toenemende wet- en regelgeving, gevolgen van klimaatomstandigheden en toenemende gebruikersdruk en doelstellingen met betrekking tot onze bos- en natuurterreinen leiden tot structureel hogere beheer- en onderhoudskosten. Waar deze kosten voorgaande jaren incidenteel vergelijkbaar uitvielen voor het wegwerken van beheerachterstanden lijken deze nu structureel van aard te worden. De totale uitgaven ten behoeve van 2027 zijn op basis van het Werkplan Bos- en Natuurterreinen 2027 geraamd op afgerond € 177.000,-. Dit resulteert voor 2027 in een structurele toename van afgerond € 107.000,-.

NB(24) Inkomsten Werkplan Bos- en Natuurterreinen 2027 (Structureel voordeel € 87.000,- in 2027)
Op basis van Werkplan Bos en Natuur 2027 zijn de opbrengsten uit houtverkoop 2027 geraamd op € 203.000. Ten opzichte van de huidige begroting een toename van € 87.000,-.

NB(25) SNL Beheervergoeding (Structureel voordeel € 15.000,- in 2027)
De SNL-beheervergoeding (Subsidiestelsel Natuur en Landschap) is structureel verhoogd met € 15.000,- naar € 60.000,- per jaar.

BB: Correcties op bestaand beleid

BB(01) Stortkosten groenafval (Structureel nadeel € 10.000,- vanaf 2027)
Afgelopen periode zijn vanuit VTH de begrotingsposten in relatie tot de afvalstoffenheffing/-verwerking ten aanzien van verschillende afvalstomen geëvalueerd en is daarbij onder andere geconcludeerd dat stortkosten groen elders in de begroting dienen te worden ondergebracht en daarvoor aparte middelen ter beschikking dienen te worden gesteld. De stortkosten groen fluctueren jaarlijks, maar bedragen doorgaans rond de afgerond €10.000,- per jaar.

Zie Bijlage 4:Subsidiestaat - Versterking bibliotheek voorziening (Structureel nadeel € 37.500,- vanaf 2027)
In de periode 2024–2026 is gestart met de uitbreiding van de bemande openingstijden van de bibliotheek, mede in verband met de verhuizing naar MFA de Kei en de ontwikkeling van de bibliotheek als centrale ontmoetingsplek.
Deze uitbreiding is tot en met 2026 incidenteel gefinancierd vanuit SPUK-middelen en de bestemmingsreserve van de bibliotheek. Vanaf 2027 wordt de verruiming structureel voortgezet, waarvoor een verhoging van de exploitatiesubsidie met € 37.500,- noodzakelijk is. De verruimde openingstijden versterken de toegankelijkheid van de bibliotheek en de maatschappelijke functie van de MFA de Kei en bieden ruimte voor aanvullende activiteiten en programmering rondom maatschappelijke thema's die aansluiten bij de doelstellingen uit het collegeprogramma. In 2027 wordt samen met de zeven aangesloten gemeenten en Bibliotheek de Kempen gewerkt aan een meerjarenplan, waarin de toekomstvisie op de bibliotheekvoorziening wordt uitgewerkt. Dit meerjarenplan is vanaf 2028 op grond van de Bibliotheekwet (WSOB) verplicht voor iedere gemeente.

Wat mag het kosten?

Sport, cultuur en recreatie		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027			Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
5.1	Sportbeleid en activering	-138	-84	-98	32	-66	-68	-54	-56
5.2	Sportaccommodaties	-582	-811	-1.053	294	-758	-802	-816	-834
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en participatie	-183	-208	-217	0	-217	-220	-221	-223
5.4	Musea	-60	-68	-71	0	-71	-72	-74	-75
5.5	Cultureel erfgoed	-65	-44	-64	0	-64	-67	-70	-73
5.6	Media	-272	-294	-361	0	-361	-362	-362	-363
5.7	Openbaar groen en openluchtrecreatie	-930	-1.295	-1.327	188	-1.139	-1.169	-1.208	-1.248
	Saldo programma 5	**-2.230**	**-2.805**	**-3.190**	**514**	**-2.676**	**-2.760**	**-2.805**	**-2.873**

Verbonden partijen

Kempenplus
Bosgroep Zuid Nederland

Beleidsindicatoren

progr.5 Beleidsindicatoren	eenheid	verplicht / niet verplicht	RdM	Gemeenten < 25.000	Landelijk	Peiljaar	Bron
% niet sporters	%	V	45,4%	44,1%	42,50%	*2024*	gezondheids-monitor
% inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen	%	NV	43,6%	onbekend	48,9%	2024	Gemeente
Ledenaantallen sportverenigingen	%	NV	28,9%	onbekend	24,3%	2025	Gemeente
Bezoekersaantallen, aantal deelnemers aan culturele activiteiten		NV					Gemeente
Aantal meldingen openbaar groen		NV	431				Gemeente
Aantal toeristische overnachtingen		NV	66.405	onbekend	148.000.000	2025	Gemeente en landelijk komt van het CBS
Aantal routes en speelvoorzieningen	#	NV	35	onbekend	onbekend	2026	Gemeente

Programma 6. Sociaal Domein

Portefeuillehouder	Thema's
Wethouder Maas	Samenkracht en burgerparticipatie, Opvang (maatschappelijk), Zorg en Ondersteuning,Toekomstbestendig sociaal domein
Wethouder Rombouts	Inkomensregelingen, Toekomstbestendig sociaal domein
Wethouder Kuijken	Opvang (huisvesting)

Doelen overgenomen uit het coalitieakkoord en Collegeprogramma 2026-2030

Samenkracht en burgerparticipatie

1. We vinden het belangrijk dat inwoners naar elkaar omkijken. Sociale cohesie zorgt voor sterke buurten en netwerken, waar signalen eerder worden opgepakt.
2. We kiezen voor een lokale aanpak tegen eenzaamheid zodat meer inwoners zich gezien voelen en meedoen in de samenleving.
3. Verenigingen en vrijwilligers zijn de ruggengraat van onze samenleving en worden actief ondersteund. Daarbij is extra aandacht voor activiteiten die voor en door jongeren worden georganiseerd.
4. Inclusie is geen apart project maar een houding, zodat iedereen echt mee kan doen.
   Investeringen in voorzieningen worden getoetst op:
   - fysieke en digitale toegankelijkheid;
   - gebruik door meerdere doelgroepen (multifunctioneel).
5. We behouden en versterken een gemeenschapshuis/ontmoetingsruimte als basisvoorziening in elke kern. De gemeente houdt daarbij de vinger aan de pols door het gebruik en de exploitatie periodiek met gebruikers, beheerders en bestuur te evalueren en waar nodig bij te sturen.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Stimuleren en versterken inwonersinitiatieven die bijdragen aan het versterken van de sociale cohesie en onderlinge betrokkenheid in de wijk of buurt.**
   Dit willen we bereiken door komende periode vooral de kracht te benutten van dorpsraden, buurtverenigingen en andere lokale verenigingen en werkgroepen die er al zijn. Signalen die we oppikken vanuit de samenleving verbinden we waar mogelijk aan (bestaande) initiatieven en samenwerkingspartners.
2. **Verminderen van het gevoel van eenzaamheid onder onze inwoners door komende periode in te blijven zetten op een lokale aanpak gericht op ontmoeting.**
3. **Ondersteunen van verenigingen en vrijwilligers, met extra aandacht voor jongeren:**
   Dit willen we komende tijd bereiken door het versterken van de inzet, betrokkenheid en tevredenheid van vrijwilligers door een aantrekkelijke, ondersteunende en waarderende vrijwilligersomgeving te creëren en uitvoering te geven aan het vrijwilligersuitvoeringsplan. Ook hebben we een toegankelijk en toekomstgericht subsidiebeleid, vereenvoudigde procedures en aanvullende ondersteuning voor verenigingen Ten slotte organiseert en stimuleert de jeugdcoach activiteiten voor en door jongeren.
4. **Een gemeente zijn waar iedereen erbij hoort, iedereen ertoe doet en iedereen mee moet kunnen doen naar eigen wens en vermogen en voorzieningen toegankelijk en bestemd zijn voor diverse doelgroepen:**
   We geven komende jaren uitvoering aan de doelstellingen uit de Inclusieagenda Reusel-De Mierden. En geven we uitvoering aan het inburgeringsbeleid 'Thuis in de Kempen' door onder andere leerroutes en goede begeleiding te bieden aan inburgeraars.
5. **Iedere kern beschikt over een lokale ontmoetingsplek voor de inwoners, waarbij aandacht is voor participatie van alle doelgroepen en leeftijden:**
   Dit willen we bereiken door jaarlijks subsidie te verlenen aan de stichtingen die de gemeenschapshuizen - exploiteren. We realiseren in 2030 een nieuwe ontmoetingsruimte in Hulsel binnen het gebouw van Clemensschool.

Opvang

1. De opvang van urgente doelgroepen wordt, passend bij onze gemeente, volgens de landelijke wetgeving uitgevoerd. Daarbij geldt dat:
   - transparante communicatie met inwoners essentieel is;
   - de opvang zorgvuldig en met oog voor de leefbaarheid in de omgeving gebeurt.

   Aangezien voor opvang een stevig maatschappelijk draagvlak vereist is, wil de gemeenteraad vooraf actief betrokken worden in het besluitvormingsproces en de mogelijkheid krijgen om wensen, bedenkingen en/of voorwaarden aan te geven over de op te stellen overeenkomst tussen gemeente en opvang-organisatie.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Realiseren van passende opvang voor urgente doelgroepen, met oog voor draagvlak en leefbaarheid, in afstemming met andere Kempengemeenten.**
   We zorgen zolang het nog nodig is voor een goede begeleiding van de ontheemden uit Oekraïne op onze opvang waarbij we oog hebben voor het mentaal welbevinden van de bewoners.
   We hebben een locatie aangeboden aan het COA voor de opvang van vluchtelingen. Samen met het COA, de gemeenteraad en de omgeving, bekijken we komende periode of deze passend is.

Zorg en ondersteuning

1. Zorg is toegankelijk, inwoners worden goed ondersteund en de samenwerking met partners is sterk ontwikkeld. Zorg en ondersteuning blijven dichtbij en mensgericht.
2. Het Loket van A tot Z krijgt extra zichtbaarheid, zodat inwoners nog beter worden geïnformeerd over hoe zij hulp kunnen krijgen en welke vormen van ondersteuning er mogelijk zijn.
3. Mantelzorgers en vrijwilligers vormen de sociale basis en krijgen ondersteuning en waardering.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Betaalbare, passende zorg en bescherming zo dicht mogelijk bij de eigen omgeving van de inwoner:**
   Dit willen we bereiken door tussen 2026-2029 uitvoering te geven aan de projecten binnen de uitvoeringsplannen jeugd (uit het Kempisch MeerJarenBeleidsKader Jeugd 2026–2029) waarbij integraliteit binnen de domeinen veiligheid, gezondheid, onderwijs, Wmo een belangrijke aandachtspunt is.
   Daarnaast stimuleren we komende periode zorgaanbieders om hun aanbod aan te laten sluiten op veranderende zorgvragen en geven we uitvoering aan de Regiovisie Beschermd Wonen / Maatschappelijke opvang regio Eindhoven en het Actieplan Dakloosheid regio Eindhoven. Ten slotte zetten we het maatwerkbudget in voor de vraagstukken die niet binnen de wettelijke kaders vallen en analyseren onze lokale zorg- en veiligheidsketen en versterken deze.
2. **Het Loket van A tot Z is toegankelijk, vindbaar en biedt kwalitatief goede ondersteuning:**
   Het loket is bekend bij inwoners door zichtbaar te zijn in de kernen en door informatie te delen via verschillende lokale en sociale media. Het loket heeft korte lijntjes met zorgaanbieders en partners in het voorliggend veld om de juiste ondersteuning aan inwoners te bieden.
3. **We ondersteunen en waarderen onze mantelzorgers en vrijwilligers:**
   Dit willen we bereiken door continueren van de jaarlijkse activiteiten en de waardering voor onze mantelzorgers en zorgen ervoor dat mantelzorgers ons mantelzorgsteunpunt weten te vinden. We geven uitvoering aan het vrijwilligersuitvoeringsplan (zie punt: Samenkracht en burgerparticipatie).

Inkomensregelingen

1. We investeren in bestaanszekerheid zodat iedereen volwaardig kan deelnemen aan de samenleving.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Iedereen werkt, bij voorkeur in een reguliere betaalde baan. Indien dit niet mogelijk is, zorgen we voor een (tijdelijke) inkomensondersteuning**
   Dit willen we bereiken door uitvoering aan het Taalakkoord Basisvaardigheden 2027-2030 te geven.
   Vanaf 2027 zetten we ons ook in voor leer/ontwikkeltrajecten.
2. **Inwoners hebben grip op hun geldzaken en vinden tijdig de weg naar ondersteuning bij geldzorgen.**
   Dit willen we bereiken door in 2027-2028 in te zetten op begrijpelijke communicatie, vroeg signalering, laagdrempelige ondersteuning en een nauwe samenwerking met maatschappelijke partners.
   We ondersteunen minima en andere kwetsbare huishoudens bij het verkrijgen van een noodpakket in 2027 (zie ook programma 1: Veiligheid).

Toekomstbestendig sociaal domein

1. Om het sociaal domein in de toekomst financieel houdbaar te houden, zetten we in op:
   - een integrale toegang in het brede sociaal domein, zodat hulpvragen vanuit één gezamenlijke visie worden behandeld;
   - preventie en vroegsignalering: voorkomen is beter dan genezen;
   - het bevorderen van participatie en zelfredzaamheid van inwoners;
   - scherpe keuzes, minder bureaucratie en focus op wat wel werkt;
   - regionale samenwerking alleen met voldoende lokale zeggenschap.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. In 2027 realiseren we een integrale toegang en een stevig lokaal team.
Dit doen we door nog meer in te zetten op preventie, vroeg signalering, zelfredzaamheid en efficiëntere samenwerking binnen het sociaal domein. Op basis van deze maatschappelijke opgave doen we onderzoek naar de manier waarop we de integrale toegang en het stevige lokaal team binnen onze gemeente kunnen realiseren.

Beleidskaders

Kempisch Meerjarenbeleidskader Jeugd 2026 – 2029
Meerjarenplan Samen voor Jeugd 2026 – 2029
Verordening jeugdhulp Reusel-De Mierden 2026
Verordening en beleidsregels Wmo Reusel-De Mierden
Inclusie agenda Reusel-De Mierden 2024-2028
Regiovisie Beschermd wonen regio Eindhoven 2022-2026
Actieplan Dakloosheid regio Eindhoven 2024-2030
Kadernota Geldzorgen 2025-2028

Mutaties meerjarenraming 2027-2030 ten opzichte van programmabegroting 2026

NB: Ambities/wensen

NB(26) Vroeg signalering/ Financiële educatie (Structureel nadeel € 6.000,- in 2027 en 2028)
Vroeg signalering: Financiële educatie Onderwijs € 6.000 structureel Een speerpunt uit de kadernota is inzetten op vroeg signalering. We richting ons op jongeren in de leeftijd van 16 tot 18 jaar en op de ouders van toekomstige jongeren. We zoeken de samenwerking op met scholen voor het organiseren van bijeenkomsten, workshops, webinars over financieel gezond leven.

NB(27) Noodpakketten (Incidenteel nadeel € 20.000,- in 2027)
We ondersteunen minima en andere kwetsbare huishoudens bij het verkrijgen van een noodpakket.

NB(28) Financiering van een Herstelcentrum met indicatievrije herstelgerichte dagbesteding (Structureel nadeel € 319.800 in 2027 en € 335.600 2028)
Sinds juli 2024 is in de Kempen een indicatievrij herstelcentrum voor mensen met psychische kwetsbaarheid ontwikkeld, dat regionaal gesubsidieerd wordt. Deze subsidie vervalt eind 2026. De kosten voor het in stand houden van het herstelcentrum zijn daarom in deze begroting opgenomen. Wanneer de gemeenten (Bladel, Eersel en Reusel – De Mierden) het herstelcentrum niet (of deels) financieren, zal de voorziening in deze vorm (deels) wegvallen. Dit leidt in meer of mindere mate tot een toename van geïndiceerde Wmo voorzieningen, met name dagbesteding. Momenteel is het herstelcentrum 5 dagen per week open en nemen 45 inwoners van gemeente Reusel-De Mierden deel aan activiteiten van het herstelcentrum. De huidige deelnemers zijn geanalyseerd om een inschatting te maken van de omvang van Wmo-indicaties dagbesteding bij wegvallen van de voorziening. Geschat wordt dat dit kan oplopen tot € 392.000,- per jaar.
Voor 2027 nemen we € 319.800,- op en voor 2028 € 335.600,-; dit zijn de bedragen zonder de inzet van AZWA middelen. Mogelijk kan het dus minder hoog uitvallen. Het bedrag van € 392.000,- voor WMO is berekend door de hooiberg op basis van de huidige bezoekers uit RDM waarvan zij verwachten dat die een WMO indicatie krijgen.

NB(29) Gemeenschappelijke regeling (Structureel nadeel € 5.000,- vanaf 2027)
De regionale ambities en doelen op het gebied van jeugdhulp zijn vastgelegd in het Meerjarenplan Samen voor Jeugd 2026-2029. Daarbij wordt aangesloten op landelijke ontwikkelingen. De landelijke ‘Hervormingsagenda Jeugd’ stelt gemeenten voor de gezamenlijke opdracht om jeugdhulp effectiever,

duurzamer en financieel houdbaar te organiseren. Een belangrijke randvoorwaarde daarbij is dat regio's structureel samenwerken, met duidelijke afspraken over governance en gezamenlijke besluitvorming. In onze regio werken we binnen de Jeugdwet al goed samen in een netwerksamenwerking, vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst Samen voor Jeugd (SOK SvJ). Hierin zijn zowel de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor regionaal beleid als de taken rondom inkoop en contractmanagement belegd. Voor een duurzame samenwerking is echter een stevigere juridische basis nodig. Op grond van de Hervormingsagenda Jeugd en de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdhulp (Wvbj) zijn gemeenten daarom verplicht om uiterlijk 1 januari 2027 een publiekrechtelijke samenwerking in te richten conform de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr). De doorontwikkeling van Samen voor Jeugd naar een robuuste Wgr-samenwerking is een middel om tijdige, passende en kwalitatief goede jeugdhulp in de regio te borgen. Een gemeenschappelijke regeling (GR) zorgt voor een bindende samenwerking, duidelijke rollen en verantwoordelijkheden en meer efficiëntie. Daarnaast biedt het voor aanbieders en andere stakeholders helderheid over wie de inkoopregio is en het verstevigt de samenwerking om tijdige, passende en kwalitatief goede jeugdhulp in de regio te borgen. De financiële consequenties van de gekozen GR-vorm zijn nog onduidelijk, maar gebaseerd op de regio 10 voor de Jeugd wordt uitgegaan van € 5.000,-.

NB(30) Doordecentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke opvang PM
Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang staat al jaren op de planning om door gedecentraliseerd te worden. Het Rijk heeft dit uitgesteld. Door bestuurders in de 15 regiogemeenten is de wens uitgesproken om toch door te gaan met de doordecentralisatie. De voorbereidingen hiervoor zijn in volle gang en er zal na de zomer (naar verwachting) een besluit over genomen worden door de colleges. We hebben op dit moment nog niet helder wat dit precies financieel zal betekenen, maar het gaat invloed hebben op de begroting. Stapsgewijs kunnen er middelen vanuit Eindhoven overkomen naar de regiogemeenten en een doordecentralisatie betekent ook dat we enerzijds de lusten krijgen, maar ook de lasten. Het is bekend dat er op dit dossier grote tekorten zijn die we dan ook met 15 gemeenten moeten opvangen.
De financiële meerjarenstrategie hiervoor moet nog uitgewerkt en verduidelijkt worden en er moet nog besluitvorming plaats gaan vinden, het is dus ook nog niet duidelijk of dit in 2027 door zal gaan.

BB: Correcties op bestaand beleid
BB(02) Wijk GGZ (Structureel nadeel € 6.000,- in 2027) (Structureel nadeel € 22.500,- vanaf 2028)
Subsidie vanuit ZonMw stopt in oktober 2027. De subsidie van ZonMw bedraagt 300.000,- voor 4 jaar. De totale kosten voor de Wijk Ggz voor 4 jaar voor 4 Kempengemeenten is €440.000,-. Gemeente Reusel-De Mierden ontvangt de subsidie en rekent jaarlijks een bedrag door aan de Kempengemeenten om de overige €110.000,- te betalen die niet door de subsidie gedekt wordt.
In 2023 is middels een collegevoorstel de Wijk Ggz structureel opgenomen in de begroting. Per oktober 2027 zal de subsidie wegvallen. Dit betekent dat voor RDM de lasten voor 2027 met € 6.000,- verhoogd moeten worden. Vanaf 2028 worden de jaarlijkse structurele lasten voor de Wijk GGZ voor RDM € 22.500,- per jaar.

BB(04) Uitbreiding uren jeugdcoach (Structureel nadeel vanaf 2027 € 36.000,-) (Incidentele dekking van 2027-2029 vanuit de AZWA middelen)
In Reusel-De Mierden blijft voortdurend aandacht voor de jongerenproblematiek. Jongeren krijgen te maken met verschillende risico's, zoals mentale problemen, ondermijning, middelengebruik en dealen en sextortion. Het jongerenwerk speelt een belangrijke rol in het signaleren, voorkomen en bieden van laagdrempelige oplossingen voor deze problematiek. Zij vervullen dan ook een belangrijke taak in het creëren van een positieve, vertrouwde en ondersteunende leefomgeving waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Afgelopen jaar is de inzet van jongerenwerk incidenteel uitgebreid van 11 naar 20 uur per week. Deze verhoogde inzet heeft gezorgd voor positieve resultaten. Aanvullend kunnen we met 20 uur beter aansluiten bij de ambities uit het coalitieakkoord, het meerjarenplan van Samen voor Jeugd en de Hervormingsagenda Jeugd. In vergelijking met andere Kempengemeenten blijkt dat onze eerdere inzet qua uren aanzienlijk lager ligt dan wat gangbaar is. Ook gemeenten uit de regio Midden-Brabant van vergelijkbare omvang, zetten aantoonbaar meer capaciteit in op het jongerenwerk. Hierom is het van belang de tijdelijk verhoogde inzet van het jongerenwerk structureel te maken. Voor de uitbreiding van 11 naar 20 uur is een budget van € 36.000,- nodig vanaf 2027.

Wat mag het kosten?

Sociaal domein		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027			Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-614	-1.074	-2.066	936	-1.130	-1.165	-1.095	-1.098
6.2	Wijkteams	-607							
6.21	6.21 Toegang en eerstelijnsvoorziening WMO		-426	-352	0	-352	-358	-361	-364
6.22	6.22 Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd		-110	-56	0	-56	-57	-58	-60
6.23	6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen		-139	-126	0	-126	-129	-131	-135
6.3	Inkomensregelingen	-1.438	-1.200	-3.709	2.174	-1.535	-1.556	-1.631	-1.666
6.4	WSW en beschut werk	-3.425	-3.673	-3.669	0	-3.669	-3.614	-3.627	-3.648
6.5	Arbeidsparticipatie		-92	-141	0	-141	-143	-145	-147
WMO									
6.60	6.6 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-537	-541	-1.026	0	-1.026	-1.056	-1.086	-1.114
6.711	6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-3.500	-1.733	-1.714	125	-1.589	-1.626	-1.663	-1.691
6.712	6.712 Begeleiding (WMO)		-1.688	-1.832	0	-1.832	-1.874	-1.917	-1.950
6.713	6.713 Dagbesteding (WMO)		-435	-496	0	-496	-507	-518	-528
6.714	6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)								
6.791	6.791 PGB WMO		-278	-303	0	-303	-310	-317	-323
6.811	6.811 Beschermd wonen (WMO)	-37	-37	-26	0	-26	-27	-28	-29
Jeugd									
6.752	6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-3.806	-2.724	-2.796	0	-2.796	-2.851	-2.905	-2.980
6.753	6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk			-52	0	-52	-53	-54	-55
6.762	6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal		-669	-559	0	-559	-569	-578	-593
6.763	6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk			-52	0	-52	-53	-54	-55
6.792	6.792 PGB Jeugd		-96	-96	0	-96	-98	-100	-103
6.821	6.821 Jeugdbescherming	-340	-311	-284	0	-284	-289	-295	-302
6.822	6.822 Jeugdreclassering		-75	-77	0	-77	-79	-80	-82
	Saldo programma 6	**-14.304**	**-15.301**	**-19.433**	**3.235**	**-16.198**	**-16.412**	**-16.644**	**-16.923**

Verbonden partijen

KempenPlus
Samenwerking Kempengemeenten
Gemeentelijke gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost

Beleidsindicatoren

Het sociaal domein gaat over gezinnen die worstelen met schulden, jongeren die psychische druk ervaren, ouderen die vereenzamen, of inwoners die moeite hebben om mee te doen. Hun situatie is verweven met hun verleden, hun omgeving, hun netwerk en soms met meerdere problemen tegelijkertijd. Daarom is het meten van doelstellingen in het sociaal domein geen kwestie van simpel tellen. We kunnen wel tellen hoeveel cliënten we hebben, maar het is minder eenvoudig om te duiden of we daarmee onze doelstellingen behaald hebben. De echte waarde zit vaak in kwaliteit, niet in kwantiteit. Sturing in het sociaal domein vraagt daarom om een combinatie van cijfers, verhalen en trends. Dat is dan ook de manier waarop we monitoren binnen diverse vastgestelde beleidskaders en de raad meenemen in ontwikkelingen en tendensen binnen het sociaal domein.

progr.6 Beleidsindicatoren	eenheid	verplicht / niet verplicht	RdM	Gemeenten < 25.000	Landelijk	Peiljaar	Bron
Aantal gerealiseerde opvangplekken per doelgroep	aantal opvangplekken Oekraïnse ontheemden	NV	86			2026	Gemeente
Uitkomsten jaarlijks clienttevredenheidsonderzoek Loket van A tot Z		NV	8,2			2025	Gemeente
Banen	Aantal per 1.000 inwoners van 15 - 64 jr		584,5	719,4	850,2	*2024*	CBS
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	V	1,0%	1,0%	1,0%	*2023*	CBS
Kinderen in uitkeringsgezin	%	v	2%	3%	6%	*2024*	CBS
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	V	74,7%	74,0%	73,2%	*2025*	CBS
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen		onbekend		2%	*2024*	CBS
Personen met bijstandsuitkeringen	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	V	80,6	144,7	281,2	*2025*	CBS
Lopende re-integratie-voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	v	133,6	165,5	217,8	*2025*	CBS
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	V	13,7%	13,1%	13,7%	*2025*	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	%	V	1,0%	0,9%	1,0%	*2025*	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	V	-	0,5%	0,4%	*2025*	CBS
Wmo-cliënten met een maatwerk-arrangement	Aantal per 10.000 inwoners	V	630	675	720	*2025*	CBS

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Portefeuillehouder	Thema's
Wethouder Maas	Volksgezondheid
Wethouder Rombouts	Duurzaamheid, energie en klimaat

Doelen overgenomen uit het coalitieakkoord en Collegeprogramma 2026-2030

Volksgezondheid

1. We zorgen dat een gezonde generatie kan opgroeien in een gezonde leefomgeving met een sterk sociaal netwerk, met extra aandacht voor hun mentale gezondheid.
2. We stimuleren de verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven waarvan door de omgeving overlast wordt ervaren.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Jongeren groeien gezond, veilig, kansrijk en weerbaar op zodat escalatie naar zwaardere problematiek wordt voorkomen:**
   Dit willen we bereiken door ons komende periode in te zetten op vroeg signalering van mentale problemen bij jongeren (binnen het onderwijs) via het project STORM. Ook werken we verder aan de ketenaanpak Kansrijke Start (gericht op de eerste 1000 dagen van een kind), de ketenaanpak Kind naar gezond gewicht (KnGG) en de aanpak Opgroeien Kansrijke Omgeving (OKO) gericht op jongeren van 10 tot 18 jaar worden voortgezet.
   We stimuleren een gezonde leefstijl voor volwassenen, een goede mentale gezondheid en passend gebruik van zorg. De ketenaanpak Overgewicht & Obesitas en Welzijn op recept worden verankerd in onze gemeente. Oudere inwoners worden in staat gesteld om zo lang mogelijk gezond en zelfstandig te kunnen blijven wonen. De ketenaanpak Valpreventie wordt doorontwikkeld en verankerd in onze gemeente.
2. **We zorgen voor een gezond leefklimaat in onze gemeente:**
   Dit willen we komende periode bereiken door te blijven deelnemen aan het Schone lucht akkoord (SLA) en het Regionale Meetnet (ILM3.0) en willen aanhaken bij de landelijke doelstelling van het SLA: 50 % gezondheidswinst in 2030 ten opzichte van 2016, met bewustwording en gedragsverandering bij inwoners ten aanzien van luchtkwaliteit.
   Ook zetten we in op het intrekken van latente milieuruimte in omgevingsvergunningen, om te zorgen dat de feitelijke situatie aansluit bij de vergunde situatie ten behoeve van ruimtelijke en maatschappelijke opgaven binnen de gemeente.
   In 2027 evalueren we de Verordening geurhinder en veehouderij 2013 om de effecten van de geurnormen op de veehouderij in de gemeente aan te tonen in de afgelopen dertien jaar en maken een doorkijk naar de mogelijkheden om geurnormen aan te passen onder de Omgevingswet.
   Ten slotte stimuleren we daar waar mogelijk is de verplaatsing of beëindiging van milieuhinderlijke bedrijven die in ernstige mate invloed hebben op een aanvaardbaar woon- en leefklimaat van de omgeving, dan wel ruimtelijke ontwikkelingen met maatschappelijke meerwaarde belemmeren.

Duurzaamheid, energie en klimaat

1. We erkennen de noodzaak van verduurzamen en kiezen daarbij voor een realistische en haalbare aanpak, waarbij:
   - energiebesparing prioriteit krijgt;
   - lokale initiatieven en innovatieve oplossingen met betrekking tot energievoorziening (besparen, opwekken, delen, opslaan) de ruimte krijgen;
   - we terughoudend omgaan met nieuwe grootschalige opwek na afronding lopende grote projecten, met uitzondering van geclusterd groengas.
2. Energie die in onze gemeente wordt opgewekt dient bij voorkeur ook gebruikt te kunnen worden in onze eigen gemeente.
3. Netcongestie is een landelijk vraagstuk en heeft een grote weerslag op ruimtelijke projecten en woningbouw. De gemeente faciliteert met voorrang infrastructurele maatregelen die hiervoor nodig zijn.
4. Klimaatadaptatie (waterberging, hittestress, vergroening) krijgt structurele aandacht in de planvorming.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **We zetten energiebesparing centraal door isolatie, efficiënter energiegebruik en verduurzaming van woningen, maatschappelijk vastgoed en bedrijven te stimuleren:**
   Dit willen we bereiken door komende periode inwoners te ondersteunen met informatie, begeleiding en waar mogelijk met subsidie op gebied van isoleren van hun woning. We voldoen aan de wettelijke verplichtingen voor het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed en brengen de energie footprint (kWh) van straatverlichting en gemeentelijke accommodaties omlaag. We staan open voor lokale en innovatieve energieoplossingen en nemen daarbij een faciliterende rol. Samen met de initiatiefnemers beoordelen we de haalbaarheid en meerwaarde voor onze gemeente.
   Binnen de opgave voor duurzame energie-opwek resteert nog één lopend zonneparkinitiatief dat zorgvuldig wordt beoordeeld in 2026-2027 en, wanneer passend binnen de gestelde kaders, wordt vergund.
2. **We werken toe naar maximaal lokaal gebruik van lokaal opgewekte duurzame energie, zodat de energietransitie bijdraagt aan betaalbaarheid, leveringszekerheid en lokale meerwaarde:**
   In 2026-2027 onderzoeken we of een energiegemeenschap een mogelijk instrument is om de lokale energievoorziening gezamenlijk slimmer, betaalbaarder en toekomstbestending te organiseren en welke rol de gemeente hierin kan spelen.
   Daarnaast onderzoeken we in 2027 de haalbaarheid en indien haalbaar realiseren energiehubs op bedrijventerrein Kleine Hoeven I en II.
3. **Ondanks dat netcongestie een landelijk vraagstuk is, nemen wij lokaal verantwoordelijkheid door infrastructurele maatregelen met prioriteit te faciliteren, zodat woningbouw, economische ontwikkeling en maatschappelijke voorzieningen doorgang kunnen krijgen:**
   De gemeente werkt komende periode nauw samen met netbeheerder Enexis en spant zich maximaal in voor de realisatie en versterking van zowel het laag- als middenspanningsnet.
   Als gevolg van netcongestie is de beschikbare transportcapaciteit in de komende periode beperkt. Om in aanmerking te komen voor een netaansluiting, prioriteert de gemeente in 2026 haar projecten conform het prioriteringskader van de Autoriteit Consument & Markt (ACM). De gemeente onderzoekt in 2027 de wenselijkheid voor de aanschaf van een digitale tweeling (Digital Twin) van het lokale energiesysteem. Hiermee wordt realtime en voorspellend inzicht verkregen in de belasting van het elektriciteitsnet en de ontwikkeling van energieverbruik en -opwek. Hierdoor is het mogelijk om scenarioanalyses te maken en knelpunten in het elektriciteitsnet vroegtijdig inzichtelijk te maken.
4. **Klimaatrisico's (waterberging, hittestress, verdroging, vergroening) worden geïntegreerd in planvorming binnen de fysieke leefomgeving om een toekomstgerichte en klimaat robuuste inrichting van onze gemeente te waarborgen:**
   In zowel de Omgevingsvisie als het Omgevingsplan borgen we komende periode dat klimaatrisico's worden meegenomen zodat klimaatbestendigheid een vast onderdeel wordt bij ruimtelijke plannen.
   We voeren een meerjarig vervangingsprogramma (2027-2030) van ons rioolstelsel uit waarbij rioolvervanging, klimaatadaptatie en herinrichting van de openbare ruimte zoveel mogelijk worden gecombineerd. Bij elke reconstructie in de openbare ruimte benutten we meekoppelkansen om de buitenruimte klimaatadaptief in te richten en investeringen (zoals de aanleg van hemelwatersystemen) doelmatig te combineren met andere werkzaamheden. Nieuwe ontwikkelingen tonen aan op welke wijze kansen voor waterberging, vergroening en een robuust watersysteem zijn benut en leveren hiermee een positieve bijdrage aan klimaatbestendigheid.

Beleidskaders

Verordening rioolheffing 2025

Mutaties meerjarenraming 2027-2030 ten opzichte van programmabegroting 2026

NB: Wettelijk/verplicht

VV(4)Investeringen riolering conform het PWR (Structureel: dekking via rioolheffing)

Op basis van het vastgestelde PWR (Programma Water en Riolering) staat een aantal investeringen gepland. De kapitaallasten worden gedekt via de rioolheffing. In 2026 heeft een financiële actualisatie plaatsgevonden van het PWR. Enkele projecten en investeringen worden doorgeschoven omdat ze niet haalbaar zijn in de planperiode en de bedragen zijn geïndexeerd. Dit wordt verwerkt in de kapitaallasten.

NB: Ambities/wensen

De eerdere bezuinigingen op preventie staan haaks op het coalitieakkoord, waarin gezondheid juist centraal staan. Het bereiken van deze doelen valt of staat met professionals en preventiebeleid in de wijk. Om de

realisatie van het akkoord te borgen, worden deze middelen middels deze begroting hieronder alsnog opgevoerd.

NB(31) Opgroeien Kansrijke Omgeving (Structureel nadeel € 18.000,- vanaf 2029, Incidentele dekking 2027-2029 vanuit de AZWA middelen)
De aanpak Opgroeien Kansrijke Omgeving (OKO) is een preventieve aanpak om jongeren gezond, veilig, kansrijk en weerbaar op te laten groeien. Dit is heel belangrijk om te voorkomen dat er grotere problemen ontstaan op het gebied van psychisch welzijn maar ook andere gezondheidsproblemen door ongezonde voeding en middelengebruik. Het budget is nodig voor de Kempische coördinator Kempenbranie (OKO) en voor de uitvoeringsprojecten.
De specifieke uitkering (SPUK AZWA) die het Rijk voor de jaren 2027 tot en met 2029 beschikbaar stelt, heeft juridisch een tijdelijk karakter. Deze baten dienen daarom als incidentele baat opgenomen te worden in de begroting. Zodra het Rijk de toegezegde overheveling van de AZWA-middelen naar een structurele uitkering in het Gemeentefonds vanaf 2030 formaliseert, zal de raming via een begrotingswijziging aan de batenkant structureel worden bijgesteld.

NB(32) Vroeg signalering mentale problemen jongeren (Structureel nadeel € 5.000,- vanaf 2029)
Passend binnen Opgroeien Kansrijke Omgeving is het project STORM, dat binnen het onderwijs wordt uitgevoerd. Hierbij gaat het om vroeg signalering van mentale problemen bij jongeren. Dit project is in 2024 gestart op het voortgezet onderwijs voor de klassen 1. Vanaf 2029 is het de bedoeling dat dit project ook in de klassen 4 wordt uitgerold. Op deze manier kan er beter gemonitord worden en is continuïteit geborgd op het voortgezet onderwijs.

NB(33) Suïcidepreventie (Structureel nadeel € 6.000,- vanaf 2027)
Suïcidepreventie is een wettelijke taak voor de gemeenten vanaf 2026. Om deze wettelijke taak te continueren is het nodig om de middelen uit de Meicirculaire 2026 voor suïcidepreventie à € 6.000 op te nemen in de meerjarenbegroting. Een deel van de middelen wordt de komende 2 jaren regionaal ingezet en het andere deel kan ingezet worden als dekking voor het project Storm. Naast deze interventie op het voortgezet onderwijs, is het ook belangrijk om afspraken te maken met professionals over interventies voor een bredere doelgroep.

NB(34) Ketenaanppakken voor een gezonde samenleving (Structureel nadeel € 10.000,- in 2027 en 2028 € 30.600,- in 2029 en vanaf 2030 een structureel nadeel van € 20.600,-) (Incidentele dekking 2027-2029 vanuit de AZWA middelen)
Vanaf 2027 is het AZWA van kracht. Het AZWA is een voortzetting en uitbreiding van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het IZA (Integraal Zorgakkoord). Deze akkoorden zijn allemaal gericht op preventie in de zorg. De akkoorden richten zich vooral om de verbinding tussen het zorgdomein en het sociaal domein te versterken en daarmee in te zetten op het voorkomen van zorg. Het hoofddoel is het toegankelijk en betaalbaar houden van de zorg door de druk op de medische zorg te verlagen via een sterker sociaal domein.
Er zijn een aantal leefgebieden met basisfunctionaliteiten benoemd waar we verplicht op in moeten zetten:

1. Mentale gezondheid: laagdrempelige steunpunten en ketenaanpak Welzijn op recept, denk hierbij ook aan jongeren (Opgroeien Kansrijke Omgeving = OKO)
2. Vitaal ouder worden: ketenaanpak valpreventie
3. Leefstijl: ketenaanpak overgewicht en obesitas bij volwassenen
4. Kansrijk opgroeien: ketenaanpak Kansrijke start met een integrale gezinspoli en Nu niet zwanger
5. Gezondheidsachterstanden verminderen en voorkomen

Ook moet er gewerkt worden aan een goede basisinfrastructuur zoals: Inloopvoorzieningen, lokaal team - hechte wijkverbanden, (mentale) gezonde school, buurtsportcoaches.
Bovenstaande inzet is niet nieuw, met het aangaan van het GALA en IZA (2023 – 2026) zijn we hier al mee van start gegaan. De middelen voor deze akkoorden lopen dit jaar af. Maar we krijgen opnieuw middelen van 2027 t/m 2029 (AZWA) om in te zetten op de basisfunctionaliteiten en de basisinfrastructuur. De specifieke uitkering (SPUK AZWA) die het Rijk voor de jaren 2027 tot en met 2029 beschikbaar stelt, heeft juridisch een tijdelijk karakter. Deze baten dienen daarom als incidentele baat opgenomen te worden in de begroting. Zodra het Rijk de toegezegde overheveling van de AZWA-middelen naar een structurele uitkering in het Gemeentefonds vanaf 2030 formaliseert, zal de raming via een begrotingswijziging aan de batenkant structureel worden bijgesteld.
We zijn hier middels bestuurlijke afspraken aan gebonden, het is een bestuurlijk hoofdlijnen akkoord. De VNG heeft namens de gemeenten het akkoord ondertekend en daarmee hebben we ons gecommitteerd om de afspraken landelijk dekkend uit te voeren.

De middelen voor uitvoering van het AZWA worden regionaal aangevraagd nadat alle gemeenten een akkoord hebben van de colleges (november 2026).
De te ontvangen AZWA middelen bedragen in 2027 € 170.759,- in 2028 € 205.584,- en in 2029 zal een bedrag ontvangen worden van € 237.501,-

NB(35) Schone lucht Akkoord (SLA) (Structureel nadeel € 7.500,- vanaf 2028)
Om te zorgen voor een gezond leefklimaat in onze gemeenten willen we komende periode blijven deelnemen aan het Regionale Meetnet (ILM3.0) en willen we blijven aanhaken bij de landelijke doelstelling van het SLA: 50% gezondheidswinst in 2030 ten opzichte van 2016, met bewustwording en gedragsverandering bij inwoners ten aanzien van luchtkwaliteit.

NB(36) Evalueren verordening geurnormen (Incidenteel nadeel € 20.000,- in 2027)
In 2027 evalueren we de Verordening geurhinder en veehouderij 2013 om de effecten van de geurnormen op de veehouderij in de gemeente aan te tonen in de afgelopen dertien jaar en maken een doorkijk naar de mogelijkheden om geurnormen aan te passen onder de Omgevingswet.

NB(37) Onderzoek energiegemeenschap (Incidenteel nadeel € 60.000,- in 2027) (Incidentele dekking vanuit CDOKE gelden van € 60.000,- in 2027)
We onderzoeken of een energiegemeenschap een mogelijk instrument is om de lokale energievoorziening gezamenlijk slimmer, betaalbaarder en toekomstbestending te organiseren en welke rol de gemeente hierin kan spelen.

NB(38) Onderzoek Energie hub KH (Incidenteel nadeel € 50.000,- in 2027) (Incidentele dekking vanuit CDOKE gelden van € 50.000,- in 2027)
We onderzoeken de haalbaarheid en indien haalbaar realiseren we energiehubs op bedrijventerrein Kleine Hoeven I en II.

NB(39) Milieustraat P.M. investeringskrediet
Er is al wel een plan om dit samen te gaan realiseren i.s.m. Gemeente Bladel maar qua investering/kosten is er nog te weinig bekend.

Wat mag het kosten?

Volksgezondheid en milieu		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027			Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
7.1	Volksgezondheid	-539	-712	-843	54	-789	-811	-815	-847
7.2	Riolering	553	480	-1.798	2.477	679	710	736	850
7.3	Afval	245	280	-1.354	1.588	235	242	249	255
7.4	Milieubeheer	-959	-1.575	-1.974	405	-1.570	-1.327	-1.351	-1.375
	Saldo programma 7	**-699**	**-1.526**	**-5.969**	**4.524**	**-1.445**	**-1.185**	**-1.180**	**-1.118**

Verbonden partijen
Gemeentelijke gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost
GRSK/Kempenplus?
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

Beleidsindicatoren

progr.7 Beleidsindicatoren	eenheid	verplicht / niet verplicht	RdM	Gemeenten < 25.000	Landelijk	Peiljaar	Bron
Aantal leerlingen dat een vervolggesprek krijgt (project STORM		NV	18%			*2025*	Gemeente
% inwoners met overgewicht per leeftijdscategorie	% volwassenen (18-64 jaar)	NV	51%		48%	*2024*	gezondheidsmonitors GGD
% inwoners met overgewicht per leeftijdscategorie	% 65+		59%		57%	*2024*	gezondheidsmonitors GGD
% inwoners met overgewicht per leeftijdscategorie	% jongvolwassenen:		27%		26%	*2024*	gezondheidsmonitors GGD
% inwoners met overgewicht per leeftijdscategorie	% kinderen (0-11)	NV	11%			*2025*	gezondheidsmonitors GGD
aantal doorverwijzingen Welzijn op recept		NV					Gemeente
Aantal 65+ers gescreend op valrisico		NV					Gemeente
Aantal ingetrokken omgevingsvergunningen (activiteit milieu)		NV					Gemeente
geregistreerde dieraantallen.		NV					Gemeente
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	V	5	106	148	*2024*	CBS
Hernieuwbare elektriciteit	%	V	101,7%		42,5%	*2024*	Klimaatmonitor
Aantal subsidieaanvragen voor isolatiemaatregelen		NV					Gemeente
Meetresultaten belasting energienetwerk		NV					Gemeente

Programma 8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Portefeuillehouder	Thema's
Wethouder Kuijken	Ruimte en leefomgeving, Grondexploitatie, Wonen en bouwen, Buitengebied
Wethouder Rombouts	Handhaving Ruimte en Milieu

Doelen overgenomen uit het coalitieakkoord en Collegeprogramma 2026-2030

Ruimte en leefomgeving

1. Ruimtelijke keuzes worden gemaakt op basis van:
   - gedegen onderzoek naar haalbaarheid;
   - aandacht voor water, natuur en bodem;
   - financiële en juridische uitvoerbaarheid.
2. We ontwikkelen met voorrang een gebiedsvisie voor Reusel-West, waarna een gedegen keuze over woningbouwlocaties kan worden gemaakt.
3. Grote uitbreidingslocaties worden zorgvuldig gefaseerd, met aandacht voor bereikbaarheid, groen en voorzieningen.
4. Participatie bij ruimtelijke plannen wordt op een verbindende manier volgens de visie Samen Doen! vormgegeven.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Zorgvuldige en uitvoerbare ruimtelijke keuzes faciliteren en realiseren:**
   - Projecten van derden o.a. Rogse Wieken (in uitvoering), Zwartven Hooge Mierde, Willibrordlaan Hulsel, Lindenhof, Hogeweg Lage Mierde, Wagricom, Busseltje, Schoolstraat, Elsom Reusel.
   - We gaan aan de slag met de woonwijk Braaksche Akkers in Reusel. (2026-2036)
   - We gaan aan de slag met de woonwijk Hasselt III in Lage Mierde. (2026-2034)
   - We schakelen het Realisatiebedrijf MRE in voor lokale ondersteuning van de versnelling in de regionale woningbouwopgave. (2026-2030)

   Daarnaast kijken we komende periode bij planvorming bekijken we of er financiële mogelijkheden vanuit het convenant Beethoven zijn om de woningbouw te versnellen.
2. **We stellen in 2027 een integrale gebiedsvisie voor Reusel-West op**.
3. **De verkenning woningbouwlocaties Reusel-De Mierden (2025) wordt onderdeel van de Omgevingsvisie en gebruikt als sturingsmechanisme voor kansrijke locaties.**
   We monitoren komende periode woningproductie, woningvoorraad en gerelateerde statistieken om gefaseerd en evenwichtig uitbreidingslocaties te ontwikkelen.
4. **We voeren komende periode bij ruimtelijke plannen een actieve dialoog met inwoners en maken daarbij gebruik van passende vormen van participatie.**

Grondexploitatie

1. De gemeente voert een actieve, maar nuchtere grondpolitiek.
   Waar nodig nemen we een faciliterende rol op ons.
2. We differentiëren marktconforme grondprijzen naar gelang kavelgrootte en het voorzieningenniveau van een kern.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Ten behoeve van het maatschappelijke resultaat wordt een actieve en nuchtere grondpolitiek gevoerd om gewenste initiatieven mogelijk te maken:**
   Dit willen we bereiken door komende periode te werken conform de nota grondbeleid waarin duidelijkheid is gegeven over wanneer we wel en niet actief grond kopen, tegen welk budget en welke risico's en welke grondinstrumenten we kunnen inzetten. De gemeente koopt gericht gronden aan, hanteert een strakke risicobeheersing en gaat niet speculeren. De gemeente regisseert middels een sluitende grondexploitatie (GREX) waarbij financiële en operationele buffers worden ingebouwd. Ten slotte stellen we in 2027 een nota pachtbeleid op waarin de nadruk ligt op het duurzaam gebruik van onze gronden.
2. **Komende periode geven we uitvoering aan het vastgestelde grondbeleid.**

Er worden marktconforme en gedifferentieerde grondprijzen gehanteerd die aansluiten bij kavelgrootte en voorzieningenniveau.

Wonen en Bouwen

1. Vanuit de schaalsprong en de ontwikkelstrategie wil onze gemeente circa 1500 woningen bouwen voor 2040. Deze woningbouwversnelling kan alleen gehaald worden als we hieraan prioriteit geven. We bouwen in alle vier de kernen, met respect voor het dorpse karakter.
2. We staan positief tegenover initiatieven die bijdragen aan het beter benutten van de bestaande woningvoorraad. Daarbij denken we aan:
   - herbestemming;
   - (pré-)mantelzorgwoningen;
   - tijdelijke bewoning bijgebouw, meer generatie wonen en inwonen.

   We staan positief tegenover initiatieven om te komen tot nieuwbouw. Daarbij denken we aan:
   - inbreiding;
   - levensloopbestendig wonen;
   - CPO-initiatieven (collectief particulier opdrachtgeverschap).
3. Sociale en betaalbare woningen zijn structureel onderdeel van de woningbouwopgave, met maatwerk waar nodig om projecten haalbaar te houden.
4. We stimuleren de samenwerking tussen woningcorporaties en zorginstellingen om woningbouw en zorg te combineren.
5. We onderzoeken de mogelijkheid van welstandsluw bouwen.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Prioriteit geven aan de woningbouwopgave en daarbij woningen bouwen in alle kernen met behoud van het dorpse karakter.**
   We hebben de doelstelling om vanaf 2024 circa 1.500 woningen te realiseren voor 2040 en voor elke kern een eigen woningbouwplan op te stellen. De opbrengst van de gesprekken in het kader van de Omgevingsvisie Reusel-De Mierden passen we toe bij deze gebiedsontwikkelingen.
2. **Komende periode ontwikkelen we beleid voor het beter benutten van de bestaande woningvoorraad.**
   Dit willen we bereiken door ruimte te bieden aan verschillende woonvormen en stimuleren van passende (nieuwbouw)initiatieven die bijdragen aan diverse woonmogelijkheden.
3. **Structureel realiseren van voldoende sociale en betaalbare woningen binnen de woningbouwopgave.**
   We geven uitvoering aan de vastgestelde Kempische visie op Wonen 2024-2028 en hanteren in het vastgestelde woningbouwprogramma de prijssegmenterering waarbij minimaal 67% ((2/3 deel) in het betaalbare segment moet vallen, waaronder 30% sociale huur, en het overige 1/3 deel vrij invulbaar is, om woningen voor elke doelgroep te bouwen. Nieuwe ontwikkelingen moeten voldoen aan het woningbouwprogramma, met daarbij als uitgangspunt dat sociale huurwoningen worden geëxploiteerd door een toegelaten instelling (woningcorporatie).
4. **Komende periode versterken we de samenwerking tussen woningcorporaties en zorginstellingen om wonen en zorg te combineren.**
   De urgentieregeling uit de Wet versterking regie volkshuisvesting wordt in 2027 geïntegreerd in de nieuwe huisvestingsverordening.
5. **We onderzoeken in 2028 alternatieve en lichtere vormen voor welstand.**
   Bijvoorbeeld een dorpsbouwmeester, om het vergunningenproces te versnellen en administratieve lasten te verminderen.

Buitengebied

1. Het buitengebied blijft een kernkwaliteit van de gemeente.
   We zetten in op:
   - behoud van een vitale agrarische sector waarbij we rekening houden met landelijke en provinciale regels en extra regels willen voorkomen;
   - ruimte voor innovatie en verbreding;
   - recreatief medegebruik waar dit past in de omgeving;
   - fatsoenlijke gecentraliseerde huisvesting van arbeidsmigranten die in onze gemeente werken.

   Om zorgvuldige herbestemming van vrijkomende agrarische bebouwing te waarborgen, worden de huidige kaders tegen het licht gehouden en waar nodig herzien.
2. Goede landschappelijke inpassing is een vaste randvoorwaarde bij ontwikkelingen en moet zowel publiek- als privaatrechtelijk worden geborgd.

Wat willen we bereiken, en wat gaan wij daarvoor doen? (Collegeprogramma)

1. **Behouden en versterken van het buitengebied als kernkwaliteit van onze gemeente.**
   Dit willen we bereiken door komende periode te blijven inzetten op het faciliteren en het toepassen van maatwerk bij initiatieven in het buitengebied om hiermee te zorgen voor zorgvuldige en toekomstbestendige herbestemming van vrijkomende agrarische bebouwing.
2. **Goede landschappelijke inpassing en het toezicht en de naleving van anterieure overeenkomsten, waar nodig, juridisch borgen.**
   Dit willen we bereiken door in 2027 de handhavingsprioritering te heroverwegen omdat de overheid het privaatrecht niet mag gebruiken als de wetgever hiervoor de publiekrechtelijke weg heeft bedoeld.

Mutaties meerjarenraming 2027-2030 ten opzichte van programmabegroting 2026

NB: Ambities/wensen

NB(41) Terughalen taken VTH PM

Naar aanleiding van het onderzoek naar de toekomstige organisatiestructuur zal er in 2026 en 2027 onderzocht worden wat de gevolgen zijn van het terughalen van de taken van VTH. De bijbehorende kosten hiervan zullen in de begroting van 2028 opgenomen worden.

BB: Correcties bestaand beleid

BB(03) Advieskosten pachtvrij maken (Incidenteel nadeel € 25.000,- in 2027)

We stellen een nota jachtpachtbeleid op waarin de nadruk ligt op instandhouding en uitbreiding van faunapopulaties en voorkoming van schade en duurzaam wildbeheer in voldoende mate geborgd is.
De begrote bezuiniging pachtgronden (taakveld 3.2) geldt vanaf 2028. In 2026 en 2027 worden zoveel mogelijk gronden pachtvrij gemaakt, waarna deze geliberaliseerd verpacht gaan worden. Deze besparing begint op z'n vroegst 1-1-2028. Benodigde investering voor het pachtvrij maken wordt voor 2027 begroot op € 25.000,- (externe advieskosten).

Wat mag het kosten?

VHROSV		Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027			Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bedragen x € 1.000		Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	Saldo per product								
8.1	Ruimtelijke ordening	-1.019	-1.921	-1.453	183	-1.270	-1.323	-1.374	-1.429
8.2	Grondexploitatie	-331	-118	-280	186	-94	-97	-99	-102
8.3	Wonen en bouwen	-40	243	-524	815	291	290	304	305
	Saldo programma 8	**-1.390**	**-1.796**	**-2.257**	**1.184**	**-1.073**	**-1.129**	**-1.169**	**-1.225**

Verbonden partijen

Metropool Regio Eindhoven (MRE) (werkprogramma transitie landelijk gebied)
Samenwerking Kempengemeenten
Kempenplus
GGD
Veiligheidsregio Brabant Zuidoost

Beleidsindicatoren

progr.8 Beleidsindicatoren	eenheid	verplicht / niet verplicht	RdM	Gemeenten < 25.000	Landelijk	Peiljaar	Bron
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	V	17,8	8,6	8,4	*2024*	BAG/ABF
Gemiddelde WOZ waarde	Euro	V	€ 445.000	€ 427.000	€ 398.000	*2025*	CBS
Gemiddelde WOZ waarde	Euro	V	€ 486.000	€ 469.000	€ 439.000	*2026*	CBS
Demografische druk *)	%	V	83,0%	82,9%	71,3%	*2026*	CBS
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	V	€ 842	€ 1.040	€ 993	*2026*	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	V	€ 1.026	€ 1.139	€ 1.091	*2026*	COELO
Grondprijzen		NV					Gemeente
aantal vierkante meters gekochte/verkochte grond		NV					Gemeente

Bijlage 1: Verschillenanalyse

	Structureel saldo na Begrotingswijziging juli 2026 (jaarschijf 2027)	€	-142.000	N
	Structureel saldo 2027 in deze Programmabegroting	€	-1.510.000	N
	Verbetering resultaat	€	-1.368.000	N
1	Effect nieuwe indexcijfers	€	110.000	V
2	Meicirculaire gemeentefonds	€	295.000	V
3	Bedrijfvoeringskosten GRSK	€	-56.000	N
4	Bedrijfvoeringskosten KempenPlus	€	-140.000	N
5	Programmakosten jeugd en WMO	€	-444.000	N
6	Programmakosten Participatiewet	€	-202.000	N
7	Toename salariskosten in exploitatie	€	-244.000	N
8	Hogere bijdrage VRBZO	€	-223.000	N
9	Hogere bijdrage ODZOB	€	-77.000	N
10	Overhead en BTW op riolering	€	64.000	V
11	Overhead en BTW op afval	€	-57.000	N
12	Onttrekking reserves en voorzieningen (structureel)	€	122.000	V
13	Wijzigingen nieuw beleid structureel	€	-486.000	N
14	Verhoging OZB tarieven	€	815.000	V
15	Verhoging leges	€	436.000	V
16	Verstrekte subsidies	€	-138.000	N
17	Ontvangen Specifieke Uitkeringen (SPUK)	€	37.000	V
18	Diversen	€	-35.000	N
		€	-223.000	N

1. Effect nieuwe indexcijfers

In de meerjarenbegroting zijn de prijsindices uit de Meicirculaire gehanteerd. In deze begroting is uitgegaan van een indexering van 2,5% voor materiële zaken (was 2,7%), 2,1% voor overheidsuitgaven en 4,2% voor lonen (was 5,1%).
Deze nieuwe inflatiecijfers zorgen voor verbetering van het structureel resultaat met € 110.000,-.

2. Meicirculaire gemeentefonds

De algemene uitkering wordt jaarlijks bijgesteld in mei, september en december. Op basis van de meicirculaire verwachten we in 2027 € 821.000,- meer aan bijdrage van het Rijk. Daartegenover staan verlaging van te verwachten BTW compensatie Fonds met € 151.000,- en een stelpost van € 375.000,- voor uitgaven vanuit de Decentralisatie Uitkering CDOKE (capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid).

3. Bedrijfvoeringskosten GRSK

De bijdrage van Reusel-De Mierden aan de bedrijfvoeringskosten van Samenwerking Kempengemeenten stijgt, gebaseerd op de nieuwe begroting met € 84.598,-, een deel daarvan was al voorzien in onze begroting als inflatie. Uit de begroting van GRSK blijken deze mutaties:

Stafkosten	+ € 4.345,-	
SSC	- € 45.273,-	Shared Service Center daling door minder gebruiker-accounts
MD	+ € 117.839,-	kosten voor Maatschappelijke Dienstverlening nemen toe door uitbreiding van de formatie jeugdhulp en continuering van de Pilot vroegsignalering in de schuldhulpverlening.
VTH	+ € 7.687,-	

4. Bedrijfvoeringskosten Kempenplus
De bijdrage van Reusel-De Mierden aan de bedrijfvoeringskosten van Kempenplus stijgt, gebaseerd op de nieuwe begroting met € 140.000,-. De kosten van inhuur van personeel zijn gedaald omdat openstaande vacatures zijn ingevuld. Daartegenover staat een toename van personeelskosten. De omzet Milieustraten daalt door het wegvallen van de milieustraat in Oirschot. Automatiseringskosten zijn in 2027 hoger door implementatie van MS365.

5. Programmakosten jeugd en WMO (GRSK)
De managementrapportage is opgesteld op basis van cijfers tot en met juni 2026. Hieruit volgt een herziene raming van programmakosten, bovenop de eerdere bijstelling van € 68.000,- vanuit de primaire begroting. De grootste mutaties:
Verhoging lasten (Dag)-behandeling jeugd: € 140.000,-
Verlaging lasten Begeleiding jeugd: € 40.000,-
Verhoging lasten WMO: € 275.000,-

6. Programmakosten Participatiewet (Kempenplus)
Op basis van de Begroting 2027 en de tweede Marap 2026 zijn de kosten verhoogd ten opzichte van 2026. Uit de meerjarenraming op basis van de 1e managementrapportage blijkt een toename van € 137.000,- op kosten vanuit de Participatiewet en € 123.000,- vanuit loonkostensubsidies. De kosten voor bijzondere bijstand daalden met € 47.000,-.
In de 2e managementrapportage zijn hierop slechts kleine structurele aanpassingen gedaan.

7. Toename salariskosten in exploitatie
Enerzijds zijn de formatiekosten iets gestegen door invulling van bezetting gedekt door minder inhuur van personeel. Anderzijds zijn minder loonkosten doorberekend aan investeringskredieten en grondexploitaties, waardoor de lasten op het begrotingssaldo hoger uitvallen in 2027.

8. Hogere bijdrage VRBZO (Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost)
Om te voldoen aan bestuurlijke deelopdracht 1, 2 en 3 (voldoen aan wet-/regelgeving en beleidsplan) is er extra budget nodig. Vanaf 2027 zitten de kosten hiervoor structureel verwerkt in de begroting.

9. Hogere bijdrage ODZOB (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant)
De afgelopen jaren is geconstateerd dat de gemeentelijke begroting ODZOB niet meer aansluit bij de feitelijke realisatie. Jaarlijks waren er meer opdrachten uitgevoerd dan in de begroting vanuit werd gegaan. De ODZOB heeft in de begroting van 2027 een deel van deze extra opdrachten opgenomen in de begroting.

10. Overhead en btw op afval
De begroting van afval is in principe kostendekkend. Overhead en btw worden hier buiten de begroting voor meegenomen waardoor er toch een saldo voor staat. De aantal uren overhead en btw kosten zijn in het verleden te hoog ingeschat en nu gecorrigeerd.

11. Overhead en btw op riolering
De begroting van riolering is in principe kostendekkend. Overhead en btw worden hier buiten de begroting voor meegenomen waardoor er toch een saldo voor staat. Er worden meer uren besteed waardoor er meer overheadkosten doorberekend kunnen worden. Er wordt ook meer btw doorberekend omdat de uitgaven toenemen ten opzichte van 2026.

12. Onttrekking reserves en voorzieningen (structureel)
Structurele onttrekking bestemmingsreserves afschrijvingen voor Clemensschool en herinrichting gemeentehuis zijn erbij gekomen ten opzichte van 2026.

13. Wijzigingen nieuw beleid structureel
De structurele lasten vanuit Nieuw Beleid worden toegelicht in Bijlage 3. Deze zijn zichtbaar in de begroting onder Programma 0.8 diverse baten en lasten.

14. Verhoging OZB tarieven
Voor de OZB-opbrengst wordt in deze begroting uitgegaan van een jaarlijkse aanpassing met inflatiecorrectie (2,1%) en een extra toename van 20% in 2027, 15% in 2028 en 5% in 2029.

15. Verhoging leges

Op basis van het verwachte aantal aanvragen worden er meer inkomsten uit leges verwacht van € 161.000. Ook is er een stelpost opgenomen van € 275.000 om de kostendekkendheid te verhogen.

16. Verstrekte subsidies

De beschikte subsidies voor 2027 bedragen € 1.402.000,- dat is € 138.000 meer dan in 2026. De grootste verhogingen komen van de Bibliotheek, Stichting Lumens Groep, Cordaad Welzijn en Stichting de Schakel Hooge Mierde.

17. Ontvangen Specifieke Uitkeringen (SPUK)

Vanuit de diverse ministeries ontvangen we aanzienlijke uitkeringen om taken uit te voeren. Deze werden niet altijd zichtbaar in de begroting verwerkt, maar kwamen steeds pas in het jaarrekening-resultaat in beeld. Dit hebben we nu zoveel mogelijk wel meegenomen in de begroting. Hierin zitten ook nieuwe bijdragen vanuit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Dit is een landelijk akkoord dat op 8 september 2025 is getekend door zorgpartijen en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om de zorg in Nederland toegankelijk en betaalbaar te houden.

Bijlage 2: Nieuwe kredieten wettelijke taken/vervanging

NR	Product	Omschrijving	Investerings-bedrag	Afsch-tm	i/u	2027	2028	2029	2030	2031	Rente
		Wettelijk / vervanging									**1,50%**
1	2.1	Rehabilitatiekrediet wegen 2027	€ 1.394.000	40	U		55.760	55.760	55.760	55.760	S
1	2.1	Rehabilitatiekrediet wegen 2028	€ 1.394.000	40	U			55.760	55.760	55.760	S
1	2.1	Rehabilitatiekrediet wegen 2029	€ 1.394.000	40	U				55.760	55.760	S
1	2.1	Rehabilitatiekrediet wegen 2030	€ 1.394.000	40	U				-	55.760	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting masten 2027	€ 197.000	40	U		7.880	7.880	7.880	7.880	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting masten 2028	€ 102.500	40	U			4.100	4.100	4.100	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting masten 2029	€ 87.000	40	U				3.480	3.480	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting masten 2030	€ 87.000	40	U				-	3.480	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting armaturen 2027	€ 102.500	20	U		6.663	6.663	6.663	6.663	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting armaturen 2028	€ 218.000	20	U			14.170	14.170	14.170	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting armaturen 2029	€ 81.000	20	U				5.265	5.265	S
2	2.1	Vervanging openbare verlichting armaturen 2030	€ 81.000	20	U				-	5.265	S
3	5.7	Vervanging groen 2027 (40jr afschrijving)	€ 131.000	40	U		5.240	5.240	5.240	5.240	S
3	5.7	Vervanging groen 2028 (40jr afschrijving)	€ 131.000	40	U			5.240	5.240	5.240	S
3	5.7	Vervanging groen 2029 (40jr afschrijving)	€ 131.000	40	U				5.240	5.240	S
3	5.7	Vervanging groen 2030 (40jr afschrijving)	€ 131.000	40	U				-	5.240	S
3	5.7	Vervanging groen 2027 (80jr afschrijving)	€ 179.000	80	U		4.923	4.923	4.923	4.923	S
3	5.7	Vervanging groen 2028 (80jr afschrijving)	€ 179.000	80	U			4.923	4.923	4.923	S
3	5.7	Vervanging groen 2029 (80jr afschrijving)	€ 179.000	80	U				4.923	4.923	S
3	5.7	Vervanging groen 2030 (80jr afschrijving)	€ 179.000	80	U				-	4.923	S
4	7.2	Vervanging randvoorziening ME 2030	€ 100.000	15	U				-	8.167	S
4	7.2	Vervanging gemalen ME 2030	€ 30.000	15	U				-	2.450	S
4	7.2	Vervanging riolering Lensheuvel-Turnhoutseweg Reusel 2028	€ 900.000	60	U			28.500	28.500	28.500	S
4	7.2	Vervanging vrijvervalriool 2029	€ 3.024.000	60	U				95.760	95.760	S
4	7.2	Vervanging vrijvervalriool 2030	€ 3.024.000	60	U				-	95.760	S
4	7.2	Dekking rioolheffing	exploitatie	-	I	0	0	-28.500	-124.260	-230.637	S
		Totaal wettelijk/vervanging				**-**	**80.465**	**164.658**	**239.325**	**313.993**	
		Waarvan incidenteel					*0*	*0*	*0*	*0*	*I*
		Waarvan structureel				*0*	*80.465*	*164.658*	*239.325*	*313.993*	*S*

Bijlage 3: Nieuw Beleid Wensen en ambities

NR	Product	Omschrijving	Investerings-bedrag	Afsch-tm	i/u	2027	2028	2029	2030	2031	Rente
		Wensen / ambities									
NB(01)	0	Open dag gemeentehuis	exploitatie		U	10.000					I
NB(02)	0	Dienstverleningsonderzoek	exploitatie		U	7.500			7.500		I
NB(03)	0	participatieplatform	€ 50.000	8	U		7.000	7.000	7.000	7.000	S
NB(03)	0	participatieplatform - Licentiekosten	exploitatie		U	1.750	1.750	1.750	1.750	1.750	S
NB(04)	0	Participatieaanjager	exploitatie		U	75.000	75.000				I
NB(05)	0	Vernieuwen website 2028	€ 50.000	8	U			7.000	7.000	7.000	S
NB(05)	0	Vernieuwen website-licentiekosten	exploitatie		U		1.750	1.750	1.750	1.750	S
NB(06)	0	training college cyberbeveiligingswet	exploitatie		U		5.000				I
NB(07)	0	training AI geletterdheid	exploitatie		U	10.000					I
NB(08)	0	platform WOO 2028	€ 30.000	8	U			4.200	4.200	4.200	S
NB(08)	0	platform WOO - licentiekosten	exploitatie		U		250	250	250	250	S
NB(09)	0	digitale dienstverlening	exploitatie		U	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	S
NB(10)	0.1	Installatie nieuwe burgemeester	exploitatie		U	7.500					I
NB(11)	0	Vervanging audio raadzaal krediet	€ 25.000	8	U		3.500	3.500	3.500	3.500	S
NB(11)	0	Ontwerpvisie / huisvestingsplan	exploitatie		U	25.000					I
NB(11)	0	Herinrichting gemeentehuis	€ 150.000	15	U		12.250	12.250	12.250	12.250	S
NB(11)	0	Upgrade en onderhoud carillon	exploitatie		U	10.000					I
NB(11)	0	Onderhoud dienstfietsen	exploitatie		U	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	S
NB(11)	0	Aanschaf dienstfietsen	exploitatie		U	10.000					I
NB(11)	0	Diverse facilitair	exploitatie		U	28.000					I
NB(12)	0.4	Vervangen tractor	€ 110.000	10	U		12.650	12.650	12.650	12.650	S
NB(12)	0.4	Auto buitendienst	€ 35.000	10	U		4.025	4.025	4.025	4.025	S
NB(12)	0.4	vervangen wegenschaaf	€ 30.000	10	U		3.450	3.450	3.450	3.450	S
NB(13)	2.1	Mobilliteitsplan 2027	€ 500.000	40	U		20.000	20.000	20.000	20.000	S
NB(13)	2.1	Mobilliteitsplan 2028	€ 500.000	40	U			20.000	20.000	20.000	S
NB(13)	2.1	Mobilliteitsplan 2029	€ 500.000	40	U				20.000	20.000	S
NB(13)	2.1	Mobilliteitsplan 2030	€ 500.000	40	U					20.000	S
NB(14)	2.1	Reconstructie Wilhelminalaan incl. snelfietspad F67				pm	pm	pm	pm	pm	
NB(15)	2.1	Korte Termijn Maatregelenpakket 2	€ 467.200		U	467.200					I
NB(16)	3	Opstellen Kempische Economische Visie	exploitatie		U	7.500					I
NB(17)	4.3	Financiële educatie Voortgezet onderwijs	exploitatie		U	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	S
		Dekking AZWA -Financiële educatie Voortgezet onderwijs	exploitatie		I	-6.000	-6.000	-6.000	-	-	I
NB(18)	4.2	Nieuwbouw Clemensschool in Hulsel 2027	€ 150.000	40	U	6.000	6.000	6.000	-	-	I
NB(18)	4.2	Nieuwbouw BS De Akkerwinde in Hooge Mierde 2028	€ 300.000	40	U			12.000	12.000	12.000	S
NB(18)	4.2	Nieuwbouw BS De Akkerwinde in Hooge Mierde 2029	€ 6.248.000	40	U				249.920	249.920	S
NB(18)	4.2	Nieuwbouw BS De Torelaar in Reusel 2029	€ 450.000	40	U				18.000	18.000	S
NB(18)	4.2	Nieuwbouw BS De Torelaar in Reusel 2030	€ 8.858.000	40	U				-	354.320	S
NB(19)	5.1	Continuering uitvoeringsbudget Stichting Kempen in Bewegen	exploitatie		U	10.000	10.000	10.000	10.000	1.000	S
		Dekking AZWA -Continuering uitvoeringsbudget Stichting Kempen in Bewegen	exploitatie		I	-10.000	-10.000	-10.000	-	-	I
NB(20)	5.1	Combinatiefunctionaris Sport & buurtsportcoaches	exploitatie		U			45.800	45.800	45.800	S
		Dekking BRC-Combinatiefunctionaris Sport & buurtsportcoaches	exploitatie		I			-28.000	-	-	I
		Dekking AZWA-Combinatiefunctionaris Sport & buurtsportcoches	exploitatie		I	-17.800	-17.800	-17.800			I
NB(21)	5.2	Combinatiefunctionaris cultuur	exploitatie		U			36.000	36.000	36.000	S
		Dekking BRC -Combinatiefunctionaris cultuur	exploitatie		I			-14.400	-	-	I
		Dekking AZWA-Combinatiefunctionaris cultuur	exploitatie		I	-21.600	-21.600	-21.600			I
NB(22)	5.7	Actualiseren digitale groenbeheergegevens	exploitatie		U	50.000					I
NB(23)	5.7	Uitgaven Werkplan Bos- en Natuurterreinen 2027	exploitatie		U	107.000					S
NB(24)	5.7	Inkomsten Werkplan Bos- en Natuurterreinen 2027	exploitatie		I	-87.000					S
NB(25)	5.7	SNL subsidie	exploitatie		I	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	S

NR	Product	Omschrijving	Investerings-bedrag	Afsch-tm	i/u	2027	2028	2029	2030	2031	Rente
NB(26)	6	Vroeg signalering/ Financiële educatie	exploitatie		U	6.000	6.000				S
NB(27)	6	Noodpakketten minima	exploitatie		U	20.000					I
NB(28)	6.6	Financiering indicatievrije Herstelboerderij	exploitatie		U	319.800	335.600				S
NB(29)	6	Gemeenschappelijke regeling -samenwerking voor jeugd	exploitatie		U	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	S
NB(30)	6	Doordecentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke opvang				pm	pm	pm	pm	pm	
NB(31)	7	Opgroeien Kansrijke Omgeving	exploitatie		U			18.000	18.000	18.000	S
		Dekking AZWA-Opgroeien Kansrijke Omgeving	exploitatie		I	-18.000	-18.000	-18.000	-	-	I
NB(32)	7	Vroeg signalering mentale problemen jongeren	exploitatie		U			5.000	5.000	5.000	S
NB(33)	7	Suïcidepreventie	exploitatie		U	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	S
NB(34)		Ketenaanpakken voor een gezonde samenleving	exploitatie		U	10.000	10.000	30.600	20.600	20.600	S
		Dekking -AZWA Ketenaanpakken voor een gezonde samenleving	exploitatie		I	-10.000	-10.000	-30.600	-	-	I
NB(35)	7	Schone lucht Akkoord	exploitatie		U		7.500	7.500	7.500	7.500	S
NB(36)	7	Evalueren verordening geurnormen	exploitatie		U	20.000					I
NB(37)	7	Onderzoek energiegemeenschap	exploitatie		U	60.000					I
		Dekking CDOKE (Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid)	exploitatie		I	-60.000					I
NB(38)	7	Onderzoek Energie hub KH	exploitatie		U	50.000					I
		Dekking CDOKE (Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid)	exploitatie		I	-50.000					I
NB(39)	7.3	Realisatie milieustraat; PM				pm	pm	pm	pm	pm	
NB(40)	8	Terughalen taken VTH					pm	pm	pm	pm	
		Totaal wensen/ambities				**1.115.850**	**516.325**	**200.325**	**626.145**	**983.965**	
		Waarvan incidenteel				*670.300*	*2.600*	*-140.400*	*7.500*	*0*	
		Waarvan structureel				*445.550*	*513.725*	*340.725*	*618.645*	*983.965*	

NR	Product	Omschrijving	Investerings-bedrag	0	i/u	2027	2028	2029	2030	2031	Rente
BB(01)	5	Stortkosten groenafval	exploitatie		U	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	S
BB(02)	6	Wijk GGZ	exploitatie		U	6.000	22.500	22.500	22.500	22.500	S
BB(03)	8	Advieskosten pachtvrij maken	exploitatie		U	25.000					I
BB(04)	6	Uitbreiding uren jeugdcoach	exploitatie		U	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000	S
		Dekking -AZWA uitbreiding uren jeugdcoach	exploitatie		U	-36.000	-36.000	-36.000			I
		Totaal correcties bestaand beleid				**41.000**	**32.500**	**32.500**	**68.500**	**68.500**	
			Waarvan incidenteel			*-11.000*	*-36.000*	*-36.000*	*0*	*0*	
			Waarvan structureel			*52.000*	*68.500*	*68.500*	*68.500*	*68.500*	
		Totaal				**1.156.850**	**629.290**	**397.483**	**933.970**	**1.366.458**	
		incidenteel				*659.300*	*-33.400*	*-176.400*	*7.500*	*0*	*I*
		structureel				*497.550*	*662.690*	*573.883*	*926.470*	*1.366.458*	*S*

De verwachte effecten van Nieuw Beleid voor het begrotingsjaar 2031 zijn ter informatie vermeld, maar hebben geen invloed op de meerjarenbegroting 2027-2030.

Bijlage 4: Subsidiejaarprogramma 2027

Onderstaande subsidiestaat is verwerkt in de programmabegroting 2027-2030.

Naam	Programma	Toegekend bedrag
PROJECT/KADERSUBSIDIES		
Subsidieplafond Muzikale en culturele vorming (rugzakjesmodel muziekonderwijs)	5.3	€ 30.000
PRESTATIESUBSIDIE VOOR PROF. ORGANISATIES		
Stichting Bibliotheek De Kempen		€ 367.591
DigiTaalhuis		€ 18.405
Stichting lokale omroep KempenFM		€ 10.290
Stichting MCC de Kei		€ 380.000
Stichting Novadic-Kentron Groep (Preventief jeugdbeleid)		€ 10.113
Stichting Slachtofferhulp Nederland (Bureau Slachtofferhulp)		€ 5.639
Stichting MEE De Meent Groep (MEE)		€ 87.445
Stichting Lumens Groep (Amw + kwetsbaren)		€ 59.080
Cordaad Welzijn (voorheen Welzijn De Kempen)		€ 101.431
Geestelijke Gezondheidszorg Eindhoven en De Kempen		€ 20.391
Art4U		€ 55.000
SUBSIDIES VOOR VRIJWILLIGERSORGANISATIES (tot € 25 000)		
Stichting Muzikale Ontwikkeling en Opleiding (Mooj)		€ 6.625
Stichting 't Schouw		€ 22.000
Muziekvereniging Concordia		€ 21.465
Muziekvereniging "Ontspanning na Arbeid" (ONA)		€ 10.000
Harmonie en Drumband Sirena		€ 14.500
Stichting Dorpsbelangen Hooge Mierde		€ 450
Stichting Mierds Oranje Comité (Lage Mierde)		€ 750
Stichting Dorpscomité Hulsel		€ 500
Stichting Museum "De bewogen jaren 1939-1950"		€ 4.750
Stichting Gemeenschapshuis De Ster		€ 15.776
Stichting De Schakel Hooge Mierde		€ 50.000
Stichting Jong Nederland Reusel		€ -
Stichting Jeugdvakantiewerk Lage Mierde		€ 1.250
Stichting Jeugdvakantiewerk Hooge Mierde		€ 750
Voor en door Hulsel		€ 1.175
Stichting Jeugdbelangen in de Gemeente Reusel (incl St nicolaas)		€ 5.000
Dorpsraad Hooge Mierde		€ 2.890
Stichting Dorpsraad Lage Mierde		€ 8.000
Stichting Dorpsraad Hulsel		€ 6.500
Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA Noord Brabant AIC de Kempen)		€ 750
Alzheimercafé		€ 900
Stichting Voedselbank Bladel		€ 2.000
Stichting "het Kompas" (Bladel)		€ 1.500
Stichting de Hoeksteen		€ 3.500
Katholieke Bond van Ouderen afdeling Reusel (KBO Reusel)		€ 8.850
Katholieke Bond van Ouderen afdeling Lage Mierde (KBO Lage Mierde)		€ 1.500
Katholieke Bond van Ouderen afdeling Hooge Mierde (KBO Hooge Mierde)		€ 500
Katholieke Bond van Ouderen afdeling Hulsel (KBO Hulsel)		€ 1.500
Stichting Zorg en Welzijn Hooge Mierde		€ 2.490
Stichting Kempen in Beweging		€ 1.000
Stg. Leergeld Veldhoven en de Kempen (Stichting Leergeld)		€ 36.750
Stichting Zorg en Welzijn Reusel		€ 9.500
Stichting De Kempen Specials		€ 388
Stichting tegen Armoede		€ 4.000
Nova Zanggroep		€ 1.000
Het Kempisch Kamerkoor		€ 4.500
Zanggroep Switch		€ 2.500
Stichting Winterfeesten Reusel-De Mierden		€ 2.500
Toko Solo		€ 2.500
Aanjaagsubsidie		€ 30.000
Totaal beschikte subsidies		**€ 1.435.894**

Bijlage 5: Totaal lasten en baten per programma

	Begroting 2027			Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Programma *(bedragen x € 1.000)*	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Saldo**	**Saldo**	**Saldo**
0. Bestuur en ondersteuning	-10.825	36.470	25.644	26.878	28.268	28.857
1. Veiligheid	-1.937	61	-1.877	-1.942	-1.981	-2.032
2. Verkeer en vervoer	-3.286	56	-3.230	-3.262	-3.544	-3.721
3. Economie	-580	524	-56	-30	-25	-28
4. Onderwijs	-1.141	123	-1.019	-1.026	-1.013	-1.002
5. Sport, cultuur en recreatie	-3.190	514	-2.676	-2.760	-2.805	-2.873
6. Sociaal domein	-19.433	3.235	-16.198	-16.412	-16.644	-16.923
7. Volksgezondheid en milieu	-5.969	4.524	-1.445	-1.185	-1.180	-1.118
8. VHROSV	-2.257	1.184	-1.073	-1.129	-1.169	-1.225
Saldo baten en lasten	**-48.620**	**46.691**	**-1.929**	**-868**	**-93**	**-64**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-50	560	510	561	801	788
Begrotingssaldo na bestemming	**-48.670**	**47.251**	**-1.419**	**-307**	**708**	**724**
Waarvan structureel begrotingssaldo			-365	-95	538	739
Waarvan incidenteel begrotingssaldo			-1.054	-212	170	-15

Bijlage 6: Staat van incidentele lasten en baten

Staat van incidentele baten en lasten *(bedragen in €)*	2027	2028	2029	2030
1. Overheveling transitievisie warmte	-79.844			
2. Overheveling Klimaat: Uitvoering LES	-67.369			
3. Leefgeld Oekraïners (Programmakosten Kempenplus) minus eigen bijdrage	-31.000	-31.651		
3. Opvang vluchtelingen uit Oekraïne	-201.579			
4. SPUK M16 opvang Oekraïners (baten)	269.000			
5. Budgetoverheveling gebiedsontwikkeling Reusel-west	-74.854			
6. Opvolging "Samenwerken in een nieuwe context"	-207.500	-207.500		
7. Nieuw Beleid incidenteel (stelpost)	-659.300	33.400	176.400	-7.500
8. Resultaat uit grondexploitaties (baten)	55.000			
9. Bijdrage planstudie en uitvoering N284			-200.000	-343.200
10. Bijdragen aan Bereikbaarheidsagenda Helmond en Brainport	-88.642	-90.504	-140.558	-143.512
11. Incidentele dotatie reserves	-50.000			
12. Incidentele onttrekking reserves	82.428	84.001	333.760	479.611
Totaal incidentele baten en lasten	**-€ 1.053.660**	**-€ 212.254**	**€ 169.602**	**-€ 14.601**

1. Overhevelen transitievisie warmte

In de tweede bestuursrapportage 2025 is voor de uitvoering van de Transitievisie Warmte € 80.000,- overgeheveld naar 2027.

2. Overheveling Klimaat: Uitvoering LES

In de tweede bestuursrapportage 2025 is voor de uitvoering van de klimaatmaatregelen uit de Lokale Energie Strategie (LES) € 67.500,- overgeheveld naar 2027.

3. Leefgeld Oekraïners (Programmakosten Kempenplus)

In de programmakosten van Kempenplus is dit bedrag opgenomen, zijnde het uit te keren leefgeld minus de eigen bijdrage. Deze incidentele lasten worden gedekt vanuit de SPUK M16.

3. Opvang vluchtelingen uit Oekraïne

Kosten voor begeleiding en huisvesting in onze gemeente. Deze incidentele lasten worden gedekt door SPUK M16.

4. SPUK M16 opvang Oekraïners (baten)

Per beschikking wordt vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid een Specifieke Uitkering Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne toegekend.

5. Budgetoverheveling gebiedsontwikkeling Reusel-west

In de tweede bestuursrapportage 2025 is het budget 2026 overgeheveld naar 2027, vanwege vertraging in de gebiedsontwikkeling Reusel-west.

6. Opvolging "Samenwerken in een nieuwe context"

Vanuit het onderzoek naar de optimale toekomstige organisatiestructuur is in juni 2026 besloten om de samenwerking met GRSK anders vorm te geven.
Ten behoeve van de directe uitvoeringskosten om het optimaliseren/terughalen/opnieuw inrichten daadwerkelijk te realiseren is budget nodig voor projectleiding en -organisatie, inhoudelijke begeleiding, juridische ondersteuning en overige projectkosten. Indien andere Kempengemeenten hierbij aansluiten zullen deze verdeeld worden en daarmee lager uitvallen.

7. Nieuw Beleid incidenteel (stelpost)

Een specificatie van deze incidentele bedragen vindt u in Bijlage 3.
Vanuit de diverse ministeries ontvangen we aanzienlijke uitkeringen om taken uit te voeren. Deze werden niet altijd zichtbaar in de begroting verwerkt, maar kwamen steeds pas in het jaarrekening-resultaat in beeld. Dit hebben we nu zoveel mogelijk wel meegenomen in de begroting. Hierin zitten ook nieuwe bijdragen vanuit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Dit is een landelijk akkoord dat op 8 september 2025 is getekend door zorgpartijen en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om de zorg in Nederland toegankelijk en betaalbaar te houden. Zowel de SPUK AZWA als de SPUK BRC moeten in de begroting verplicht als incidentele baat worden meegenomen omdat beide regelingen door het Rijk zijn gegoten in een tijdelijke juridische vorm met een harde einddatum.

De (voorlopig) te ontvangen AZWA middelen bedragen in 2027 € 170.759,- in 2028 € 205.584,- en in 2029 zal een bedrag ontvangen worden van € 237.501,- Omdat sommige kosten zoals bijv. de combinatiefunctionarissen en Kempenbranie al structureel waren opgenomen in de begroting (tot 2029) leveren de nog niet begrote baten vanuit de AZWA middelen voor 2027 en 2028 een incidenteel voordeel op. De bedragen vanuit de BRC-regeling voor 2027-2029 zijn nog niet definitief per individuele gemeente bekendgemaakt. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) publiceert de specifieke bedragen per gemeente naar verwachting in het vierde kwartaal van 2026. In deze begroting is rekening gehouden met de oude systematiek van 40% rijksbijdrage. Eventuele bijstellingen zullen in de 2e berap 2026 of 1e berap 2027 worden opgenomen.

8. Resultaat uit grondexploitaties (baten)

Uit de calculaties van de grondexploitaties worden alleen in 2027 nog winstneming verwacht op ’t Kantje in Hulsel. Momenteel lopen er geen andere winstgevende grondexploitaties op langere termijn.

9. Bijdrage planstudie en uitvoering N284

Naar verwachting zal in 2029 en 2030 een bijdrage gevraagd worden van onze gemeente aan de aanpak van de N284 tussen Hapert en Reusel. De kostenraming is afkomstig van de regionale stuurgroep N284. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd van € 543.000,- waaruit ter compensatie dan onttrekking kan volgen.

10. Bijdragen aan Bereikbaarheidsagenda Helmond en Brainport

De bijdrage aan de bereikbaarheidsagenda en KTM-1 zijn incidentele kosten.

11. Incidentele dotatie reserves

Het Vereveningsfonds Sociale Woningbouw wordt gevoed door initiatieven die in onvoldoende mate bijdragen aan de beleidsdoelstellingen. Wanneer bijdragen plaatsvinden is moeilijk te voorspellen. In deze begroting is een incidentele bijdrage van derden geraamd van € 50.000,- in 2027 die als dotatie aan de bestemmingsreserve is begroot. Zie Bijlage 8.

12. Incidentele onttrekking reserves

Als incidenteel worden enkel de onttrekkingen aangemerkt ter dekking van incidentele lasten. Zie punt 9.

Bijlage 7: Overzicht van stelposten

	Stelposten (in Euro)	Lasten/Baten	2027	2028	2029	2030
1	Stelpost structurele inkomsten CDOKE in Alg. Uitkering (AU)	Baten	0	375.000	375.000	375.000
2	Onvoorziene uitgaven (volgens Financiële Verordening)	Lasten	-1	-1	-1	-1
3	Stelpost maatregelen jeugdzorg trajectduur	Lasten		40.000	41.000	41.000
4	Stelpost maatregelen jeugdzorg eigen bijdrage	Lasten		151.800	157.000	157.000
5	Stelpost afschaffing huishoudelijke hulp WMO Meicirculaire AU	Lasten			562.000	586.000
6	Onderuitputting BTW-compensatiefonds meicirculaire	Lasten	138.000	138.000	138.000	138.000
7	Verhogen kostendekkendheid leges	Baten	275.000	275.000	275.000	27.500
8	Nieuw beleid 2027	Lasten	-1.156.850	-629.290	-397.483	-933.970
9	Onderuitputting kapitaallasten	Lasten	17.951	24.118	23.239	72.518
	Totaal		**-725.900**	**374.627**	**1.173.756**	**463.047**

1. Capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid (CDOKE)

Vanuit het ministerie van Klimaat en Groene Groei wordt via een decentralisatie-uitkering uitvoeringsmiddelen uitgekeerd aan gemeenten en provincies voor de uitvoering van hun klimaat- en energietaken. Voor Reusel-De Mierden betekent dit € 496.000 in 2027. De stelpost voor uitgaven die gedekt worden door deze bijdrage bedraagt € 375.000. Deze inkomsten en uitgaven zullen we in overleg met de provincie structureel budgetneutraal doortrekken voor 2028 en verder.

2. Post onvoorzien

In overeenstemming met de Financiële verordening is een minimale stelpost voor onvoorziene kosten opgenomen van € 1,=.

3. en 4. Jeugdzorg

Vanaf 2028 neemt het Rijk een financieel voorschot op de nog te nemen maatregelen om het jeugdzorgstelsel te beheersen. De kortingen op de Algemene Uitkering worden budgettair neutraal in deze begroting verwerkt door een stelpost voor besparingen mee te nemen voor:
- Het sturen op de trajectduur van jeugdhulptrajecten € 40.000,- vanaf 2028.
- De invoering van een eigen bijdrage in de jeugdzorg. De hoogte van deze stelpost is € 151.800 in 2028 en € 157.000 vanaf 2029.

5. Huishoudelijke hulp uit Wmo met vangnet, ombuiging

Huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) wordt met ingang van 1 januari 2029 geschrapt. Mensen die dat kunnen, gaan zelf betalen voor hun huishoudelijke hulp. Voor de mensen die niet zelf hulp kunnen regelen, blijft de gemeente daarin voorzien (vangnet onder bijzondere bijstand).
In verband met de beoogde besparing wordt de Rijksbijdrage (AU) verlaagd vanaf 2029. Voor Reusel-De Mierden betekent dit € 562.000 minder in 2029 en € 586.000 minder in 2030. Dit is in de begroting 2027-2030, budgetneutraal verwerkt door een stelpost voor beoogde besparingen vanwege afschaffing van huishoudelijke hulp in de WMO voor dezelfde bedragen.

6. BTW compensatiefond

Gemeenten kunnen in de ramingen in hun begroting en meerjarenraming rekening houden met de ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds (BCF). Omdat de hoogte van deze ruimte fluctueert zijn in het verleden afspraken gemaakt tussen de gezamenlijke toezichthouders en BZK over wat een reële hoogte van deze ruimte is. Afgesproken is dat de laatste gerealiseerde ruimte onder het BCF-plafond de maximaal toegestane ruimte is die gemeenten mogen ramen in hun begroting en meerjarenraming
De structureel begrote bijdrage is naar aanleiding van de Meicirculaire bij de Algemene Uitkering naar beneden bijgesteld van € 289.000,- naar € 138.000,-.

7. Verhoging kostendekkendheid leges

De kostendekkendheid van de leges bedraagt 75% als de tarieven enkel geïndexeerd worden met de inflatie. We zullen in de legesverordening die in december naar de raad gaat streven naar een kostendekkendheid van 90%. De inkomsten zullen hierdoor met € 275.000 zullen toenemen. Omdat deze toename nog niet zeker is zijn deze inkomsten als stelpost meegenomen.

8. Nieuw Beleid uit Begroting 2027-2030

Na vaststelling van deze meerjarenbegroting door de gemeenteraad zal de stelpost voor 2027 verdeeld worden naar de begroting per programma.

9. Stelpost onderuitputting kapitaallasten

Om realistischer te kunnen begroten heeft de commissie BBV een actualisatie gedaan van de Notitie Structurele en incidentele baten en lasten. Het is vanaf de begroting van 2027 mogelijk om een stelpost op te nemen voor de onderuitputting van loonkosten en kapitaallasten. In de stelpost voor kapitaallasten wordt uitgegaan dat 20% van de investeringen uit een jaar niet in datzelfde jaar zullen worden uitgevoerd en dat de afschrijving dus een jaar later in zal gaan. Dit geldt alleen voor kredieten die niet vallen onder de kostendekkende budgetten (riool) of waarvan de lasten worden gedekt uit een bestemmingsreserve.

Bijlage 8: Meerjarenstaat reserves en voorzieningen

omschrijving	stand 31-12-2026	2027 dotatie	2027 onttrekking	stand 31-12-2027	2028 dotatie	2028 onttrekking	stand 31-12-2028	2029 dotatie	2029 onttrekking	stand 31-12-2029	2030 dotatie	2030 onttrekking	stand 31-12-2030
Voorziening gebouwen (gemeentehuis)		*221.400*	*-221.400*		*221.400*	*-221.400*		*221.400*	*-221.400*		*221.400*	*-221.400*	
Voorziening gebouwen (gemeentewerf)		*28.110*	*-28.110*		*28.110*	*-28.110*		*28.110*	*-28.110*		*28.110*	*-28.110*	
Voorziening gebouwen (brandweerkazerne)		*18.720*	*-18.720*		*18.720*	*-18.720*		*18.720*	*-18.720*		*18.720*	*-18.720*	
Voorziening gebouwen (VOV-halte Reusel)		*16.370*	*-16.370*		*16.370*	*-16.370*		*16.370*	*-16.370*		*16.370*	*-16.370*	
Voorziening gebouwen (sportzaal Den Houtert)		*53.210*	*-53.210*		*53.210*	*-53.210*		*53.210*	*-53.210*		*53.210*	*-53.210*	
Voorziening gebouwen (overwelduwwand Reusel)		*250*	*-250*		*250*	*-250*		*250*	*-250*		*250*	*-250*	
Voorziening gebouwen (schuilhut Reusel)		*875*	*-875*		*875*	*-875*		*875*	*-875*		*875*	*-875*	
Voorziening gebouwen (diverse bouwwerken)		*2.885*	*-2.885*		*2.885*	*-2.885*		*2.885*	*-2.885*		*2.885*	*-2.885*	
Voorziening gebouwen (KDV Nummereen)		*18.800*	*-18.800*		*18.800*	*-18.800*		*18.800*	*-18.800*		*18.800*	*-18.800*	
Voorziening gebouwen (De Ster Lage Mierde)		*57.080*	*-57.080*		*57.080*	*-57.080*		*57.080*	*-57.080*		*57.080*	*-57.080*	
Voorziening gebouwen (De Kei)		*70.700*	*-70.700*		*70.700*	*-70.700*		*70.700*	*-70.700*		*70.700*	*-70.700*	
Voorziening gebouwen (woning Sportpark Reusel)		*2.110*	*-2.110*		*2.110*	*-2.110*		*2.110*	*-2.110*		*2.110*	*-2.110*	
Voorziening onderhoud gebouwen	1.857.895	490.510	-490.510	1.857.895	490.510	-490.510	1.857.895	490.510	-490.510	1.857.895	490.510	-490.510	1.857.895
Voorziening groot onderhoud wegen	1.116.411	1.134.000	-1.134.000	1.116.411	1.134.000	-1.134.000	1.116.411	1.134.000	-1.134.000	1.116.411	1.134.000	-1.134.000	1.116.411
Voorziening achterstallig onderhoud wegen	0	0		0	0		0	0		0	0		0
Voorziening riolering	176.792	1.000		177.792			177.792			177.792			177.792
Voorziening afvalstoffenheffing	67.366	10.000	0	77.366	0	0	77.366	0	0	77.366	0	0	77.366
Voorziening wachtgelden	0	48.000	-48.000	0	48.000	-48.000	0	48.000	-48.000	0	48.000	-48.000	0
Voorziening Appa-pensioenen	1.859.000	70.000	-1.929.000	0			0	0		0	0		0
Voorziening spaarverlof	418.528	0	0	418.528	0	0	418.528	0	0	418.528	0	0	418.528
TOTAAL VOORZIENINGEN	5.495.993	1.753.510	-3.601.510	3.647.993	1.672.510	-1.672.510	3.647.993	1.672.510	-1.672.510	3.647.993	1.672.510	-1.672.510	3.647.993
Algemene reserve	19.662.768		-963.920	18.698.848		-1.288.275	17.410.573		-1.029.007	17.669.841		129.747	17.540.320
Totaal algemene reserve	*19.662.768*	*0*	*-963.920*	*18.698.848*	*0*	*-1.288.275*	*17.410.573*	*0*	*-1.029.007*	*17.669.841*	*0*	*129.747*	*17.540.320*
BR Ontwikkeling Buitengebied	287.261		-75.000	212.261		-75.000	137.261		-75.000	62.261	0		62.261
BR Overdracht deel provinciale weg N284	3.245.180			3.245.180			3.245.180			3.245.180			3.245.180
BR Mobiliteitsbevordering en opvang langdurig verlof	93.270			93.270			93.270			93.270			93.270
BR Bereikbaarheidsagenda	912.868			912.868			912.868			912.868			912.868
BR Afschrijving N284 Tumhoutseweg	1.061.399		-31.125	1.030.274		-31.125	999.149		-31.125	968.024		-31.125	936.899
BR Planstudie en uitvoering N284	543.200			543.200		0	543.200		-200.000	343.200		-343.200	0
BR Vereveningsfonds sociale woningbouw	148.050	50.000	-50.000	148.050		-50.000	98.050		-50.000	48.050			48.050
BR Afschrijving brandweerkazerne	59.684		-14.289	45.395		-14.289	31.106		-14.289	16.817		-14.289	2.528
BR Afschrijving De Schakel	604.737		-25.269	579.468		-25.269	554.199		-25.269	528.930		-25.269	503.661
BR Afschrijving materieel buitendienst 2021	208.970		-34.600	174.370		-34.600	139.770		-34.600	105.170		-34.600	70.570
BR Afschrijving nieuwe Kei	2.491.045		-66.150	2.424.895		-66.150	2.358.745		-66.150	2.292.595		-66.150	2.226.445
BR Afschrijving MTC's 2022	23.126		-9.147	13.979		-9.147	4.832		-4.832	0			0
BR Afschrijving KTM A2 incl. mobiliteitshub en F67	284.813		-15.051	269.762		-15.051	254.711		-15.051	239.660		-15.051	224.609
BR Afschrijving levensduurverl. Onderhoud Clemensschool	99.167		-35.000	64.167		-35.000	29.167		-29.167	0			0
BR Huisvesting bijzondere doelgroepen	2.875.000			2.875.000			2.875.000			2.875.000			2.875.000
BR Afschrijving Clemensschool	3.750.000		-93.750	3.656.250		-93.750	3.562.500		-93.750	3.468.750		-93.750	3.375.000
BR Afschrijving aanpassing en herinrichting gemeentehuis	300.000		-28.000	272.000		-28.000	244.000		-28.000	216.000		-28.000	188.000
Totaal bestemmingsreserves	*16.367.769*	*50.000*	*-477.381*	*16.560.388*	*0*	*-477.381*	*16.083.007*	*0*	*-667.233*	*15.415.774*	*0*	*-651.434*	*14.764.341*
TOTAAL RESERVES	36.650.537	50.000	-1.441.301	35.259.236	0	-1.765.656	33.493.581	0	-1.696.240	33.085.616	0	-521.687	32.304.661

Doel en aanwending per bestemmingsreserve:

Ontwikkeling buitengebied

Doel	Kwaliteitsverbetering buitengebied door sloop van ongewenste bebouwing, verbetering infrastructuur, recreatie en toerisme, aanleg nieuwe natuur, cultuurhistorische ontwikkelingen e.d.
Voeding	Incidenteel (onder meer uit Ruimte-voor-ruimte bijdragen)
Aanwending	Door college tot maximaal € 100.000,- per jaar; verantwoording in jaarrekening
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	Verlengd naar 31 december 2030

Onderhoud wegen/Hart van Reusel

Doel	Aanpassing wegen centrum Reusel in relatie tot het Centrumplan Hart van Reusel.
Voeding	RA16.027 (geen toekomstige toevoegingen)
Aanwending	De bestemmingsreserve zal worden besteed zodra wegwerkzaamheden binnen het plan Hart van Reusel plaats gaan vinden.
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	Opheffing na afronding wegen in centrumplan

Overdracht deel provinciale weg N284

Doel	De van de provincie ontvangen middelen bij de overdracht aan de gemeente beschikbaar houden voor aanpassingen aan het betreffende wegtracé (Turnhoutseweg en Wilhelminalaan).
Voeding	Historisch (geen toekomstige toevoegingen)
Aanwending	Op basis van raadsbesluit
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2028

Mobiliteitsbevordering

Doel	Dekking lasten langdurig verlof en mobiliteitsbevordering
Voeding	Opbrengst verlofaankopen t.b.v. verlof dat niet in het aankoopjaar wordt opgenomen
Aanwending	Kosten van vervanging wegens opname langdurig verlof; verantwoording achteraf via jaarrekening
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	n.v.t.

Bereikbaarheidsagenda

Doel	Dekking lasten uitvoering generieke bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant
Voeding	€ 30.000 in 2019 en 2020, € 240.000 in 2020, € 600.000 in 2023, € 200.000 in 2026.
Aanwending	Jaarlijks ter hoogte van de werkelijke lasten
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2029

Planstudie en uitvoering N284

Doel	Dekking lasten planstudie en aandeel in maatregelen aan de N284 Reusel-Hapert
Voeding	Jaarlijkse dotatie van € 70.000,- gedurende 6 jaren (2019-2024) met verhoging op basis actuele kostenramingen vanuit de stuurgroep N284. 2026: € 60.000,-.
Aanwending	Dekking kosten project; verantwoording via jaarrekening.
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	Na afronding en financiële afrekening maatregelen N284 Reusel-Hapert

Investering kapitaalgoederen

Doel	Kapitaallasten toekomstige investeringen in kapitaalgoederen
Voeding	RA20.036: de incidentele uitkering uit het vermogen van de WVK-groep van € 2,4 miljoen
Aanwending	Van het oorspronkelijk bedrag zijn ondertussen andere bestemmingsreserves gevormd, o.a voor afschrijving nieuwe Kei en GVVP 2022 t/m 2024.
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2025 zie RA26.014 vrijvallen t.g.v. Algemene Reserve

Vereveningsfonds sociale woningbouw

Doel	Gemeentelijke volkshuisvestingstaakstelling voor betaalbaar wonen te stimuleren en te borgen. (RA20.045)
Voeding	Het Vereveningsfonds Sociale Woningbouw wordt gevoed door initiatieven die in onvoldoende mate bijdragen aan de beleidsdoelstellingen.
Aanwending	Anderzijds is het fonds van toepassing op initiatieven die meer sociale woningbouw realiseren, ter compensatie van locaties met onvoldoende sociaal programma.
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	-

Huisvesting bijzondere doelgroepen

Doel	De doelomschrijving is ruimer dan alléén huisvesting van Oekraïners. De bestemmingsreserve zou bijvoorbeeld ook gebruikt kunnen worden voor de opvang van asielzoekers of de huisvesting van statushouders.
Voeding	Gevormd vanuit resultaatbestemming 2023 met ontvangen gelden voor opvang van Oekrainers (RA24.052)
Aanwending	Om snel te kunnen handelen is het college gemachtigd om over deze bestemmingsreserve te beschikken en daarover achteraf in de jaarstukken verantwoording af te laten leggen.
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2029

Afschrijving N284

Doel	Dekking afschrijvingslasten krediet “reconstructie Turnhoutseweg/N284”
Voeding	Historisch (geen toekomstige toevoegingen)
Aanwending	Doorlopend ter hoogte van jaarlijkse afschrijvingslast
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2069

Afschrijving brandweerkazerne

Doel	Dekking afschrijvingslasten aanpassingen brandweerkazerne
Voeding	Historisch (geen toekomstige toevoegingen)
Aanwending	Doorlopend ter hoogte van jaarlijkse afschrijvingslast
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2042

Afschrijving De Schakel

Doel	Dekking afschrijvingslasten nieuwbouw de Schakel Hooge Mierde
Voeding	Historisch (geen toekomstige toevoegingen)
Aanwending	Doorlopend ter hoogte van jaarlijkse afschrijvingslast
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2052

Afschrijving materieel buitendienst 2021

Doel	Dekking afschrijvingslasten vervoermiddelen buitendienst
Voeding	Historisch (geen toekomstige toevoegingen)
Aanwending	Doorlopend ter hoogte van jaarlijkse afschrijvingslast
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2031

Afschrijving overige activa

Doel	Dekking afschrijvingslasten Kerkplein, huisvesting P&O de Kempen en electric. Voorziening markt Reusel
Voeding	Historisch (geen toekomstige toevoegingen)
Aanwending	Doorlopend ter hoogte van jaarlijkse afschrijvingslast
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2025 zie RA26.014 vrijvallen t.g.v. Algemene Reserve

Afschrijving nieuwe Kei

Doel	Dekking afschrijvingslasten voorbereidingskrediet en nieuwbouw De Kei Reusel
Voeding	Historisch (geen toekomstige toevoegingen)
Aanwending	Doorlopend ter hoogte van jaarlijkse afschrijvingslast
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2064

Afschrijving MTC's 2022

Doel	Dekking afschrijvingslasten Mobile Thin Clients 2022
Voeding	Historisch (geen toekomstige toevoegingen)
Aanwending	Doorlopend ter hoogte van jaarlijkse afschrijvingslast
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2026

Afschrijving KTM A2 incl. mobili-teitshub en F67

Doel	Dekking afschrijvingslasten Korte Termijn Maatregelenpakket A2 (bijdrage van 25% van de kosten vanuit de regio), inclusief snelfietsroute F67 en mobiliteitshub A67-De Kempen.
Voeding	Historisch (geen toekomstige toevoegingen)
Aanwending	Doorlopend ter hoogte van jaarlijkse afschrijvingslast
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2073 (nog niet gestart)

Afschrijving onderhoud Clemensschool

Doel	Dekking afschrijvingslasten levensduurverlengend onderhoud Clemensschool Hulsel
Voeding	Historisch RA23.067
Aanwending	Doorlopend ter hoogte van jaarlijkse afschrijvingslast
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2029

Afschrijving extra lokaal Akkerwinde

Doel	Dekking afschrijvingslasten extra lokaal Akkerwinde Hooge Mierde
Voeding	Historisch (geen toekomstige toevoegingen)
Aanwending	Doorlopend ter hoogte van jaarlijkse afschrijvingslast
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2027

Afschrijving aanpassingen en herinrichting gemeentehuis

Doel	Dekking afschrijvingslasten aanpassingen en herinrichting gemeentehuis
Voeding	Gevormd ten laste van de Algemene Reserve RA26.014
Aanwending	Doorlopend ter hoogte van jaarlijkse afschrijvingslast. Er zullen verschillende afschrijvingstermijnen gelden voor afzonderlijke investeringen. Voor verbouwingen geldt een termijn van 15 jaar.
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2040

Afschrijving Clemensschool incl. dorpscentrum Hulsel

Doel	Dekking afschrijvingslasten Clemensschool incl. dorpscentrum Hulsel
Voeding	Gevormd ten laste van de Algemene Reserve RA26.014
Aanwending	Doorlopend ter hoogte van jaarlijkse afschrijvingslast.
Rente	Geen rentetoevoeging
Einddatum reserve	31 december 2070